

Buidat dels articles Dovella

Titol Article	Autor/a	Referència bibliografia	Numero de pàgines	Resum article	Descriptors tematics	Descriptors geografics	Fotografies o imatges
Té sentit parlar d'història objectiva, d'història subjectiva?	Josep Brugué i Masachs	Nº 1	1	Reflexions sobre els mecanismes per fer història, qüestionant els conceptes d'història objectiva i subjectiva i plantejant l'ús de l'objectivitat militant com a mètode més vàlid.	Història	NO	NO
La indústria automobilística manresana. El PTV.	Joan Descals i Casamitjana	Nº 1	3	Estudi sobre el desenvolupament de la producció automobilística a Manresa, destacant la importància del model PTV.	Història	Manresa	SÍ
Notes sobre l'especialització vitícola al Bages en el s. XIX (1)	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 1	5	Estudi sobre l'especialització vitícola al Bages a través de l'anàlisi de diversos elements tals com la rabassa, l'ús de mossos i masovers, el control de la renda i la unitat familiar pagesa i tèxtil.	Història	Bages	SÍ
Entorn de la classe obrera al Bages i el Berguedà als anys trenta	Jaume Serra i Carné	Nº 1	6	Anàlisi del moviment obrer a la Catalunya Central, destacant-ne els elements comuns més importants (treball, organització, relacions de producció i tendències ideològiques) i esdeveniments claus de la seva història (gener del 1932).	Història	Bages i Berguedà	SÍ
Els orígens del futbol manresà	Lluís Len i Corrius	Nº 1	3	Evolució del futbol a Manresa des de la formació dels primers clubs fins a la inauguració del Pujolet.	Història	Manresa	SÍ
Les actuals excavacions romàniques de la Seu	Joan Galobart Marc Vilarmau	Nº 1	3	Actualitzacions de les tasques arqueològiques portades a terme sobre els espais romànics de la Seu	Arquitectura	Manresa	SÍ
Itinerari històric del Bages	Jofre Hu	Nº 1	3	Planificació d'una ruta a través del Bages, destacant els espais amb major importància històrica de la comarca.	Història	Bages	SÍ
Notes crítiques sobre el programa d'història de primer de B.U.P.	Jaume Serra i Carné	Nº 3	3	Reflexions sobre el plantejament de la història a la B.U.P., criticant-ne els aspectes negatius i fent diverses propostes de millora del sistema.	Història	NO	NO
El carrilet Manresa-Berga. Aproximació a les influències socio-econòmiques	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 3	6	Estudi de la línia ferroviària entre Manresa i Berga, analitzant la seva història i valorant els beneficis socials i econòmics que va tenir sobre aquestes localitats.	Història	Bages i Berguedà	SÍ
La repoblació del comtat de Manresa	Albert Benet i Clarà	Nº 3	3	Estudi de la repoblació al comtat de Manresa a través de l'anàlisi de diverses etapes d'aquest procés, tals com l'origen del comtat, la repoblació a través del comte Guifred, l'estancament de la repoblació comtal o la importància del camí de Lleida.	Història	Manresa	SÍ
El modernisme al Bages	Antoni Baraut i Guilà Immaculada Bover i Tañà	Nº 3	8	Anàlisi del modernisme a la comarca del Bages a través de l'estudi dels arquitectes modernistes que van tenir un paper més destacat en la formació de l'arquitectura de la comarca.	Arquitectura	Bages	SÍ

Notes sobre el control i la distribució de la renda al Bages en els segles XVIII i XIX	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 3	6	Continuació de l'article " <i>Notes sobre l'especialització vitícola al Bages en el s. XIX</i> " que apareix en el primer número de DOVELLA. En aquest article l'objectiu principal serà l'anàlisi dels beneficiaris de la renda i la seva distribució social.	Història	Bages	SÍ
La balma sepulcral del Cau de la Guineu	Antoni Daura Joan Galobart	Nº 3	2	Descripció de les excavacions portades a terme en jaciment del Cau de la Guineu.	Arqueologia	Bages	SÍ
El jaciment ibero-romà del Puig Cardener. Estat actual de la qüestió	Joan Galobart Antoni Daura	Nº 4	6	Descripció del jaciment de Puig Cardener i anàlisi d'algunes de les restes trobades.	Arqueologia	Bages	SÍ
El Bages, nucli de vida monàstica de tradició visigòtica?	Albert Benet i Clarà	Nº 4	8	Article sobre la importància que van tenir els monestirs per tal de mantenir la tradició visigòtica, a través del qual l'autor n'analitza el seu funcionament i l'impacte que tenien sobre el seu entorn.	Història	Bages	SÍ
La colònia de Palà de Torroella: esquema històric	Joan M ^a Serra i Sala	Nº 4	6	Estudi sobre la colònia industrial de Palà de Torroella, analitzant la seva situació durant els moments històrics més destacables d'aquella època.	Patrimoni	Bages	SÍ
Pelegrins manresans a Compostel·la, a finals del segle XIII	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 4	2	Mostres de manresans que van emprendre pelegrinatges cap a Compostel·la.	Història	Manresa	SÍ
Manresa al final de la Guerra Civil	Jordi Sardans	Nº 4	8	Anàlisi sobre els efectes de la guerra i la situació social, política i econòmica a la capital bagenca un cop acabat el conflicte.	Història	Manresa	SÍ
Passat, present i futur del Museu Comarcal de Manresa (1)	Vicenç Furió	Nº 4	4	Valoració i crítica de la gestió del Museu Comarcal i propostes per millorar-ne el funcionament i la qualitat del patrimoni.	Història	Manresa	SÍ
La qüestió nacional a Catalunya, 1919-1930	Jaume Serra i Carné	Nº 5	5	Anàlisi de la formació d'una identitat nacional catalana.	Història	NO	SÍ
Morí el comte Guifred a Santpedor?	Albert Benet i Clarà	Nº 5	3	Article on es presenten diversos elements que situen la mort del comte Guifred al castell d'Aura, situat a l'entorn de Santpedor.	Història	Bages	NO
Les tombes medievals excavades a la roca. El cas del Bages	Antoni Daura i Jorba Joan Galobart i Badal	Nº 5	11	Descripció dels estrats de cada jaciment i anàlisi de les restes trobades.	Arqueologia	Bages	SÍ
Angels Freixanet i Agustí Penadés, dos exponents de la plàstica manresana actual	Vicenç Furió	Nº 5	9	Estudi sobre Angels Freixanet i Agustí Penadés, exposant el valor artístic de les seves obres i la importància d'aquests personatges en l'escenari artístic de Manresa.	Art	Manresa	SÍ
Les ordenances municipals de Manresa (1)	Josep Oliveras i Samitier	Nº 5	7	Anàlisi de les diverses ordenances municipals de la ciutat de Manresa, posant de manifest la importància de cada una d'elles i destacant els canvis que van patir amb el pas del temps.	Història	Manresa	SÍ
Uns tractes de masoveria i arrendament al segle XVIII	Francesc Rafat	Nº 5	3	Estudi de tractats establerts entre dos pagesos de Rajadell i el senyor del castell d'aquesta localitat.	Història	Bages	NO

Casament i reproducció social al Bages en els s. XVIII i XIX	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 6	7	Estudi sobre els casaments i el seu ús per part dels grups socials dominants de la societat com a mètode per mantenir la seva influència a nivell econòmic i social.	Història	Bages	NO
La bruixeria al Bages a principis del segle XVII	Albert Benet i Clarà	Nº 6	4	Estudi sobre la bruixeria al Bages a través dels casos de diverses dones que van ser jutjades i condemnades per bruixeria.	Història	Bages	SÍ
Aproximació als inicis d'un cognom santpedorenc: els Llussà	Jaume Prat i Vila	Nº 6	3	Repàs de la història i les gestes destacades de la família Llussà de Santpedor.	Història	Santpedor	SÍ
La demografia de Balsareny al segle XVII	Joan Mª Serra i Sala	Nº 6	5	Anàlisi de la demografia de Balsareny a través d'elements com la natalitat, la mortalitat o el matrimoni.	Història	Balsareny	NO
Simbologia religiosa funerària medieval al Bages	X. Sitjes i Molins	Nº 6	4	Repàs i anàlisi de la simbologia funerària trobada en làpides, a més de posar de manifest el seu valor històric.	Art	Bages	SÍ
Les pintades a les parets de Manresa	Vicenç Furió	Nº 6	5	Importància de la pintura urbana de Manresa des d'un punt de vista polític i decoratiu, llistant la localització d'aquestes obres.	Art	Manresa	SÍ
La transformació de Manresa en el segle XIX (1)	Josep Oliveras i Samitier	Nº 6	8	Estudi dels canvis que va patir la ciutat de Manresa durant el segle XIX a causa de diversos elements tals com els canvis demogràfics, els canvis econòmics o l'inici del procés d'industrialització.	Història	Manresa	SÍ
Arxius de la comarca. Rajadell, Camps, Castellar i Aguilar.	Francesc Rafat	Nº 6	4	Inventari del patrimoni dels arxius de Rajadell, Camps, Castellar i Aguilar	Patrimoni	Rajadell Camps Castellar Aguilar	NO
Arqueologia i mitologia	Antoni Daura i Jorba Joan Galobart i Badal	Nº 7	5	Assaig sobre les relacions que es poden establir entre jaciments arqueològics i mitologia, estudiant les raons que poden portar a la formació d'aquesta concepció.	Arqueologia	NO	SÍ
La repressió franquista al Bages	Josep Mª Solé i Sabaté	Nº 7	4	Estudi de l'impacte i el grau de repressió que van tenir les forces franquistes sobre el Bages i la seva població.	Història	Bages	SÍ
La ciutat romana de Bacasis. Noves dades.	Albert Benet i Clarà	Nº 7	2	Actualització de les dades descobertes referent a la ciutat romana de Bacasis	Arqueologia	Bages	NO
Aproximació a l'evolució demogràfica del Bages en l'últim quinquenni (1975-81)	Francesc Comas	Nº 7	6	Article sobre els canvis demogràfics al Bages, tant des d'un nivell comarcal com d'un nivell municipal.	Història	Bages	NO
L'altar de Sant Francesc, a l'església romànica de Santa Maria de Manresa (Segle XIII)	Josep Mª Gasol i Almendros	Nº 7	2	Repàs de la història de Sant Francesc d'Assís i del valor artístic i històric d'aquesta obra.	Art	Manresa	SÍ
Sant Sebastià de les Brocardes. Una església recuperada del Bages.	Francesc Villegas	Nº 7	4	Història de l'església de Sant Sebastià de les Brocardes a través de la seva toponímia i un estudi des dels seus orígens fins al segle XVIII.	Patrimoni	Bages	SÍ

Arxius de la comarca. Sant Joan de Vilatorrada, Sant Martí de Torroella i Joncadella.	Francesc Comas	Nº 7	2	Inventari del patrimoni dels arxius de Sant Joan de Vilatorrada, Sant Martí de Torroella i Joncadella.	Patrimoni	Sant Joan de Vilatorrada Sant Martí de Torroella Joncadella	NO
Els "maquis" al Bages	Jordi Planes	Nº 7	3	Estudi sobre els maquis a través del qual analitza qui eren, la seva història i la seva basant política	Història	Bages	SÍ
Una aproximació a l'arquitectura manresana actual (1975-1982)	Vicenç Furió	Nº 8	14	Repàs de l'arquitectura manresana més actual a través de l'anàlisi dels edificis més destacables del moment.	Arquitectura	Manresa	SÍ
La vida quotidiana al poble de Salo a principis del segle XX	Joan Mª Serra Sala	Nº 8	5	Visió de la vida quotidiana a Salo a partir de diversos elements: comunicacions, serveis, economia, vida social, passavolants, cultura i política.	Història	Salo	NO
Mil anys del nom de Navàs	Josep Mª Badia i Masgrau	Nº 8	3	Estudi sobre l'origen del nom Navàs.	Història	Navàs	NO
L'església romànica de Santa Maria de Serarols	Marc Vilarmau i Masferrer	Nº 8	6	Estudi sobre l'església de Santa Maria de Serarols i el seu entorn a través de la seva geografia, història i arquitectura.	Patrimoni	Súria	SÍ
Arxius de la comarca. L'Arxiu Municipal de Navarcles.	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 8	2	Inventari del patrimoni de l'Arxiu Municipal de Navarcles.	Patrimoni	Navarcles	NO
El retrocés de l'espai agrari durant els dos últims decennis en un sector del Bages occidental.	Joan Sabí Bonastre	Nº 9	8	Estudi sobre les causes que van provocar un retrocés de l'espai agrari al Bages, tals com les noves tecnologies, l'explotació del bosc o l'augment de la biomassa forestal.	Història	Bages	NO
Les ordinacions de la botiga de blats del veïnat de Cardona (segle XVI)	Ramon Planes i Albets	Nº 9	5	Estudi sobre l'organització i regulacions sobre el comerç de blat a Cardona.	Història	Cardona	SÍ
Caietà Mensa, compositor de la Seu de Manresa. Primeres dades biogràfiques i aproximació a la seva obra (1).	Josep M. Vilar i Torrens	Nº 9	10	Repàs de la vida i obra de Caietà Mensa.	Art	Manresa	SÍ
El castell de Castellgalí, nou jaciment ibèric al Bages.	Joan Galobart i Badal	Nº 9	4	Revisió de l'espai i les troballes del jaciment del castell de Castellgalí.	Arqueologia	Castellgalí	SÍ
Francesc Morell i Cornet, pintor manresà.	Pere Puig i Vila	Nº 10	6	Article sobre la vida i obra de Francesc Morell i Cornet, un dels pintors manresans més influents.	Art	Manresa	SÍ
Notícia breu, amb curts comentaris, de l'inici, a Ferrocarrils Catalans (el Carrilet), de la revolució col·lectivista de l'any 36	Emilià Martínez i Espinosa	Nº 10	10	Estudi sobre la importància que va tenir el ferrocarril respecte la política i la societat de l'època.	Història	Manresa	SÍ

Les ànfores del museu comarcal de Manresa	Antoni Daura i Jorba Dolors Pardo i Circuns	Nº 10	5	Inventari i descripció de les ànfores que es podien trobar en el Museu Comarcal de Manresa.	Patrimoni	Manresa	SÍ
L'origen i desaparició dels jueus de Manresa (1294-1392)	Albert Benet i Clarà	Nº 10	6	Repàs de la història dels jueus a Manresa, des dels seus inicis fins a la seva desaparició	Història	Manresa	SÍ
Els monuments públics de Manresa	Vicenç Furió	Nº 11	11	Repàs dels monuments públics més característics de la ciutat de Manresa	Art	Manresa	SÍ
El creixement urbà de Navarcles en el segle XVIII	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 11	8	Estudi sobre l'evolució de la població de Navarcles, observant sobretot si els petits pagesos tenien accés a la propietat urbana	Història	Navarcles	NO
Les esglésies manresanes del comte Guifré	Xavier Sitjes i Molins	Nº 11	7	Anàlisi de cada una de les diverses esglésies construïdes a Manresa a finals del segle IX	Patrimoni	Manresa	SÍ
Manresa: els fets del 6 d'octubre i les seves repercussions	Jordi Sardans Pere Gasol	Nº 11	5	Estudi sobre l'impacte dels fets del 6 d'octubre (declaració de l'Estat Català per part del govern de Lluís Companys) sobre la ciutat de Manresa i les seves conseqüències	Història	Manresa	NO
Arxius de la comarca. Santpedor	Maria dels Àngels Sala i Auví	Nº 11	4	Inventari del patrimoni de l'arxiu de Santpedor	Patrimoni	Santpedor	SÍ
El naixement de la vila de Sant Fruitós de Bages (s. XII - XVI)	Albert Benet i Clarà	Nº 12	5	Estudi sobre els orígens de Sant Fruitós de Bages	Història	Sant Fruitós de Bages	SÍ
Notes d'arxiu sobre el botiguer de teles manresà Josep Mensa i el compositor gaietà Mensa i Grau	Ramon Planes i Albets	Nº 12	3	Estudi de la relació entre el compositor Gaietà Mensa i Grau, el seu pare i la ciutat de Solsona	Història	Solsona	NO
Urbanisme i especulació en els inicis del passeig de Manresa	Josep Oliveras i Samitier	Nº 12	6	Investigació sobre el plantejament del projecte del passeig de Manresa i de l'impacte que aquest va tenir	Urbanisme	Manresa	SÍ
Escolapis a Santpedor. Esbós històric d'una Fundació	Jaume Prat i Vila	Nº 12	6	Estudi sobre la història d'aquesta institució, fent un repàs de la seva fundació i analitzant tots els impediments i problemes que van patir a l'hora de fundar-la.	Història	Santpedor	SÍ
Les lluites socials i la vaga de 1947 a Manresa	Emilià Martínez	Nº 12	3	Repàs de l'impacte dels moviments socials impulsats pels grups obrers i la vaga de 1947, observant l'impacte sobre la societat d'aquests fets.	Història	Manresa	NO
Arxius de la comarca. La casa de Cardona a l'arxiu sevillà dels ducs de Medinaceli	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 12	3	Inventari dels documents relacionats amb la casa de Cardona localitzats a Sevilla	Patrimoni	NO	SÍ
La sardana a Manresa	Francesc Soler i Mas	Nº 13	6	Repàs de la història del ball tradicional català a la capital bagenca	Història	Manresa	SÍ

Notes per a una història del conservatori professional municipal de música de Manresa	Valentí Vilar i Torrens	Nº 13	4	Estudi de l'evolució del conservatori de Manresa, observant-ne els moments més importants des de la seva creació	Història	Manresa	SÍ
Aproximació a un intent d'estudi de la circulació monetària al Bages - Generalitats	Sebastià Datzira i Soler	Nº 13	8	Estudi sobre la relació econòmica entre el Bages i la Generalitat a través de l'anàlisi de les seves monedes	Història / Numismàtica	Bages	SÍ
Exploracions a Santa Maria de Viladordis	Amics de l'art romànic del Bages	Nº 13	3	Anàlisi de les restes arqueològiques que van sortir a la llum a partir d'unes obres realitzades en aquesta església	Patrimoni / Arqueologia	Manresa	SÍ
Arxius de la comarca. L'arxiu de l'església de Sant Miquel i Sant Vicenç i l'arxiu municipal de la vila de Cardona (1a part)	Jaume Barberà i Soler	Nº 13	4	Inventari del patrimoni dels arxius de l'església de Sant Miquel i Sant Vicenç i de l'arxiu municipal de Cardona	Patrimoni	Cardona	SÍ
El temple paleocristià d'Artés	Josep Ramon Julià Katja Liemann	Nº 14	6	Resultat de la investigació arqueològica del temple paleocristià d'Artés, destacant sobretot l'identificació d'un absis i d'una necròpolis de la mateixa època.	Arqueologia	Artés	SÍ
Els retallables: una eina didàctica més	Francesc Comas i Closas	Nº 14	3	Estudi sobre l'aplicació de recursos didàctics en l'ensenyament de la història. El cas que s'exposarà es centra en l'ús dels retallables per al coneixement del món ibèric, localitzat al poblat bagenc del Cogulló (Sallent).	Pedagogia	Sallent	SÍ
La festa dels traginers. Recuperació de tradicions	Laura Mateu	Nº 14	4	Estudi sobre l'origen de la festa dels traginers, els guarniments que emparaven, llur funció i les diferents tipologies.	Etnografia	Balsareny	SÍ
La divisió territorial de Catalunya en la perspectiva d'avui	Rafael Llusà	Nº 14	2	Article de reflexió sobre alguns elements que incideixen en el tema territorial i proposa l'assoliment d'un ampli acord entre els partits sobre els continguts dels nivells administratius a Catalunya	Història	Catalunya	SÍ
Sobre una nova visió del territori central de Catalunya	Lluís Casassas i Simó	Nº 14	7	Article on s'exposen alguns dels resultats de l'estudi realitzat per l'autor sobre la divisió i organització del territori a Catalunya, destacant la influència que va tenir la ciutat de Manresa sobre l'àrea de la Catalunya central.	Història	Manresa	SÍ
Estació meteorològica automatitzada al Bages: 149-C	Joan F. Jorge Joan E. Segarra	Nº 14	5	Presentació d'una estació meteorològica que ha estat dissenyada, construïda i posada en funcionament a l'Escola Universitària Politècnica de Manresa, i que constitueix una de les més completes d'Espanya.	Meteorologia	Bages	SÍ
Estructura geològica i mineralògica del terme d'Artés	Jordi Vila David Berenguer	Nº 14	4	Estudi sobre la composició de diversos minerals trobats al terme d'Artés.	Geologia	Artés	SÍ

Contribució al coneixement de la reproducció del mussol banyut (<i>Asio Otus</i>) a la Catalunya central	Antoni Borràs Bernat Soler	Nº 14	11	Aproximació a la reproducció del <i>Mussol banyut (Asio otus)</i> , motiu d'un estudi ampli que els autors van portar a terme.	Zoologia	Catalunya central	Sí
La circulació de moneda a Manresa durant els segles X - XI. El problema de la moneda de Manresa (1)	Albert Benet i Clarà	Nº 15	3	Treball on l'autor exposa els fruits del seu estudi sobre la possible existència de moneda pròpiament manresana en els segles X i XI, basant-se en proves documentals que les estenten, a més d'intentar esbrinar les causes que produïren la seva encunyació relacionant-les amb el marc històric del moment.	Història	Manresa	Sí
El jaciment íbero-romà de Boades (Castellgalí-Bages). Les darreres excavacions.	Joan Galobart i Badal	Nº 15	4	Article que presenta, des d'un punt de vista essencialment arqueològic, l'estat de Boades fent un recorregut previ per la història del jaciment.	Arqueologia	Castellgalí	Sí
Boades: una sortida didàctica	Francesc Comas i Closas Josep Antoni Serra i Santallusia	Nº 15	4	Aplicació pràctica de la investigació didàctica a través d'un anàlisi de Boades des del punt de vista de les seves possibilitats didàctiques.	Pedagogia	Bages	Sí
Estudi demogràfic del polígon de vivendes. "La Balconada" de Manresa	Pere Gasol i Pujol Josep A. Giménez i Ruiz	Nº 15	4	Estudi que es centra en les característiques del barri de la Balconada i de la població que hi viu. Es posa èmfasi en tota la problemàtica que ha presidit la vida del barri des dels seus orígens fins avui mateix. Tots els problemes de la societat del moment, són presents en aquest barri.	Demografia	Manresa	Sí
Colònies industrials: ideologia i experiència. A la memòria d'en Jaume Estruch.	Ignasi Terrades i Saborit	Nº 15	5	Estudi que plasma l'impacte que van tenir les colònies industrials sobre l'economia i societat catalana.	Història	Catalunya	Sí
Josep Pons i Enrich, industrial manresà i fundador de la colònia Pons, de Puig-reig	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 15	4	Biografia d'un dels industrials més influents de la Catalunya central.	Història	Manresa / Puig-reig	Sí
Els factors de la localització geogràfica de les colònies	Joan Mª Serra i Sala	Nº 15	3	Anàlisi dels factors més rellevants que es tenien en compte a la hora de determinar la localització d'una colònia industrial.	Història	Catalunya	Sí
A l'entorn del "Ball Cerdà"	Francesc Soler i Mas	Nº 15	2	Apropament a una de les danses més característiques entre les tradicionals de Catalunya	Etnografia	Catalunya	Sí
Presència de la tortuga leprosa (<i>Mauremys Aspica</i>) en una localitat situada al sud del Bages (1)	Francesc Junyent	Nº 15	3	Estudi sobre les novetats en referència a la zona geogràfica on habita aquesta varietat rèptil.	Zoologia	Bages	Sí
Depressió de l'Ebre? Depressió Central?	Josep Mª Mata-Perelló	Nº 15	4	Opinió de l'autor entorn a la idea expressada per un terme ben conegut i, a la vegada, poc clar: la Depressió Central o de l'Ebre.	Geologia	Catalunya	Sí
Pòrtic	Joan Cornet i Prat	Nº 16	1	Presentació d'Aigües de Manresa i reflexions sobre la importància d'una bona qualitat de l'aigua.			

L'aigua. Una aproximació al seu estudi físic, químic i microbiològic. Aplicació al Llobregat i Cardener.	Josep M ^a Casas i Sabata	Nº 16	11	Article sobre la situació del Llobregat i Cardener en aquella època, oferint dades sobre el seu curs i abocaments que sofreixen, per acabar amb un estudi d'investigació sobre la contaminació dels sediments dels rius per metalls pesants, com a prova del grau d'acumulació d'aquests amb el temps.	Geografia	Catalunya	SÍ
Ús dels organismes com a indicadors de la pol·lució de les aigües. Aplicació al Llobregat i al Cardener.	Narcís Prat i Fornells	Nº 16	3	Article sobre l'aplicació d'un mètode que emprant els macroinvertebrats que viuen en les pedres discrimina entre diferents qualitats de l'aigua.	Zoologia	Catalunya	SÍ
El pla de sanejament de Catalunya. Zona 5.	Antoni Castelltort i Riba Manuel Suarez i Novoa	Nº 16	5	Anàlisi de la zona 5 del Pla de Sanejament (conques dels rius Llobregat i Besòs), que a causa del seu elevat grau d'industrialització és la que presenta majors problemes de contaminació.	Geografia	Catalunya	SÍ
El col·lector de Salmorres de la Conca del Llobregat	Joan Escriu i Paradell	Nº 16	5	El col·lector de salmorres, des de Cardona i Balsareny fins al mar, és una gran obra, estudiada ja a la primera meitat de segle, amb l'objectiu de disminuir la salinitat del Llobregat i el Cardener. S'exposen en aquest article les principals característiques tècniques i l'actual estat de realització del projecte.	Geografia	Catalunya	SÍ
Sistema de sanejament de Manresa i Sant Joan de Vilatorrada	Josep Alabern i Valentí Joan Escriu i Paradell	Nº 16	5	Treball sobre els efectes que té la planta de tractament sobre la qualitat de l'aigua, fent una previsió dels resultats que s'obtidran i les característiques tècniques, el funcionament i el finançament de la depuradora.	Geografia	Manresa / Sant Joan de Vilatorrada	SÍ
La qualitat de les aigües de consum en els abastaments depenents de la Sèquia de Manresa	Paulina Selga i Jorba Loles Vives i Jorba	Nº 16	3	Article on s'explica el cas dels municipis del Pla de Bages, depenents de la Sèquia, tot detallant el paper de l'embassament de l'Agulla i el funcionament de la planta de tractament dels Dipòsits Nous. Finalment s'ofereixen les dades de control de qualitat de l'aigua a la Sèquia, a l'Agulla i a la xarxa de distribució.	Geografia	Bages	SÍ
La gestió integral de l'aigua a Manresa	Josep Alabern i Valentí	Nº 16	6	Descripció d'un model de gestió del cicle integral de l'aigua a l'àrea d'influència de la Sèquia de Manresa. Aquest model està aconseguit en part i constitueix una experiència, encara no consolidada del tot, per integrar la prestació del servei públic d'abastament d'aigua potable i sanejament, des de la captació de l'aigua fins a l'abocament de la mateixa un cop utilitzada, juntament amb l'actuació coordinada amb l'abastament dels usos de regadiu.	Geografia	Manresa	SÍ
La posada en marxa del Pla de Sanejament de Catalunya	Francesc Vilaró i Rigol	Nº 16	2	Explicació detallada de l'aplicament del Pla de Sanejament	Geografia	Catalunya	NO
Pere Armengou i Torra. Arquitecte, membre fundador del GATCPAC.	Joaquim Garcia i Comas	Nº 17	4	Recull d'entrevistes sobre l'arquitecte Pere Armengou i Torra	Història	Catalunya	SÍ

El material arqueològic ibero-romà del Puig Cardener i la Feliua, noves dades entorn la història antiga bagenca (1a part)	Antoni Daura i Jorba Joan Galobart i Badal	Nº 17	5	Exposició i anàlisi de les restes trobades (bàsicament terrissa) en aquest jaciment, tot i que des d'un punt de vista més interpretatiu.	Arqueologia	Bages	Sí
Estudi de la climatologia de Manresa durant el període 1930 - 1984 (resum)	J. A. Llorente i Casas	Nº 17	3	Estudi climatològic de Manresa, realitzat per estudiar les alteracions dels materials rocosos amb què fou construïda la basílica de la Seu de Manresa.	Meteorologia	Manresa	Sí
Més de setanta anys de pluges a Manresa	Xavier Martín i Vide	Nº 17	6	L'article analitza els valors de precipitació, registrats a Manresa entre els anys 1917 i 1978, permetent la previsió d'esdeveniments, afinar conclusions i la seva correcta aplicació a l'ordenació del territori.	Meteorologia	Manresa	Sí
Contaminació atmosfèrica: situació actual a Manresa	Pere Busquets i Rubió	Nº 17	7	Article a través del qual es pretén donar a conèixer els paràmetres que conformen la contaminació atmosfèrica, a més d'exposar un seguit de dades en relació amb la ciutat de Manresa.	Meteorologia	Manresa	Sí
Manresa, davant l'aiguat de 1907	Josep Camprubí i Plans	Nº 17	2	Extracte del capítol dedicat a l'aiguat de l'any 1907, obra de Josep Camprubí i Plans i publicat en el seu llibre "La dinàmica d'un poble".	Història	Manresa	Sí
Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)	Josep M ^a Soler i Bonet Jaume Perarnau i Llorens	Nº 17	7	Estudi de l'origen de les barraques de vinya a través de les restes arqueològiques.	Arqueologia	Artés	Sí
Els incendis forestals a la comarca del Bages	Jordi Badia i Guitart Florenci Vallès i Sala	Nº 18	6	Article on es presenta el plànol de les zones afectades per incendis forestals a la comarca del Bages. Destaca el fort impacte d'aquest fenomen, especialment greu a la meitat sud de la comarca.	Natura	Bages	Sí
Manresa 1827. Breus apunts sobre la revolta dels malcontents.	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 18	4	Anàlisi dels avalots que es van produir arreu de la Península entre els anys 1825-1828, i que ténen com a punt culminant la Revolta dels Malcontents l'any 1827. Aquests avalots van ser els immediats precedents del fenomen carlí, de tendència ultraconservadora.	Història	Catalunya	Sí
El paper de l'aficionat a l'arqueologia	Josep Barberà i Farràs	Nº 18	2	Estudi de l'important paper que van jugar els aficionats a l'arqueologia a la hora d'impulsar un moviment arqueològic català.	Arqueologia	Catalunya	Sí
El material arqueològic ibero-romà del Puig Cardener i la Feliua, noves dades entorn la història antiga bagenca (2a part)	Antoni Daura i Jorba Joan Galobart i Badal	Nº 18	7	Continuació de l'article amb el mateix títol.	Arqueologia	Bages	Sí
La necròpolis neolítica de Cal Pessetero de Castellfollit del Boix	Jordi Enrich i Hoja Joan Enrich i Hoja	Nº 18	3	Resultats de l'excavació d'un cementiri neolític localitzat a l'entorn de Castellfollit del Boix.	Arqueologia	Bages	Sí
L'arqueologia medieval al Bages	Marc Torras i Serra	Nº 18	2	Evolució de la influència i el paper de l'arqueologia medieval a la comarca del Bages.	Arqueologia	Bages	Sí

Algunes consideracions sobre la prehistòria i l'antropologia a les comarques del Bages, Berguedà i Solsonès.	Josep Castany i Llussà Lluís Guerrero i Sala	Nº 18	7	Exposició de les investigacions, tan arqueològiques com antropològiques, d'aquell moment, emmarcant-les en el context geogràfic que els fa de marc.	Arqueologia / Antropologia	Bages / Berguedà / Solsonès	SÍ
La legislació del patrimoni arqueològic. Estat de la qüestió.	Joaquim Arxé i Gàlvez Araceli Martín i Còlliga	Nº 18	5	Acostament a la realitat arqueològica del moment, posant de manifest la necessitat d'una reglamentació oficial que garanteixi la protecció de restes antigues.	Legislació / Arqueologia	Catalunya	SÍ
La transmissió lingüística a nivell familiar en els pobles bagencs (1a part).	Dolors Font i Rotches	Nº 18	6	Estudi que pretén constatar la situació lingüística dels pobles de la comarca a partir de la valoració del nucli familiar, l'escola i els amics.	Llengua	Bages	SÍ
Santa Maria de Viladelleva	Marina Serra i Junyent	Nº 18	2	Estudi històric i arquitectònic de la capella de Santa Maria de Viladelleva	Art	Callús	SÍ
Reconditoris i lipsanoteques de les velles esglésies bagenques	Xavier Sitjes i Molins	Nº 19	5	Estudi sobre les relíquies que es trobaven a les esglésies del Bages, focalitzant-se en l'anàlisi dels reconditoris i les lipsanoteques.	Art	Bages	SÍ
Els notaris i la llengua a la Manresa de finals de l'antic règim	AA. VV.	Nº 19	7	Estudi de l'evolució de la llengua catalana a partir de l'anàlisi de les restes notariales, destacant la relació entre el català i les institucions <u>governamentals al llarg del temps</u>	Història	Manresa	SÍ
La potassa al Bages	Josep Abadal	Nº 19	8	Article amb l'objectiu de donar a conèixer de manera àmplia el sector de la potassa al nostre país i, sobretot, prendre consciència de la gran importància d'aquest en l'Economia de la comarca del Bages, car són quatre els municipis que depenen directament i indirectament de <u>l'explotació dels jaciments</u> .	Història	Bages	SÍ
La mineria a l'Alt Berguedà. Evolució històrica (1).	Ignasi Cuadros i Vila	Nº 19	6	Estudi centrat en l'evolució històrica de la mineria a l'Alt Berguedà, des dels seus orígens fins a l'actualitat.	Història	Berguedà	SÍ
Aproximació geoquímica als lignits del Bages	Josep Puig i Riu Francesc X. De las Heras i Cisa	Nº 19	7	Anàlisi dels lignits localitzats dins la Depressió Central Catalana, des dels més madurs a Monistrol de Montserrat (Eocè mig) fins als més recents de Calaf (Oligocè inferior).	Geologia / Química	Bages	SÍ
Sobre la història de l'escola de mines de Manresa. Orígens i primer desenvolupament (1942 - 1964)	Pere Gasol i Pujol	Nº 19	4	Història i raons de la creació de l'Escola de Mines de Manresa.	Història	Manresa	SÍ
Les colònies tèxtils un tema oblidat a les ciències socials	Francesc Comas i Closas Josep Antoni Serra i Santallusia	Nº 19	4	Raonaments a favor de l'inclusió de la història de les colònies tèxtils dins dels plans d'estudi d'EGB i de l'Ensenyament Secundari.	Pedagogia	Catalunya	SÍ
La música a la Seu de Manresa	Josep M. Vilar i Torrents	Nº 20	4	Síntesi de dos treballs diferents. Per una banda trobem el "Catàleg de l'Arxiu de Manuscrits musicals de la Seu de Manresa", mentre que per l'altra trobem "La Música a la Seu de Manresa".	Música	Manresa	SÍ

Estudi comparatiu de la contaminació del riu Cardener a Manresa	Secció estudis C.E.C.B.	Nº 20	3	Estudi realitzat per un gru d'estudiants de Química, a través del qual estudien l'increment de càrrega contaminant al pas del Cardener per Manresa.	Ecologia	Manresa	Sí
Introducció a l'art escultòric dels Padró (s. XVIII)	M. Pilar Jové i Santiña	Nº 20	2	Breu aproximació a l'obra d'artistes barrocs, estil que tradicionalment havia estat deixat més de banda pels investigadors de Manresa.	Art	Manresa	Sí
Aproximació biogràfica a Manuel Oms i de Prat	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 20	2	Biografia de Manuel Oms i de Prat	Història	Manresa	Sí
El poblament pre-romà a les valls mitjanes del Llobregat i del Cardener. El Cogulló com a principal exponent.	Eduard Sánchez i Campoy	Nº 20	9	Intent de resumir el darrer treball realitzat en el camp de l'arqueologia ibèrica a la nostra comarca. Aquest, presentat com a tesi de llicenciatura a la Universitat de Barcelona, pretén ser un estat de la qüestió on s'hi sintetitza tot el que fins ara sabem sobre la cultura ibèrica a casa nostra.	Arqueologia	Bages	Sí
Conreus, accés a la terra i proletarització a Manresa en el s. XVIII	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 20	3	Estudi del procés de proletarització que pateix Manresa durant el segle XVIII. El pas del capital de la terra a la ciutat, així com la mà d'obra agrària que anirà arraconant els vells esquemes del treball al camp i s'incorporarà decididament a l'activitat industrial, amb la ciutat com a nucli rector d'aquest procés.	Història	Manresa	Sí
La transmissió lingüística a nivell familiar en els pobles bagencs (2a part).	Dolors Font i Rotches	Nº 20	3	Continuació de l'article amb el mateix títol.	Llengua	Bages	Sí
El Cogulló, un exemple didàctic de poblat ibèric	Francesc Comas i Closas Josep Antoni Serra i Santallusia	Nº 20	4	Proposta d'activitat per a la difusió del coneixement sobre els poblats ibèrics	Pedagogia	Catalunya	Sí
La circulació de moneda a Manresa durant els segles X - XI. El problema de la moneda de Manresa (2)	Albert Benet i Clarà	Nº 21	4	Continuació de l'article amb el mateix títol.	Història	Manresa	Sí
El Bages antic: una centuriació romana a Sant Fruitós?	M ^a Alba Bach Jordi Piñero	Nº 21	7	Anàlisi de totes les dades arqueològiques i escrites referents al Pla de Bages, formulant així la hipòtesi que contempla la possibilitat d'una centuriació romana en les terres actualment bagenques.	Història	Sant Fruitós de Bages	Sí
La Seu: destruccions i restauracions.	Josep Maria Gasol i Almendros	Nº 21	4	Estudi de les destruccions i les seves corresponents restauracions de la Seu de Manresa al llarg de la seva història.	Història / Arquitectura	Manresa	Sí
Les marques de picapedrer a la Seu de Manresa	AA. VV.	Nº 21	4	Estudi dels signes lapidaris a través de la recollida i inventariat dels signes existents a tota la basílica, tot i que possant especial atenció a la capella de Sant Josep.	Història	Manresa	Sí
Irrealisme en l'escultura gòtica de la Seu de Manresa	Josep M. Vilar i Torrents	Nº 21	3	Relació entre l'imaginari fantàstic i l'escultura a la Seu.	Art	Manresa	Sí

Estudi de l'estat de deteriorament dels materials de construcció de la Seu de Manresa	José A. Llorente Casas	Nº 21	3	Article amb l'objectiu d'evidenciar el deteriorament progressiu de la Seu.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Treballar la Seu de Manresa a l'escola	Grup de treball sobre la Seu de Manresa	Nº 21	3	Article en defensa de l'ús de la Seu com a temàtica que ofereix un elevat interès per a ser treballat a les escoles.	Pedagogia	Manresa	SÍ
Moviments no migratoris de l'avifauna en la conca del Llobregat-Cardener. 1 - Fugues tèrmiques hivernals.	Antoni Borràs Antoni Cabrera	Nº 21	5	Article sobre els moviments i desplaçaments d'ocells per causes no migratòries.	Zoologia	Catalunya Central	SÍ
Itinerari pel poblament del Bages	Francesc Comas i Closas Josep Antoni Serra i Santallusia	Nº 21	3	Itinerari per diversos punts d'interès històric de la comarca del Bages.	Pedagogia	Bages	SÍ
La moneda de Manresa i la Santa Ira del senyor Benet i Clarà (*)	M. Crusafont i Sabater A. M. Balaguer i Prunés	Nº 22	3	Rèplica a l'article que Albert Benet publicava en el número passat d'aquesta revista.	Opinió	Manresa	SÍ
Introducció a la paleopatologia prehistòrica catalana	Lluís Guerrero i Sala	Nº 22	5	Estudi sobre les malalties primitives a través de l'anàlisi dels seus efectes sobre les restes ossees.	Antropologia / Arqueologia	Catalunya	SÍ
El poblament de Vallhonesta dels anys 1750 - 1775: venda de masos deshabitats, aposentos i la construcció d'un molí fariner.	Jordi Suades i Marigot	Nº 22	4	Mostra de com es poblà una petita parròquia del municipi de Sant Vicenç de Castellet: Sant Pere de Vallhonesta.	Demografia	Sant Vicenç de Castellet	SÍ
Rajadell als segles XVI - XVIII. Aspectes médico-sanitaris.	Francesc Rafat i Selga	Nº 22	3	Estudi sobre els aspectes relacionats amb la sanitat a Rajadell.	Història	Rajadell	SÍ
L'astronàutica a la recerca del Halley	Ignasi Sivillà i Llobet	Nº 22	4	Anàlisi de les dades obtingudes per les agències espacials de tot el planeta sobre el cometa Halley.	Astronomia	NO	SÍ
L'enyorança d'un patrimoni oblidat. El casino de Manresa.	Lluís Armengol i Massanés David Armengol i Massanés	Nº 22	3	Article que busca donar més rellevància a l'edifici modernista al mateix moment que critica el seu estat de conservació.	Art	Manresa	SÍ
Panorama farmacèutic de la Manresa del segle XIX	Ramon N. Cornet i Arboix	Nº 22	8	Estudi que busca establir una cronologia de l'aparició dels farmacèutics, el debat entre farmacèutics i adroguers i els farmacèutics que han destacat fora de la ciutat.	Història	Manresa	SÍ
Moviments no migratoris de l'avifauna en la conca del Llobregat-Cardener. 2 - Irrupcions i erratismes.	Antoni Borràs	Nº 22	5	Continuació de l'article amb el mateix títol.	Zoologia	Catalunya Central	SÍ

La Seu de Manresa a la llum de la secció àurea	Josep Maria Vilar i Torrents	Nº 22	5	Estudi sobre les proporcions dels diferents elements de la Seu de Manresa.	Art	Manresa	SÍ
Una incursió sarraïna contra la Catalunya central	Albert Benet i Clarà	Nº 23	5	Estudi sobre la incursió sarraïna realitzada per al-Mansur a l'any 999 a la comarca del Bages.	Història	Bages	SÍ
El món laboral de la dona a Navarcles l'any 1936	Montserrat Rodríguez Segura	Nº 23	6	Recerca microhistòrica del món laboral al municipi de Navarcles, intentant copsar l'abast del fenomen i la caracterització del mateix.	Història	Navarcles	SÍ
L'església dels sants Esteve i Sebastià de Sallent	Eduard Riu i Barrera	Nº 23	3	Breu ressenya corresponent als treballs de restauració duts a terme pel Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat a l'església de Sant Esteve de Sallent.	Art	Sallent	SÍ
Evolució històrica de l'assistència social a Manresa	Equip de Serveis Socials - Ajuntament de Manresa	Nº 23	4	Recorregut per les obres d'assistència social que al llarg del temps s'han realitzat a Manresa i que han permès configurar l'estructura assistencial que en l'actualitat poseïm.	Història	Manresa	SÍ
Els joves i llur dificultat d'inserció social i professional	Joaquim Collado i Llorc	Nº 23	7	Aproximació a la realitat dels joves, observant com l'atur i la manca d'espectatives de cara al futur propicia les formes d'expressió marginal i l'accés, molt sovint, a la delinqüència i la drogadoicció.	Sociologia	Manresa	SÍ
La marginació social a Manresa	Equip de Serveis Socials - Ajuntament de Manresa	Nº 23	6	Estudi sobre les causes i els efectes de la marginació social a Manresa	Sociologia	Manresa	SÍ
Negoci i plaga de les drogues	Enrique Pérez	Nº 23	4	Anàlisi de les principals drogues i els seus efectes sobre el consumidor i la societat que l'envolta.	Sociologia	NO	SÍ
Itineraris per la ciutat (1) - Manresa medieval	Francesc Comas i Closas Josep Antoni Serra i Santallúcia	Nº 23	7	Recorregut pels punts més emblemàtics de la Manresa medieval.	Pedagogia	Manresa	SÍ
Esglésies catalanes d'absis oposats	Xavier Sitjes i Molins	Nº 24	5	El present article dona a conèixer un tipus d'esglésies romàniques que, per la seva peculiar planta amb dos absis oposats, solen ser motiu d'excepcionalitat en la seva existència. Després de veure unes línies bàsiques en dos exemples foranis, l'autor analitza i compara similituds i diferències amb dos exemples presents a la Catalunya Central, com són Sant Simeó de Centelles (Rajadell, Bages) i Sant Ponç de Clariana o de Joval (Clariana, Solsonès)	Art	Rajadell / Clariana	SÍ
Immigració i piràmide d'edats a Manresa	Josep Antoni Serra	Nº 24	4	En el moment de publicació d'aquest article, la població de Manresa vivia un accentuat procés d'envelliment en el qual intervenien tant l'escassa dinàmica econòmica de la ciutat com la instal·lació de famílies joves manresanes a pobles del voltant. L'any 1976, el 12'3% de la població tenia més de 65 anys; l'any 1986 aquest percentatge ja havia pujat al 15'9%. Paral·lelament hi ha una pèrdua de població a la ciutat, la qual havia disminuït quasi en 1000 habitants des de l'any 1981.	Demografia	Manresa	SÍ
La façana lateral de la cova de Sant Ignasi	Imma Serra	Nº 24	2	Article que analitza la façana lateral de la cova de Sant Ignasi a través d'un estudi històric i un anàlisi de la documentació relacionada amb aquest espai. Gràcies a aquests elements, és possible observar l'evolució de la façana al llarg del temps.	Art	Manresa	SÍ

Tradicció vitivinícola del Bages	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 24	5	Article que repasa la importància del vi i la vinya al Bages a través d'un anàlisi històric de la presència de vi a la comarca i l'impacte que aquest va tenir sobre la població bagenca.	Història	Bages	Sí
Quan el Bages era un dels cellers de Catalunya	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 24	6	La vinya fou una de les dues fonts de l'economia bagenca fins no fa pas gaires anys, conjuntament amb la indústria tèxtil. Les barraques de vinya, les parets de pedra seca, les tines i cellers a moltes cases en són una prova. Aquest article vol aportar algunes dades sobre la importància de la viticultura a la nostra comarca en els segles XVIII i XIX.	Història	Bages	Sí
La viticultura al Bages avui	Robert Martí Ferer	Nº 24	7	Article que analitza la realitat del moment del conreu de la vinya i les perspectives de futur que el mateix pot tenir dins el moviment general d'aquest sector agrari.	Agricultura	Bages	Sí
El procés d'elaboració del vi	Jose Carlos Guzmán	Nº 24	7	Article el qual descriu les diferents etapes de la producció del vi i els elements i eines necessàries en cada una d'aquestes etapes.	Agricultura	Bages	Sí
Cap a la denominació d'origen Bages	Dovella	Nº 24	4	Article que repasa el concepte de Denominació d'Origen, intentant plasmar l'impacte que aquesta D.O. podrien tenir sobre els productors i productes del Bages i valorant els elements positius i negatius a l'entorn d'aquesta Denominació.	Agricultura	Bages	Sí
Inicis del cava al Bages	Jaume Gibert	Nº 24	4	Estudi de la producció de cava al Bages, observant els processos de producció d'aquesta beguda i determinant quins són els llocs en el qual es produeix.	Agricultura	Bages	Sí
Empreses existents a la zona de denominació d'origen "Bages", Algunes.	Dovella	Nº 24	4	Article que observa com, a causa de la fil·loxera, anys més tard molts productors van acabar recorrent a l'associació per poder tirar endavant, creant així un lent procés que va resultar en la formació de les primeres cooperatives.	Agricultura	Bages	Sí
Barraques i tines, construccions per a la vinya	Josep M. Soler i Bonet	Nº 24	3	Article que fa una descripció de dues tines, dues barraques i una premsa de vi.	Agricultura	Bages	Sí
Alcoholeres i fàbriques de licor a Manresa	Josep Camprubí i Plans	Nº 24	5	Estudi històric de les primeres i principals empreses productores de licors de Manresa.	Història	Manresa	Sí
Elements per a la coneixença de l'edat de bronze a la comarca del Bages (I)	Miquel Cura i Morera	Nº 24	5	Article a través del qual l'autor resumeix les diferents troballes que s'han fet en aquesta comarca, aportant-n'hi fins i tot, alguna d'inèdita fins a aquell moment. Centra, alhora, la problemàtica que presenta l'estudi d'aquesta etapa a casa nostra i ofereix alguna via per reempendre el treball d'investigació.	Arqueologia	Bages	Sí
El canvi en l'urbanisme de Manresa (1964-1981)	José Antonio Giménez i Ruiz	Nº 25	9	Anàlisi de l'urbanisme a Manresa, exemplificant-lo a partir de l'anàlisi i comparació del Pla General d'Ordenació Urbana de 1964 i de la seva revisió de 1981, a la llum de la nova Llei del Sòl de 1975 i de la nova situació social i política.	Urbanisme	Manresa	Sí
Aproximació a l'obra escultòrica de Joan Grau	Joan Bosch i Ballbona	Nº 25	7	Introducció a la vida i obra de Joan Grau, intentant copsar els complicats ritmes creatius i sòcio-culturals del segle XVII.	Art	Manresa	Sí

Notícies de les guerres del Francès a la Catalunya Central (1793 - 1814)	Ferran Sánchez i Agustí	Nº 25	8	Amplia revisió de la documentació escrita concentrada a la Catalunya Central sobre les anomenades guerres del Francès, és a dir, la Guerra Gran (1793 - 1795) i la més coneguda com a Guerra de la Independència (1808 - 1814).	Història	Catalunya central	Sí
El model d'estat de la Constitució de 1812	Ramon Casòliva i Vilaró	Nº 25	5	Aproximació al coneixement dels condicionants ideològics que s'apleguen per redactar una constitució unitària que reflectís un model d'estat.	Història	Espanya	Sí
La proclamació de la constitució a Sallent	Albert Benet i Clarà	Nº 25	4	Article que ens apropa a la situació política existent a Catalunya en el moment en què a Cadis es proclama la Constitució de 1812.	Història	Sallent	Sí
La proclamació de la Constitució de Cadis a Manresa	Jaume Serra i Carné	Nº 25	7	Estudi sobre l'aplicació de la Constitució de Cadis a la ciutat de Manresa, primer lloc de Catalunya on aquesta va ser proclamada.	Història	Manresa	Sí
Elements per a la coneixença de l'edat del bronze a la comarca del Bages (II part)	Miquel Cura i Morera	Nº 25	3	Continuació de l'article publicat amb el mateix nom.	Arqueologia	Bages	Sí
Balanç d'una campanya popular de reforestació	Jordi Badia i Guitart	Nº 25	4	Plantejament, mètodes i valoració dels resultats de la 1ª Campanya de Repoblació Forestal portada a terme durant el curs 1986-87.	Ecologia	Bages	Sí
Els cementiris de la Vila (Talamanca), Can Riols (Navàs) i el Serrat dels Morts (Sallent). Apunts per a una tipologia sepulcral de l'Edat Mitjana al Bages.	Antoni Daura i Jorba Joan Galobart i Badal	Nº 25	6	Article que aprofita la descripció d'uns conjunts nous de tombes, que completen el catàleg comarcal, per a fer una ordenació tipològica que pot servir per anar configurant les bases per a l'estudi d'aquestes manifestacions sepulcral a Catalunya.	Arqueologia	Bages	Sí
La documentació notarial i l'estudi de la societat manresana (1790 - 1820) (I part)	AA. DD.	Nº 26	4	Aproximació a la utilització dels protocols notarial per a l'estudi de l'actualització socioeconòmica de la burgesia manresana entre els segles XVIII i XIX.	Història	Manresa	Sí
Intercomunicacions dels castells del Bages	Xavier Sitjes i Molins	Nº 26	3	Anàlisi de la localització i la funció dels castells, guàrdies, torres i fars medievals, oferint una visió de l'emplaçament i les relacions de les construccions militars d'aquella època a la nostra comarca.	Història	Bages	Sí
Antecedents i orígens del Conservatori Municipal de Música de Manresa	Josep Maria Vilar i Torrents	Nº 26	5	Estudi sobre l'origen i la història del Conservatori Municipal de Música de Manresa.	Història	Manresa	Sí
Magí Pontí: una altra lectura de la seva biografia	Josep Maria Vilar i Torrents	Nº 26	4	Biografia i estudi de la obra de Magí Pontí, únic manresà que va arribar a la categoria de "Manresà Il·lustre" a través del món musical.	Història	Manresa	Sí
La música a les festes de la Vila de Bagà (Berguedà) durant l'Edat Mitjana	M. Dolors Santandreu i Soler	Nº 26	6	Aproximació a la música de les festes populars medievals a través de l'estudi de la documentació localitzada a la vila de Bagà.	Història / Musicologia	Bagà	Sí

Una recerca etnomusicològica a Avinyó (Bages)	Ramon Vilar i Herms	Nº 26	6	Estudi etnomusicològic a la població d'Avinyó	Musicologia	Avinyó	SÍ
L'orgue a la Seu de Manresa	Ignasi Torras i Garcia	Nº 26	8	Anàlisi històric i evolució de l'orgue a la Seu de Manresa, estudiant-ne l'ús i importància al llarg del temps.	Història	Manresa	SÍ
Darreres intervencions del servei de catalogació i conservació de monuments de la diputació de Barcelona a la comarca del Bages	A.A.D.D.	Nº 26	5	Recull de les fitxes tècniques de les tasques de rehabilitació i conservació portades a terme pel Servei del Patrimoni Arquitectònic.	Arqueologia	Bages	SÍ
El carrer dels Clavetaires - Manresa	Francesc Rafat i Selga	Nº 26	3	Estudi de l'evolució històrica del carrer dels Clavetaires de Manresa	Història	Manresa	SÍ
La documentació notarial i l'estudi de la societat manresana (1790 - 1820) (II part)	AA. DD.	Nº 27	5	Continuació de l'article publicat amb el mateix nom.	Història	Manresa	SÍ
El bàsquet a Manresa	Vicenç Comas	Nº 27	6	Estudi històric sobre l'evolució i impacte del bàsquet a Manresa	Història	Manresa	SÍ
La reraguarda catalana durant la Guerra Civil espanyola (1936 - 1939)	Pelai Pagès	Nº 27	7	Síntesi que mostra l'estat de les coses durant tota la contesa bèl·lica, fins que, com d'altres zones de l'Estat, va caure davant de l'exèrcit d'ocupació franquista, en la darrera ofensiva que aquell emprengué a partir de 1938.	Història	Catalunya	SÍ
Notes sobre la politització a Manresa durant la Segona República	Jaume Serra i Carné	Nº 27	5	Breu aproximació a l'activitat política que es desenvolupava a la ciutat de Manresa en els anys anteriors a l'esclat de la guerra.	Història	Manresa	SÍ
Memòria popular. Conversa amb Ernest Brunet i Señal	Daniel Díaz i Esculies	Nº 27	5	Diàleg sobre la Guerra Civil entre l'autor i Ernest Brunet i Señal	Història	NO	SÍ
Pere Carreras, cap local de "Falange" durant dues dècades	Jordi Sardans	Nº 27	4	Biografia de Pere Carreras i Roca, líder local de la "Falange" i del "Movimiento".	Història	Manresa	SÍ
Alguns aspectes de la Guerra Civil al municipi de Sant Joan de Vilatorrada (Bages)	Florenci Codina i Soler	Nº 27	5	Resum de tot allò que succeí al municipi de Sant Joan de Vilatorrada i hom pot resseguir-hi les successives fases del procés històric.	Història	Sant Joan de Vilatorrada	SÍ
Notes sobre la necessitat d'erigir, ampliar, reconstruir i restaurar esglésies al Bages, entre 1875 i 1936 (I)	Jordi Suades i Marigot	Nº 27	5	Article on s'intenten plantejar els motius principals de la gran activitat constructiva d'esglésies que s'observa al Bages sobretot des del 1875 fins al 1935.	Art	Bages	SÍ
La vaga del gener de 1946 a Manresa	Joan Adam	Nº 28	9	Article a través del qual l'autor fa una completa exposició de la vaga de 1946 i tracta d'esbrinar-ne les causes reals que portaren a ella.	Història	Manresa	SÍ

El comtat de Manresa. Un comtat sense comtes?	Albert Benet i Clarà	Nº 28	6	Repàs de la documentació que dona fe a la realitat comtal manresana i mostra els seus límits territorials (de castell i termes) que s'estengueren fins ben a prop de Lleida.	Història	Manresa	SÍ
Els deportats del Bages, Berguedà i Solsonès als camps nazis	Montserrat Roig	Nº 28	7	Article que es concentra en saber, amb noms i cognoms, qui foren aquells joves, i no tan joves, de les nostres comarques que deixaren la seva vida en l'holocaust feixista.	Història	NO	SÍ
Itineraris per la ciutat (II). Manresa pre-industrial.	Francesc Comas i Closas Josep Antoni Serra i Santallúcia	Nº 28	9	Recorregut pels punts més emblemàtics de la Manresa pre-industrial.	Pedagogia	Manresa	SÍ
Els comunidors de la comarca del Bages	Xavier Sitjes i Molins	Nº 28	4	Petit treball sobre els comunidors, que posca de manifest la necessitat de d'estudiar diversos aspectes de l'arquitectura religiosa.	Art	Bages	SÍ
Notícia de l'existència d'obres d'autors grecs entre els fons del monestir de Sant Benet de Bages	Glòria Camprubí i Casals	Nº 28	2	Documentació referent a les obres d'autors grecs de temàtica musical.	Història	Bages	SÍ
Un indià del Bages: Llogari Serra i Vilarmau (1773 - 1846)	Àngels Solà i Parera	Nº 29	7	Article que intenta aportar un major coneixement de les relacions mercantils existents entre els "hisendats" de les comarques de l'interior i el comerç marítim establert amb les colònies americanes.	Història	Bages	SÍ
L'església neogòtica de Sant Vicenç de Castellet. Història de la necessitat i les dificultats econòmiques de la seva construcció.	Jordi Suades i Marigot	Nº 29	5	Història particular del temple parroquial de Sant Vicenç de Castellet, observant les circumstàncies i les diverses vicissituds que es varen viure per tal d'aixecar l'església del nucli urbà santvicentí, en vies de ràpida formació des de mitjans del segle XIX, arrel de l'empenta industrialitzadora del moment.	Història	Sant Vicenç de Castellet	SÍ
Algunes reflexions a l'entorn de l'arqueologia industrial	Rafael Aracil	Nº 29	6	Article que mostra les característiques de l'arqueologia industrial i la situació actual d'aquesta a l'Estat Espanyol.	Arqueologia	Catalunya	SÍ
L'estètica de la desindustrialització	Àngels Arrufat Enric Casas Joan Segon	Nº 29	1	Transcripció del text que servia de justificació al treball publicat en el catàleg de l'exposició amb el mateix títol que aquest document.	Història	Catalunya	SÍ
La fàbrica dels Panyos, de Manresa	Josep Oliveras i Samitier	Nº 29	7	Anàlisi històric de la fàbrica, a més de destacar-ne el valor i la necessitat d'incloure l'edifici dins dels plans de protecció institucionals.	Història	Manresa	SÍ
La fàbrica del Clot del Moro	Eduard Pujals	Nº 29	4	Article sobre la història particular de la fàbrica del Clot del Moro.	Història	Berguedà	SÍ
Un exemple d'arqueologia industrial en perill: la fàbrica vella de Sallent	Albert Benet i Clarà	Nº 29	4	Article que posa en manifest la necessitat de conservació de les antigues fàbriques pel seu interès cultural i social	Arqueologia	Sallent	SÍ
La tècnica de la "pedra seca". La construcció popular.	Josep M. Soler i Benet	Nº 29	6	Estudi que busca reclamar l'atenció cap a uns nous camps de treball, i l'adopció d'un nom més genèric com "Arqueologia Contemporània", és a dir, que englobi la industrial, la urbana i la rural.	Arqueologia	NO	SÍ
I Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya	Rosa Serra i Rotés	Nº 29	2	Descripció de les 1es Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya	Arqueologia	Catalunya	SÍ

Sortida per la Vall de Lord	Pau Pi Emaús Serra	Nº 29	5	Recorregut per la Vall de Lord, destacant-ne els punts de major interès.	Patrimoni	Solsonès	SÍ
Manresa, ciutat pubilla de la sardana 1963, en el marc d'una situació política adversa	Marc Vilarmau i Masferrer	Nº 30	8	Article que ofereix una crònica de les diverses vicissituds de la celebració en commemoració del vint-i-cinquè aniversari de la proclamació de Manresa com a "Ciutat Pubilla de la Sardana".	Història	Manresa	SÍ
Dades per a una biografia de Josep Mestres Cabanes	Dovella	Nº 30	5	Recull de dades per una posterior elaboració d'una biografia sobre Josep Mestres Cabanes	Història	NO	SÍ
Entrevista a Josep Mestres Cabanes	Dovella	Nº 30	5	Entrevista a Josep Mestres Cabanes	Història	NO	SÍ
Aproximació a l'obra pictòrica de Josep Mestres Cabanes	Josep M. Soler i Bonet	Nº 30	6	Article amb l'objectiu de fer arribar els trets essencials de la seva obra pictòrica a un col·lectiu de lectors quan més ampli millor.	Art	NO	SÍ
A l'entorn de Josep Mestres Cabanes, escenògraf i artista polifacètic	Isidre Bravo	Nº 30	6	Aproximació a l'obra escenogràfica de Mestres Cabanes a fi de copsar-ne el seu veritable significat en el context de les arts plàstiques.	Art	NO	SÍ
150 publicacions manresanes (1977 - 1987)	Eulàlia Torras i Oliveras	Nº 30	9	Estudi i recull sobre les publicacions que tenen com a origen la ciutat de Manresa.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Sortida per un sector del Moianès	Pau Pi Emaús Serra	Nº 30	4	Recorregut per una zona del Moianès, destacant-ne els punts de major interès.	Patrimoni	Moianès	SÍ
La comunitat de preveres de Santa Eulàlia de Berga (1790 - 1840). La funció prestamista d'una institució eclesial a finals de l'Antic Règim.	A.A.D.D.	Nº 31	5	Estudi amb l'objectiu d'observar la crisi de l'Antic Règim a la Catalunya Central.	Història	Catalunya Central	SÍ
Els retaules catalans a l'època barroca: Les aportacions manresanes	Santiago Alcolea i Gil	Nº 31	7	Article que ofereix una panoràmica de les aportacions que els diferents tallers escultòrics manresans van realitzar durant el segle XVIII.	Art	Manresa	SÍ
Origen de les processons del Corpus Christi. Els entremesos.	Jordi Vallès i Cuevas	Nº 31	4	Aproximació a la significació ritual que tingueren aquestes imatges en la litúrgia cristiana i ens mostra també com paulatinament els entremesos s'anaren desviant de la seva primera raó de ser.	Patrimoni	Catalunya	SÍ
Reflexió sobre els gegants	Josefina Roma	Nº 31	4	Article que busca respondre a les preguntes de quin ha estat el paper secular dels gegants en la nostra societat, perquè han perdut avui dia les connotacions religioses i mitològiques i quan varià el simbolisme.	Història / Patrimoni	Catalunya	SÍ
La imatgeria manresana	Jaume Capdevila i Plans	Nº 31	7	Acostament succint, però complet, als diversos personatges que han configurat, i configuren encara, la imatgeria de Manresa: gegants, nans, cavallets, bestiari...	Història / Patrimoni	Manresa	SÍ

La imatgeria del correfoc de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 31	4	Història del correfoc a la ciutat de Manresa, i com la situació històrica del moment va provocar diversos canvis en aquesta festivitat.	Història / Patrimoni	Manresa	SÍ
Conversa amb Jaume Brunet i Camprubí	Daniel Díaz i Esculies	Nº 31	4	Entrevista a Jaume Brunet Camprubí	Història	NO	SÍ
Mimetisme al nostre entorn natural	Ramon Solà i Ferre	Nº 31	6	Revisió del què s'amaga darrera el concepte de mimetisme, en un intent de relacionar estratègies diverses amb el denominador comú d'emprar alguna mena d'imitació que contribueixi a la supervivència d'una espècie en el seu medi quotidià.	Zoologia	Catalunya	SÍ
El carlisme: entre el fonamentalisme i la revolució	Jaume Serra i Carné	Nº 32	6	Anàlisi del fenomen carlista, determinant quins eren els seus objectius i quins mètodes van intentar utilitzar per aconseguir el seu propòsit.	Història	Espanya	SÍ
L'ocupació de Solsona pels carlins l'any 1837 segons la "Relación" de Jaume Riu i Ribera	Ramon Planes i Albets	Nº 32	9	Testimoni de primera mà de l'ocupació carlina de Solsona que, encara que l'objectivitat no sigui possible perquè qui escriu forma part d'una de les dues faccions enfrontades, ofereix l'atractiu dels fets viscuts i l'explicació detallada dels fets bèl·lics ocorreguts a Solsona.	Història	Solsona	SÍ
La destitució del comte d'Espanya a la rectoria d'Avià	Benigne Rafart	Nº 32	3	Article on és dona a conèixer els darrers dies del Comte d'Espanya, i, en especial, de les circumstàncies que envoltaren la seva detenció a la rectoria d'Avià, seu de la Junta Superior del Principat de Catalunya, i que <u>conduïren al seu assassinat a Coll de Nargó.</u>	Història	Avià	SÍ
Berga i comarca durant les tres Guerres Carlines	Antoni Gol i Roca	Nº 32	7	L'autor de l'article ens narra com se succeïren les guerres carlines al Berguedà, aportant una completa panoràmica dels enfrontaments bèl·lics i intentant comprendre els fets com a resultat d'una obcecació ideològica <u>portada fins a les darreres conseqüències.</u>	Història	Berguedà	SÍ
Aproximació històrica de Manresa a la darrera carlinada (1872 - 1876)	Concepció Llorens i Concustell	Nº 32	11	En el decurs de les lluites carlines, la ciutat de Manresa fou sempre una peça cobdiciada per ambdós bàndols. Si bé les simpaties per la causa carlina no hi eren petites, el cert és que la ciutat fou de sempre una plaça sòlida per a les tropes liberals. En el decurs de la darrera carlinada, però, la ciutat caigué en mans dels carlins per dues i breus vegades. En el present article s'ens dona a conèixer les vicissituds d'aquestes dues entrades dels carlins a la ciutat, fruit de l'empenta dels assetjadors i de la <u>desunió dels defensors.</u>	Història	Manresa	SÍ
Els Galceran de Prats, una família de guerrillers	Ramon Masramon i Noguera	Nº 32	7	Article a través del qual podem veure un exemple de devoció familiar a una causa, agafant com a exemple el cas de la família dels Galceran, arrelada de sempre al Lluçanès, els quals, per fidelitat a una causa, posen tot el seu patrimoni material i humà a disposició de la lluita carlina.	Història	Catalunya	SÍ
Entrevista a en Jacint Carrió	Lluís Puy i Sorribes Josep M. Soler i Bonet	Nº 33	9	Entrevista a en Jacint Carrió, manresà que va ser presoner al camp de concentració alemany de Mathausen	Història	Alemanya	SÍ

Anàlisi dels ecosistemes i les espècies forestals dels voltants del riu Calders, a prop de la Colònia Jorba	Jordi Sardans i Galobart	Nº 33	8	Anàlisi d'una zona propera a Manresa que presenta unes característiques remarcables i variables a nivell ecològic.	Zoologia	Calders	Sí
Comentaris al voltant de la cultura alimentària	Sílvia Carrasco i Pons	Nº 33	6	Article a través del qual es pot veure com de diversa i variada és la motivació cultural i, sobretot, com aquesta ha anat variant en el decurs de les darreres dècades, la qual cosa ha suposat per a les generacions que han viscut aquests canvis de mentalitat enfront del menjar, una veritable contradicció. Contradicció que motiva sovint una gran confusió, que posa en entredit hàbits i costums tradicionals que s'havien considerat com a gairebé immutables.	Gastronomia	NO	Sí
L'alimentació a l'Edat Mitjana	Prim Bertran i Roigé	Nº 33	5	Panoràmica general, i detallada a l'ensem, del què es coneix de l'alimentació a la Catalunya medieval. Com veurem, abans i sempre, el tema cal enfocar-lo des de diverses perspectives socials. Així, no és el mateix àpat el que mengen serfs que senyors; fins i tot dins d'una mateixa classe social difereix força l'alimentació dels pagesos del camp i la dels ciutadans, d'acord amb la disponibilitat dels productes a l'abast.	Gastronomia / Alimentació	Catalunya	Sí
El rebost festiu	M. Dolors Llopart i Puigpelat	Nº 33	3	Article que plasma la importància del rebost a l'hora de preparar un dinar festiu, destacant el seu paper dins l'imaginari col·lectiu.	Gastronomia	Catalunya	Sí
La cuina al Berguedà	Agustí Ferrer i Gasol	Nº 33	5	Article que ofereix un panorama complet de la cuina que s'ha fet a casa nostra, recollint les receptes amb una major importància cultural.	Gastronomia	Berguedà	Sí
La incidència econòmica de la Guerra del Francès a Manresa	Pilar Matas Povedano Ramon Vila i Despujol Lluís Virós i Pujolà	Nº 33	7	Article que pretén ser una primera aproximació a la relació existent entre les qüestions polítiques i bèl·liques i la realitat social i econòmica de la Manresa de la primeria del segle XIX, i que permeti explicar els fets que esdevingueren en aquest període des d'una òptica diferent, que no es centri en justificacions polítiques liberals, sinó que intenti explicar el seu fonament econòmic.	Història	Manresa	Sí
Els topònims municipals de la 7ª regió durant la Guerra Civil i la revolució de 1936	Ignasi Cuadros	Nº 33	3	Estudi del fenomen antireligiós que es produeix a partir de l'esclat revolucionari de 1936 causat per l'inici de la guerra civil, fòbia antireligiosa que arribà fins i tot a l'extrem d'esborrar qualsevol detall que en fés referència.	Història	Catalunya	Sí
La música moderna en la dècada dels 80	Albert Biescas	Nº 34	5	Estudi sobre el panorama musical a la dècada dels 80	Musicologia	NO	Sí

La mort i l'enterrament en època medieval	Assumpta Serra i Clota	Nº 34	6	Anàlisi, relativament detallat, de com els nostres avantpassats s'encararen a la mort. L'autora ens parlarà dels tipus de sepultures, de ritus litúrgics específics, dels testaments... Unes dades, en fi, que ens aproparan al coneixement que tenim dels costums funeraris a l'edat mitjana i que esdevenen, en bona part com a mínim, curiosos i interessants.	Història	Catalunya	Sí
Taules tipològiques i estadístiques dels signes gliptogràfics de la Seu de Manresa	AA. DD.	Nº 34	3	Recull i estudi de tots els gliptogrames gravats a la Seu de Manresa	Història	Manresa	Sí
Capella de Sant Miquel i de Santa Llúcia de Rajadell	Francesc Rafat i Selga	Nº 34	3	Vàries precisions sobre les capelles de Sant Miquel i de Santa Llúcia amb l'aportació de nova documentació.	Història	Rajadell	Sí
De la violència colonial a la violència imperialista	Miquel Izard	Nº 34	5	Article a través del qual l'autor dona un punt de vista diferent del que és i del que va ser la història del continent americà, consistent en deixar d'aplicar-hi els nostres valors tradicionals, fruit de la societat excedentària i de la cultura cristiana, tot prenent en consideració els sistemes de valors propis de les societats "alternatives" que resten encara a l'Amèrica Llatina.	Història	NO	Sí
Desestructuració indígena i societat colonial	Jesús Contreras	Nº 34	6	Article que resumeix de forma esclaridora el que suposà per als pobles indígenes de l'Amèrica Llatina la trobada amb la societat colonial espanyola, exemplificant-ho amb el cas dels inques.	Història	Amèrica	Sí
El paper de l'Església a l'actual Amèrica Llatina	Joan Bada i Elias	Nº 34	7	Estudi de la formació històrica de l'Amèrica Llatina amb relació a les influències que hi ha tingut -i hi té- l'Església, tant des de la jerarquia i les seves connexions amb les elits locals, com des de les comunitats de base i la forja de la Teologia de l'Alliberament.	Història	Amèrica	Sí
L'encontre entre dos mons: impacte ambiental de la Conquesta	Fernando Tudela	Nº 34	3	Article que busca centrar l'atenció en aspectes tals com l'impacte ambiental de la colonització espanyola d'Amèrica, utilitzant un enfoc multidisciplinari en el que tant hi entren les ciències socials com les naturals.	Història	Amèrica	Sí
El sòl com a eina didàctica	David Badia Clara Martí Cesca Andreu	Nº 35-36	7	Article que revisa els temes tractats en la xerrada "El sòl com a eina didàctica", a càrrec d'en David Badia i organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural.	Ecologia	NO	Sí
El "Cinquè Centenari" vist des d'Amèrica (Perú)	Rodrigo Montoya	Nº 35-36	7	Conferència que busca aproximar el lector a la visió que bona part dels americans tenen sobre la conquesta i la posterior dominació espanyola d'aquell continent, tot desmitificant i contextualitzant la visió que normalment se'ns dona sobre l'impacte cultural de la conquesta.	Història	Amèrica	Sí
Història ecològica dels pobres: exemples andins	Joan Martínez Alier	Nº 35-36	12	Article teòric que ofereix noves perspectives tant per als estudis històrics, socials i econòmics com per a l'activisme polític-ecologista.	Història / Ecologia	Amèrica	Sí

Les vagues del 1890 a Manresa	Montserrat Perramon i Augé	Nº 35-36	4	Article que ens mostra com va ser el desenvolupament de les vagues de 1890 a Manresa i quines conseqüències va tenir de cara a la consolidació i progrés de l'associacionisme obrer.	Història	Manresa	Sí
Reflexions a l'entorn del patrimoni arqueològic comarcal + Jaciments i restes arqueològiques visitables a les comarques del Bages, Berguedà i Solsonès.	Antoni Daura i Jorba	Nº 35-36	3	Article d'opinió que acostia el lector a l'estat del moment de la investigació arqueològica al nostre país, així com a les seves característiques i mancances generals. A més, s'inclou una llista de jaciments i museus de les nostres comarques .	Arqueologia	Catalunya Central	Sí
L'Escola-Taller de Restauració del centre històric de Cardona	Xavier Guitart Tarrés Mercè Juan Verdejo	Nº 35-36	4	Mostra de l'Escola-Taller de Restauració de Cardona, una experiència interdisciplinària exemplar que integra especialistes en diverses matèries procedents del mateix àmbit on actua l'escola amb l'objectiu comú de millorar el centre urbà de Cardona, tot respectant la seva història i el seu valor tradicional.	Patrimoni	Cardona	Sí
Els diferents patrimonis històrics manresans	Marc Torras i Serra	Nº 35-36	6	Article d'opinió, on l'autor ens parla dels diversos tipus de patrimoni que engloben el patrimoni històric, bàsicament de titularitat pública, de la ciutat de Manresa, explicant-nos en breus pinzellades quin és el seu estat actual, i donant les seves opinions sobre què caldria fer en cada moment.	Patrimoni / Història	Manresa	Sí
Restauració de les façanes de la Santa Cova i de l'Església de Sant Ignasi a Manresa	Francesc Xavier Asarta i Ferraz	Nº 35-36	8	Article escrit per l'arquitecte encarregat del projecte de restauració de la Cova i de l'església de Sant Ignasi, a través del qual explica i justifica els seus raonaments i opcions que prendrà a l'hora de portar a terme la seva tasca.	Arquitectura	Manresa	Sí
El patrimoni monumental prehistòric i la seva conservació	Lluís Guerrero i Sala Josep Castany i Llussa	Nº 35-36	5	Article que busca transcendir el simple plantejament de problemes de mètode per a la consolidació de les diverses estructures prehistòriques localitzades a casa nostra, i a través del qual ens convida a una reflexió sobre l'estat actual de bona part del nostre patrimoni per assegurar-ne la seva conservació.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Santpedor: (I: Muralles, carrers i edificis singulars)	Josep Maria Feixas	Nº 35-36	8	Recull d'imatges de punts emblemàtics de la vila de Santpedor.	Fotografia	Santpedor	Sí
Recull gràfic: Dovella, deu anys d'una aventura	Revista Dovella	Nº 37	5	Recull d'imatges i breu història de la revista Dovella per commemorar el seu desè aniversari.	Història	Manresa	Sí
La festa del panellet a Vallhonesta	Jordi Suades i Marigot	Nº 37	2	Article a través del qual podem observar un anàlisi de la festa del panellet a Vallhonesta	Tradicions	Bages	Sí
L'aportació dels xilògrafs Abadal en el camp de la cultura catalana	Imma Socias i Batet	Nº 37	8	Exposició que ens acostia a la realitat cultural de la dinàmica gravadora catalana i de la mateixa situació social de Pere Abadal i Morató, que volia ser reconegut alhora que valorat.	Art	Moianès	Sí

Política i premsa periòdica al Berguedà durant la primera etapa de la restauració (1875/1898) (I)	Xavier Tornafoch	Nº 37	9	Estudi sobre la política berguedana durant la primera fase de la Restauració utilitzant com a principal font d'informació la premsa comarcal d'aquell període. En aquesta primera part, l'atenció va dirigida a l'estudi de l'oligarquia i de les seves disputes i acusacions.	Història	Berguedà	Sí
El pas de Sant Ignasi per Manresa: 1. Les fonts	P. Josep M. Benítez i Riera, S.J.	Nº 37	4	Article que ens apropa als quasi onze mesos d'estada de sant Ignasi a Manresa per mitjà dels testimonis més directes que s'han pogut conservar, tot desfent els mites i les exageracions que ja des del Barroc s'han afegit a la veritable història del Sant.	Història	Manresa	Sí
La il·lustració de Sant Ignasi al Cardener	P. Joan Segarra, S.J.	Nº 37	4	Article a través del qual l'autor ens acosta a l'episodi que el sant visqué davant del Cardener, fet ignasià molt transcendent i, a partir de les dades fornides pels biògrafs i estudiosos de sant Ignasi, fa una certa valoració de la importància d'aquesta visió en la seva conducta espiritual d'aleshores encà.	Història	Manresa	Sí
"...com depèn el culte religiosíssim de l'ornament exterior...": La Santa Cova entre 1660 i 1685 c.	Joan Bosch i Ballbona	Nº 37	5	Mostra de les vicissituds que els responsables de la Companyia hagueren de vèncer per tal d'aixecar l'edificació barroca, a més de realitzar una anàlisi (bàsicament cronològic) dels treballs d'ornamentació endegats entre 1660 i 1685, on hi participaren artistes de les nissagues dels Grau i els Massalva.	Història	Manresa	Sí
"El Rapte": Un tema d'iconografia ignasiana	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 37	8	De tots els episodis de la vida de sant Ignasi, el "rapte" místic ha estat un dels més populars. Josep M. Gasol el pren com a mostra de la iconografia ignasiana i realitza un complet recorregut per les principals obres artístiques que reflecteixen, des d'època barroca, aquest fet singular.	Història	Manresa	Sí
Festes de la canonització de sant Ignasi. Manresa, setembre del 1622	Enric Casas i Bardolet	Nº 37	5	Recull de l'informació relacionada amb la canonització de sant Ignasi i les festes que per aquest motiu es varen celebrar a Manresa.	Història	Manresa	Sí
Política i premsa periòdica al Berguedà durant la primera etapa de la restauració (1875/1898) (II). Les dissidències: obrerisme, carlisme i catalanisme.	Xavier Tornafoch	Nº 38	7	Continuació de l'article amb el mateix títol. En aquesta part, l'autor es centra en l'anàlisi de l'aparició dels moviments socials i polítics que sorgeixen com a resposta al rebuig experimentat per Catalunya, i, en aquest cas, pel Berguedà, al sistema polític restauracionista.	Història	Berguedà	Sí
El pas de Sant Ignasi per Manresa (II): Els fets	Josep Maria Benítez, S. J.	Nº 38	8	Continuació de l'article amb el mateix títol. L'autor utilitza aquí les fonts històriques que descrivia en aquell primer article per tal de crear un escrit clar, concís i crític sobre els fets esdevinguts en el temps que el Sant restà a Manresa.	Història	Manresa	Sí
Ramon López Soler i el romanticisme	David Torres	Nº 38	6	Recorregut per la biografia i l'obra literària de Ramon López Soler, ressaltant-ne el paper com a teòric del romanticisme i com a introductor de la novel·la històrica a casa nostra. Acaba discutint la seva possible influència en la gestació del moviment de la Renaixença.	Literatura	Catalunya	Sí

Notes sobre D. Antoni Camps i Fabrés (1822 - 1882)	Juli Grandia	Nº 38	4	Poeta i industrial tèxtil, l'obra literària de Camps i Fabrés és estudiada en aquest article en relació amb la seva activitat com a fabricant i polític. La seva poesia en català correspon al moviment literari de la Renaixença i es mou en el context dels Jocs Florals. Va escriure també sobre qüestions socials que preocupaven a la Manresa del final del segle XIX, principalment relacionades amb la seva activitat com a industrial.	Literatura	Manresa	SÍ
Primera aproximació a Vicenç Prat	Lluís Calderer	Nº 38	5	Recorregut per la vida i obra de Vicenç Prat, personatge lligat a la història de Manresa i de la Catalunya de la primera meitat del segle XX.	Literatura	Manresa	SÍ
Santpedor (II): Masies i edificis religiosos	Josep Maria Feixas	Nº 38	8	Recull de fotografies de les masies i edificis religiosos més emblemàtics de Santpedor.	Fotografia	Santpedor	SÍ
Faig cultura i Pessoa: l'inici d'una col·lecció	Joaquim Noguero i Ribes	Nº 38	4	Repàs de la obra i biografia de l'escriptor portuguès Fernando Pessoa.	Literatura	NO	SÍ
Mariano Calviño de Sabucedo i Gras (1907-1980): Algunes dades biogràfiques	Gemma Rubí i Casals	Nº 39	6	Biografia de Mariano Calviño de Sabucedo, manresà que assolí un gran prestigi i influència política i econòmica en el decurs de la vigència del règim franquista. D'aquesta forma, l'article pretén oferir alguns trets biogràfics que ajudin a comprendre les raons per les quals aquest patrici franquista contribuï a consolidar els fonaments del règim polític anterior, i per què en fou un clar i singular exponent.	Biografia	Manresa	SÍ
Espiritistes a la Santa Cova	Ramon Carreté i Parera	Nº 39	4	Article que ens redescobreix l'enfrontament teòric que va tenir lloc a la Santa Cova de Manresa a l'estiu del 1887 entre la doctrina espiritista i la catòlica.	Història	Manresa	SÍ
Ignasi de Loiola i Barcelona	Joan Bada i Elias	Nº 39	4	Article que es centra en les tres estades de Sant Ignasi a Barcelona: s'hi fa un repàs de les seves activitats pastorals, se'n destaca la voluntat reformadora, la situació religiosa i la posterior canonització.	Història	Barcelona	SÍ
Husserl i Heidegger: esbós d'una confrontació	Daniel Casas i Llimós	Nº 39	5	Estudi de la relació entre els filòsofs Heidegger i Husserl.	Filosofia	NO	SÍ
Retaules desapareguts, inèdits.	Xavier Sitjes i Molins	Nº 39	7	Rèplica a la investigació de Joan Bosch i Ballbona, <i>Els tallers d'escultura al Bages del segle XVII</i> (1990). L'autor aporta testimonis fotogràfics que enriqueixen la panoràmica de la talla barroca del Bages, de forma que la seva aportació complementa la de Bosch i Ballbona, i a l'inrevés.	Art	Bages	SÍ
L'origen del marxant Josep Dalmau	Jaume Vidal i Oliveras	Nº 39	8	Recerca sobre la vida de Josep Dalmau, el marxant d'art més important del seu moment.	Biografia	NO	SÍ
Entrevista a Ramon Oms, escultor	Jordi Piñero i Subirana	Nº 39	6	Entrevista i reflexions amb Ramon Oms, un dels escultors manresans més influents.	Entrevista	NO	SÍ
La festa de sant Sebastià i el Ball del Bo-Bo de Monistrol de Montserrat	Salvador Redó i Martí	Nº 40	7	Estudi històric sobre el ball del Bo-Bo, combinant l'erudició de l'historiador que fa recerca a l'arxiu amb el punt de vista afinat de la persona que també està en contacte amb la realitat que estudia.	Tradicions	Monistrol de Montserrat	SÍ

Consideracions històriques sobre la dinàmica del paisatge natural	Bernat Soler Antic	Nº 40	7	Escrit que ens apropa tant als factors climàtics com als antròpics que han anat configurant el paisatge. Al mateix moment, l'autor desfà determinats mites que els naturalistes han contribuït a formar sobre la història de la vegetació de les nostres contrades.	Ecologia	Catalunya	SÍ
Museu de Castellgalí	Amics del museu	Nº 40	2	Iniciativa portada a terme per un grup de persones de Castellgalí per a la recuperació del patrimoni.	Patrimoni	Castellgalí	SÍ
Danses a la comarca del Bages	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 40	2	Recull de les danses a la comarca del Bages organitzades per poblacions.	Tradicions	Bages	NO
Mètodes de recerca etnomusicològica a la comarca del Bages	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 40	7	Article que permet una aproximació a la cançó, dansa i institucions musicals, L'article està dividit en dues parts: la primera és un exhaustiu treball de camp entrevistant persones relacionades amb la música popular i enregistrant tot allò que s'ha pogut recuperar, mentre que la segona es centra en la recerca de documentació en arxius i hemeroteques.	Musicologia	Bages	SÍ
El ball de bastons d'Oló	Ramon Vilar i Herms	Nº 40	6	Article sobre els balls de bastons al poble d'Oló, descrivint primer el ball per posteriorment assenyalar-ne la seva evolució històrica i analitzar les seves formes musicals, estructures melòdiques molt simples heretades per tradició oral.	Musicologia	Oló	SÍ
Mostra d'un repertori de cançó tradicional recollit a Artés	Ramon Vilar i Herms	Nº 40	8	Mostra de cançó tradicional recollida a Artés, assenyalant-ne el procés de recerca (via informants, documents o institucions) i el treball de laboratori sobre la substància musical recollida: repertori, característiques lingüístiques, melòdiques i rítmiques, context, origen i finalitat.	Musicologia	Artés	SÍ
El ball de gitanes a Sant Vicenç de Castellet	Jordi Suades i Marigot Joan-Manuel Miquel	Nº 40	5	Orígens i evolució històrica del Ball de Gitanes de Sant Vicenç de Castellet	Tradicions	Sant Vicenç de Castellet	SÍ
El ball de bastons de Castellbell i el Vilar	Josep Suñé Güell	Nº 41	3	Article escrit pel cap de la colla de bastoners de Castellbell i el Vilar, que sintetitza les notícies històriques i els trets propis de la dansa que, amb el treball i la constància d'aquest grup de bastoners, s'ha anat conservant.	Tradicions	Castellbell i el Vilar	SÍ
La caixa d'estalvis de Súria	Josep Reguant i Agut	Nº 41	6	La reconstrucció de la història de les diverses institucions econòmiques i socials que ha tingut al llarg del temps cada comunitat ens permetria aprofundir en els entrellats de la microhistòria. Aquesta, al seu torn, matisa, complementa i, fins i tot, contradiu les tesis de la història general. Davant la manca generalitzada d'aquestes "històries d'empresa", aquí en tenim un exemple relatiu a una entitat surienca, significativa, però d'escassa duració. El seu autor, arxiver honorari de l'Arxiu Històric Municipal de Súria, narra el contingut dels documents d'aquesta institució.	Història	Súria	SÍ
Aspectes biogràfics del metge Josep Arola i Sala. Manresa (1874 - 1933)	Armand Rotllan i Verdager	Nº 41	2	Biografia del metge Josep Arola i Sala	Biografia	Manresa	SÍ

Les Bases de Manresa són l'inici del catalanisme polític?	Jaume Serra i Carné	Nº 41	6	Article que sintetitza la història del primer catalanisme polític tot incidint en aspectes que darrerament han estat menystinguts, a més de donar resposta a preguntes tals com si les Bases són l'origen del catalanisme, quina lectura social en cal fer o quins són els seus veritables antecedents.	Història	Catalunya	Sí
L'impacte de les bases de Manresa en la política catalana de la fi de segle XIX	Àngel Duarte i Montserrat	Nº 41	6	Escrit que ens apropa a la incidència real que tingueren les Bases en la política de l'època, defugint de la visió monolítica que es té de les Bases des de la capital, i cerca les reaccions que produeixen en tots els àmbits polítics significatius, tant en el moment de la celebració de l'Assemblea Catalanista com més endavant.	Història	Catalunya	Sí
El catalanisme regeneracionista de les Bases de Manresa i la proposta d'articulació constitucional de Catalunya	Joan Lluís Pérez Francesch	Nº 41	4	Article sobre el catalanisme regeneracionista de les Bases de Manresa. El seu contingut es mou entre la història general, incidint en el context polític de la Catalunya de la darrerria del segle XIX, i l'evolució dels textos jurídics en particular, a més d'analitzar les principals idees que es desenvolupen a les Bases, tant a partir de la seva lectura com d'un bon coneixement de la cultura i de la política que es manifesten en el primer catalanisme.	Història	Catalunya	Sí
Les Bases de Manresa en els orígens del catalanisme polític	Jordi Llorens i Vila	Nº 41	4	Article que respon a aquelles qüestions que sovint s'obliden, tot i ser d'importància cabdal, com per exemple què és i d'on prové la Unió Catalanista, o quin paper juguen en el món del catalanisme algunes opcions polítiques tan populars com el carlisme o el federalisme.	Història	Catalunya	Sí
La participació d'eclesiàstics en l'Assamblea de Manresa	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 41	6	Article que busca centrar-se en un dels aspectes menys coneguts d'aquella Primera Assemblea de la Unió Catalanista: l'estudi personalitzat d'alguns dels personatges que hi intervingueren, en concret, dels eclesiàstics que, essent-hi presents o no, hi participaren. Aquest canvi d'òptica permet a l'autor matisar i corregir algunes de les afirmacions que sobre la redacció de les Bases fins ara s'havien acceptat massa fàcilment.	Història	Manresa	Sí
La ciutat de les Bases de Manresa	Josep Oliveras i Samitier	Nº 41	5	Article on se'ns descriu la realitat social de la ciutat durant les Bases de Manresa. Aquesta realitat era la d'una ciutat immersa en la industrialització, la d'un potent sector tèxtil amb sotragades econòmiques que allunyaven tant els patrons com els obrers de les discussions teòriques del catalanisme: els obrers en tenien prou amb la lluita per la conservació del lloc de treball o per les mínimes condicions de vida.	Història	Manresa	Sí
Fira de Sant Llorenç, Bellver de Cerdanya, Pirineu	Joan Sangenis	Nº 42	2	Breu història i objectius originaris de la Fira de Sant Llorenç.	Tradicions	Bellver de Cerdanya	Sí

Prat de la Riba i les Bases de Manresa	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 42	4	Valoració de la contribució d'Enric Prat de la Riba en la redacció i discussió (a voltes en clara discrepància) de l'articulat del projecte. Remarca, així, l'extremada juvenesa de Prat, qui tan sols comptava amb poc més de vint-i-un anys i ja era secretari de la Unió Catalanista, i que exercí com a tal en la mesa que presidí l'Assemblea, essent aquest el punt de partença d'una dilatada carrera política que el menà a promoure i presidir fins a la seva mort la Mancomunitat de Catalunya.	Història	Catalunya	Sí
Antoni Vila Arrufat. Obra gràfica	Maria Elena Morató	Nº 42	4	Repàs de la obra gràfica d'Antoni Vila Arrufat. Aquest text sorgeix de la presentació dels gravats de l'artista llegida per Maria Elena Morató el vespre del dimecres 29 d'abril de 1992, al Museu de Manresa.	Art	Catalunya	Sí
L'estudi de la Pedra Seca: estat de la qüestió	Josep M. Soler i Bonet	Nº 42	3	La mecanització del camp i la consegüent i inevitable substitució de les antigues formes de vida que s'hi havien desenvolupat han relegat a l'oblit aspectes del món rural indissolublement lligats a la nostra cultura. La pedra seca com a procediment constructiu és un exemple d'aquest fet que compartim, a més, com a llegat comú amb tota la Mediterrània. L'article de Josep M. Soler destaca quin és el nivell d'estudis en què es troba la bibliografia catalana, i presenta i resumeix tota una sèrie de conclusions extretes arran del I Col·loqui Internacional de Construcció de Pedra Seca. L'autor assenyala també la necessària preservació d'aquest important patrimoni, i el seu interès per als diversos àmbits de la tècnica, l'antropologia, l'economia i la història.	Arqueologia	Catalunya	Sí
Els arxius parroquials de Calaf i Rodalies	Marina Garí i Abelaira	Nº 42	7	Estats en què es troben els arxius i inventari dels fons que contenen.	Arxivística	Calaf	Sí
Les cadolles calcàries, una experiència ecològica a l'abast	Josep Illa i Antich	Nº 42	9	Article sobre la limnologia (estudi dels sistemes naturals de les aigües continentals), passant de manifest aquest camp d'estudi d'una manera pràctica i didàctica.	Ecologia	Catalunya	Sí
Conservació de la natura i població local en el Parc Natural del Cadí-Moixeró	Jordi Garcia Petit	Nº 42	4	El Parc Natural del Cadí-Moixeró va ser creat amb la pretensió de salvaguardar els valors naturals i els ecosistemes propis d'aquesta zona del Pre-Pirineu calcari, però no es pot oblidar la seva importància com a potencial instrument de desenvolupament local. Per això els òrgans de gestió del Parc, des d'un coneixement previ del funcionament dels sistemes ecològics que s'hi troben, han de promoure un aprofitament sostingut dels recursos naturals mitjançant línies d'assessorament i ajuts a les activitats tradicionals, així com amb l'impuls de les que generen serveis culturals, turístics o educatius que siguin respectuosos amb la preservació dels ecosistemes.	Ecologia	Berguedà, Alt Urgell i Baixa Cerdanya	Sí

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac	Pau Pérez de Pedro	Nº 42	3	La pressió que tradicionalment han exercit els nuclis urbans propers, especialment Terrassa i altres poblacions del Vallès Occidental, sobre el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac comporta una problemàtica específica en la gestió d'aquest espai natural protegit, que tanmateix ofereix una representació excepcional dels ecosistemes mediterranis, un paisatge d'una bellesa insospitada i un patrimoni cultural destacat.	Ecologia	Bages, Vallès Occidental i Moianès	Sí
El Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN): Incidència a les comarques de la Catalunya Central (Bages, Berguedà, Solsonès i Anoia)	Lluís Salada i Rubió	Nº 42	6	Article on s'exposa tant el contingut del document com la metodologia d'elaboració, així com la normativa que hi incideix, ja sigui l'específica del Pla com la que ja existia prèviament en el nostre marc administratiu i que afecta en alguna mesura els espais.	Ecologia	Bages, Berguedà, Solsonès i Anoia	Sí
Assaig de crítica a la gestió dels espais d'interès natural	Ignasi Cuadros Jordi Badia	Nº 42	3	La gestió dels espais d'interès natural ha estat una activitat, atribuïble tant a la iniciativa pública com a la privada, que havia evolucionat massa lentament al llarg dels últims 20 anys. En aquell moment, el marc i les directrius d'aquesta activitat haurien de venir marcades pel Pla d'Espais d'Interès Natural. Aquest pla restava pendent d'aprovació des de feia quasi dos anys i, per aquest motiu, havia estat objecte de polèmica. La problemàtica de la gestió dels espais d'interès natural també tenia el seu reflex en les nostres comarques, on es donaven situacions diverses, però que en cap cas podien ser motiu d'una visió gaire optimista.	Ecologia	Catalunya	Sí
Tres castells	Antoni Deig i Clotet	Nº 43-44	4	En el transcurs dels Lacetània, el Premi Bages de Cultura d'enguany va recaure en l'obra literària del bisbe Pere Casaldàliga. L'acte va comptar amb l'afectuosa conferència del Bisbe de Solsona. Ser tots dos bagencs, bisbes, agermanats per un do de paraula innegable, qualifica el bisbe Deix per parlar-nos-en. No és crític literari, ja ho va dir en iniciar la conferència. i no ho pretén: la seva és una lectura des de dins, en el que tenen de comú, que situa l'obra del bisbe Casaldàliga en les arrels (personals i religioses) que li pertoquen com a home d'Església, nat a més a Balsareny. Com amb la conferència sobre Antoni Vila Arrufat de l'últim número, volem superar amb la publicació del text el caràcter efímer de la lectura d'un dia, fer-nos ressò de l'homenatge públic i afegir-nos-hi ara, també nosaltres, des d'aquestes planes.	Premis	Catalunya Central	Sí

Aproximació a l'estudi dels incendis forestals	Anna M. Vicente Velasco	Nº 43-44	6	Estudi sobre els efectes del foc sobre l'ecosistema, i quin tipus de resposta tenen els organismes que el componen. Es basa, sobretot, en l'incendi del 1986 al massís de Montserrat, ho contrasta amb un testimoni de Castellfollit del Boix, i incideix principalment en la consideració de les comunitats vegetal i ornítica. Una anàlisi acurada li serveix per destacar els propis mecanismes de recuperació amb què compta la naturalesa, i li fa concloure que en la majoria dels casos la intervenció humana en zones cremades sol empitjorar la situació, i que cal reservar-la per tant per als llocs on l'autorecupreació esdevingui ja impossible.	Ecologia	Catalunya	Sí
L'origen del notariat a la ciutat de Manresa (segles XII-XIII)	Marc Torras i Serra	Nº 43-44	4	La figura del notari té una importància cabdal en la història. Ja des dels seus inicis, comporta la necessitat d'una <i>fides publica</i> : d'una credibilitat social, atorgada pel poder superior, i necessària de totes amb l'engrandiment sofert per les viles i mercats. L'article vol donar a conèixer l'origen i el desenvolupament de la institució notarial a Manresa (des dels inicis, al XII, quan Alfons I concedeix/restitueix la concessió de l'escrivania al paborde de la Seu, fins a la ja molt més organitzada del XIII). A partir del buidatge rigorós de fons documental d'arxiu, i amb una exposició clara i ordenada, Marc Torras complementa amb el present article altres aportacions seves al tema de l'escrivania pública i dels notaris a Manresa.	Història	Manresa	Sí
Guia/Inventari de l'Arxiu Municipal de Súria	David Pont i Fernández	Nº 43-44	5	Estats en què es troben els arxius i inventari dels fons que conténen.	Arxius	Súria	Sí
Societat Cooperativa l'Agrícola de Sant Fruitós de Bages	Jaume Plans i Maestra	Nº 43-44	9	L'article esbossa l'evolució històrica, social i econòmica d'una cooperativa de Sant Fruitós de Bages des de la seva creació l'any 1893 fins al final de la dècada de 1950. La situa en relació amb cadascuna de les diverses formes per les quals va regir-se l'Estat al llarg del segle, fins al mal tràngol sofert per les cooperatives a la postguerra espanyola. Administrativament, és clar, perquè, en canvi, el nombre d'associats va créixer, en tant que era una manera d'obtenir menjar. A més, es consideren les activitats econòmiques (botigues), socials i culturals (local, social, cinema...) facilitades als membres de l'associació. Pel que fa al cinema, Jaume Plans fa un repàs de la seva presència a Sant Fruitós de Bages dins el context general català i de l'evolució d'aquest art.	Institucions	Sant Fruitós de Bages	Sí

El Pont de la Reforma (Manresa)	Roser Sànchez Arce	Nº 43-44	6	El projecte de construcció d'un pont entre l'estació i la Reforma en els primers anys 40 venia ja d'abans. L'article no es qüestiona la necessitat, sinó l'oportunitat d'un projecte farcit del monumentalisme feixista en un moment en què les prioritats de la ciutat enmig de la misèria de la postguerra eren molt més primàries. L'anàlisi d'el'abast del projecte i de l'estil que el caracteritza corrobora la seva adscripció en l'exaltació pròpia del nacional-catolicisme, el seu fi propagandístic, i el fracàs d'uns resultats qualificats de "bunyol" per molts ciutadans de l'època.	Història	Manresa	SÍ
Notes per a una història social de les penyes	Josep Albert Planes i Ball	Nº 43-44	6	En el present article, l'autor, prenent com a motiu les dues penyes més emblemàtiques del modest futbol manresà que sobreviuen, realitza una introspecció en la seva dinàmica formativa, així com en l'entorn històric i cultural que les envolta. L'estudi d'aquest fenomen li permet també endinsar-se en fonaments culturals comuns a tota la nostra quotidianitat, analitzar-los, i referir-se a ells en relació a formes concretes de la realitat social contemporània. D'aquesta manera, l'estudi històric dona peu a una anàlisi sociològica molt més complexa.	Sociologia	Manresa	SÍ
La nit de la Ventafocs: entrevista a Josep M. Aloy	Joaquim Noguero i Ribes	Nº 43-44	6	En el número 39, d'octubre de 1991, repreniem les entrevistes amb una conversa amb l'escultor Ramon Oms, i darrera seu ressenyàvem l'entrevista d'ara, Josep M. Aloy. Volem aquí que ens parli del que coneix: l'ensenyament, l'educació i el nano marginat, el llibre per a joves, les editorials i els premis. També que recordi i valori la seva formació: des dels inicis al seminari, fins a la feina d'avui com a coordinador de delegats d'assistència al menor per al Departament de Justícia, o la divulgació i la crítica.	Entrevista	NO	SÍ
El fracàs escolar	Maribel Martínez Prat	Nº 43-44	3	Parlar de fracàs sembla que impliqui fer-ho de fracassats, d'individus frustrats per tant en el procés de creixement que hauria de comportar l'escola. I, de fet, veure-ho amb aquests ulls, enfronta abans d'hora el nen a la bestialitat del sistema competitiu amb què ja es trobarà de gran, i li dóna la culpa dels seus problemes. Són les actituds apreses dels pares o l'escola les que, en bona mesura, orienten i determinen bona part de les seves capacitats: els problemes emocionals i el clima afectiu són coses que en depenen.	Pedagogia	Catalunya	SÍ
Retaules desapareguts, inèdits (II)	Xavier Sitjes i Molins	Nº 43-44	5	Continuació d'el'article amb mateix títol.	Art	Catalunya	SÍ

Aspectes històrics de la salut laboral a Manresa	Armand Rotllan i Verdager	Nº 43-44	7	Les condicions de treball al segle XIX eren certament penoses. Caracteritzava l'ambient laboral dels obrers a les fàbriques una alta insalubritat, producte de la manca de ventilació, de la toxicitat d'algunes substàncies, de les llargues jornades laborals i la baixa qualitat de vida. En aquestes condicions, els accidents abundaven, i el treballador quedava en el més dur dels desamparaments si tenia la desgràcia de quedar esguerrat. L'article ressegueix l'evolució de les lleis que obliguen a assegurar el treballador, i de les que limiten l'explotació en el treball de nens i dones.	Salut / Història	Manresa	Sí
La clínica Sant Josep dels seus inicis fins avui	Cristina Cañada Vilalta	Nº 43-44	7	Tant a partir de la consulta de la bibliografia publicada, com el buidatge del treball d'arxiu, o del recull sistemàtic de fonts orals, l'article reuneix un repertori prou ampli de dades per oferir-nos la peripècia històrica d'aquest centre clínic que l'any 1985 commemorava els seus cent de servei a la Ciutat: des dels seus inicis, barreja de sanatori i d'asil-residència de noies "extraviades", fins al creixement progressiu, i a la constant adaptació als temps i a les noves necessitats que han garantit la seva pervivència. Previsions com les d'espai, demostren una voluntat de creixement i d'adequació que, com acaba l'article, encara podem considerar vigent.	Salut / Història	Manresa	Sí
Joaquim Dalmau i Sitjes (1904-1950)	Armand Rotllan i Verdager	Nº 43-44	2	El present article fa un breu repàs biogràfic i professional del doctor Joaquim Dalmau i Sitjes, mort prematurament l'any 1950, als 46 anys, després d'una greu malaltia. Ja havia estat un infant amb problemes de salut, però això no va impedir que cursés brillantment els seus estudis, primer; i fos més tard un excel·lent cirurgià, especialitzat en ginecologia en un moment en què no s'havien separat encara en dues branques diferents. Catalanista, presoner de guerra en el bàndol dels perdedors, sòlida formació intel·lectual mostrada tant en l'exercici de la professió com en nombroses publicacions, Joaquim Dalmau representa tota una part de la generació de manresans nascuts amb el segle.	Biografia	Manresa	Sí
El tir amb arc a Manresa	David Olivares i Ponti	Nº 45-46	5	Aquest article recull la història d'una entitat esportiva, practicant d'un esport poc conegut a casa nostra, el tir amb arc. Els anys 50 van veure el desenvolupament d'aquest esport a Manresa, havent d'esperar quaranta anys perquè es tornés a practicar oficialment.	Entitats	Manresa	Sí
L'aparició dels primers automòbils a la Catalunya Central (1890-1912)	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 45-46	5	Superat el moment de sorpresa que provocaren els primers automòbils pels carrers, l'autor es fa ressò de la gran acceptació que tingueren en l'àmbit urbà manresà al costat de les reaccions originades pels primerencs intents de fixar una nova reglamentació de circulació.	Història	Catalunya Central	Sí

L'organització de l'explotació agrícola al terme de Lleida (1808-1840)	Montse Moreno i Gené	Nº 45-46	11	L'article que presentem forma part d'un avenç de la tesi doctoral de l'autora sobre l'estructura agrària en les terres de Lleida al segle XIX, alhora que pretén ser una acurada síntesi de la complexa realitat rural lleidatana de la primera meitat d'aquest segle, agafada en els seus trets més rellevants en funció d'un determinat context ecològic i d'una característica estructura social.	Història	Lleida	Sí
Per què van fracassar econòmicament els països de l'est?	Antoni Segura i Mas	Nº 45-46	13	A través d'una incisiva anàlisi, l'autor ens presenta la situació fràgil en què vivien les economies de l'est europeu, desvetllant llurs paradoxes i contradiccions fins albirar les causes que, al seu parer, han menat aquests estats a la crisi actual. Aquest text procedeix d'una conferència que l'autor pronuncià amb motiu de l'obertura del curs 1991-92 del Centre d'Estudis del Bages i ha estat gentilment cedit per la Fundació Caixa de Manresa.	Història	Europa	Sí
Els estucats esgrafiats	Xavier Sitjes i Molins	Nº 45-46	5	A través d'un breu recorregut per cases i masies de la comarca del Bages, l'autor ens mostra la plenitud d'un art de decoració mural, tan sotmès a modes i convencionalismes ornamentals, que tingué una forta ascendència estètica a l'Època Moderna.	Art	Bages	Sí
Alfred Figueras: una vida nòmada, una obra ferma	Assumpta Sala i Esquiús	Nº 45-46	6	Article amb l'objectiu de donar a conèixer l'obra del pintor de Sant Fruitós de Bages, molt apreciat més enllà de les nostres fronteres i sovint oblidat al seu propi país. L'autora situa l'obra del pintor en el context artístic de l'època i exposa els trets fonamentals del seu art. Reivindica l'artista com un dels pintors catalans veritablement importants de l'art del segle XX.	Art	Sant Fruitós de Bages	Sí
Maastricht o la força del destí	Joan Cornet i Prat	Nº 45-46	6	La fita de Maastricht es revela, en darrera instància, com una culminació d'un llarg i complex procés d'integració europea que va desgranant l'autor. En un esforç prou sintètic, acompanyant de l'oportuna reflexió política, l'autor n'assenyala els seus progressos perfilats en la consecució de diverses etapes per a una unió que ens seria avantatjosa.	Història	Europa	Sí
Repercussions sobre la indústria del Bages del procés d'internacionalització de l'economia (algunes reflexions)	Marcel Grifell i Tatjé	Nº 45-46	8	La Unió Europea i l'avenç del procés d'internacionalització de l'economia implicaran l'aparició d'un nou ordre econòmic mundial que tindrà les seves particulars respostes en la nostra comarca. L'autor hi apunta algunes reflexions a través de diverses anàlisis sectorials de l'economia catalana i bagenca.	Economia	Bages	Sí
Cap a l'Europa de les desigualtats. Reflexió sobre la dimensió social de la integració europea	Josep R. Mora i Villamata	Nº 45-46	4	Malgrat els progressos que implícitament conté el tractat de Maastricht, no hi ha dubte que resten dempeus alguns punts foscos i mancances que es poden traduir en contradiccions. Així, l'autor posa èmfasi en les llacunes i limitacions rellevants que, al seu parer, hi ha en el tractat, que acabaran condicionant el futur immediat.	Sociologia	Espanya	Sí

L'impacte del mercat comú sobre l'agricultura	Joan Casajoana i Vives	Nº 45-46	3	El sector primari ha estat, sens dubte, el gran afectat pel procés d'unió europea. Aquí es passen a analitzar algunes claus d'aquesta transformació profunda que estan operant sobre el camp català.	Economia	Espanya	Sí
Simeó Selga i Ubach. Pinzellada biogràfica i reflexions.	Lluís Guerrero Armand Rotllan	Nº 47	4	Esbós de la biografia de Simeó Selga i Ubach, redactada per dos dels metges que més han participat en les activitats culturals que depassen la seva especialitat professional.	Biografia	Manresa	Sí
El "Plano del Castillo y Salinas y contornos de Cardona del Excelentísimo Señor Duque de Cardona"	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 47	5	L'autor ens presenta les característiques i les vicissituds d'un valuós document històric trobat en no gaire bon estat de conservació. Aquest plànol, probablement de la primera meitat del segle XVIII, pot aportar noves dades a la història de l'explotació de les mines de sal de Cardona.	Història	Cardona	Sí
L'extensió territorial de la vegueria i la batllia de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 47	6	En aquest article fem un estat de la qüestió sobre els coneixements que en aquest moment tenim sobre l'extensió territorial de la vegueria de Manresa i de les sots-vegueries que s'hi trobaven incloses així com de la batllia de la ciutat de Manresa.	Història	Manresa	Sí
Notes sobre la conformació demogràfica de la col·lectivitat espanyola a l'Argentina (1850-1930)	Alejandro E. Fernández	Nº 47	7	El fenomen migratori massiu, poc estudiat fins a les darreres dècades, suscita avui dia l'interès de molts especialistes, tot ocupant una parcel·la d'estudi privilegiat en el camp de la història econòmica. L'autor, en el marc de l'emigració espanyola cap a l'Argentina, ens apunta algunes línies avançades d'aquest fenomen a partir d'un estudi regional, establint-hi, àdhuc, una estimació quantitativa.	Demografia	Argentina	Sí
Noves dades sobre arqueologia romana a Rajadell: la vil·la de Sant Amanç i altres jaciments.	Jordi Piñero i Subirana	Nº 47	8	Les troballes descrites en aquest article són tan importants en el conjunt de les restes de l'època romana que, de ben segur, quan siguin excavades faran canviar la percepció que teníem fins ara de la Catalunya Central en aquells moments. El terme Rajadell es constitueix, doncs, en un dels que tenen més potencial arqueològic de la comarca del Bages.	Arqueologia	Rajadell	Sí
L'empresa des de la història econòmica:apunts per a la història empresarial	Salvador Estapé Triay	Nº 48	4	Article que busa apuntar una valoració general dels diversos estudis endegats fins ara, alhora que conclou amb una reflexió sobre les característiques del model empresarial espanyol i la necessitat que els estudis microeconòmics d'aquestes unitats bàsiques de l'organització productiva complementin les explicacions més globalistes.	Història	Catalunya	Sí
Visió contemporània de la premsa a Manresa (1940-1990)	Josep Camprubí i Plans	Nº 48	8	L'hemeroteca de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Manresa era fins a la publicació d'aquest article l'única font d'on extreure informació sobre la història recent de la premsa a Manresa. Josep Camprubí i Plans ha recollit en aquestes pàgines l'evolució de la premsa des d'un període d'immobilisme -el Franquisme- fins a l'actualitat, passant pel dinàmic temps de la Transició, durant el que s'intenten implantar diferents publicacions de divers origen ideològic.	Història	Manresa	Sí

La població de Navarcles el 1905	Roger Estrada i Martínez	Nº 48	7	Treball de demografia històrica en el qual s'intenten posar al descobert els factors que determinen el padró de la població de Navarcles. L'estudi ha permès l'elaboració d'uns interessants gràfics que, entre altres coses, mostren la importància d'una immigració atreta per l'oportunitat del treball femení al sector tèxtil.	Demografia	Navarcles	Sí
La sal de Cardona	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 48	6	La muntanya de sal de Cardona ha estat explotada i apreciada des de molt antic. Diversos autors, des de l'antiguitat, es fan ressò d'aquesta meravella de la naturalesa. El present article analitza un capítol en el qual Pere Gil i Estalella, jesuïta i geògraf, parla a bastament de la sal de Cardona en una història natural de Catalunya redactada el 1600. Aquesta interessant descripció, que fins ara no s'havia considerat en l'estudi del salí de Cardona, es posa en relació amb altres textos dels segles XVI i XVII, els quals ens mostren d'una manera molt gràfica la importància històrica que ha tingut la sal de Cardona	Alimentació / Història	Cardona	Sí
Productes naturals: el pa i la mel	Jordi Jorba F. Bragulat i Iscla	Nº 48	5	Article que aporta un parell de testimonis personals de professionals de casa nostra que conserven els antics mètodes artesanals en l'elaboració dels seus respectius productes: el pa, amb l'exemple d'un forner de Manresa, i la mel, amb el d'un apicultor de la Cerdanya.	Alimentació	Catalunya	Sí
Un àpat de casament a la Manresa medieval	Marc Torras i Serra	Nº 48	3	Molt sovint, als que tenim curiositat per la història, després de llegir les grans tesis d'història política, econòmica o social ens queda el dubte de com transcorria el dia a dia de la majoria de la gent. Quan els historiadors busquen les respostes es troben sovint amb la falta de la més mínima informació, havent de recórrer a fonts atípiques com ara les restes d'utensilis o de sitges que troba l'arqueologia medieval. L'autor d'aquest article ha trobat informacions disperses en llibres de comptes que ens donen una primera aproximació a l'alimentació de la baixa edat mitjana.	Alimentació	Manresa	Sí
El cuiner manresà Ignasi Domènech i Puigcercós	Salvador Redó i Martí	Nº 48	6	A Catalunya, terra de bons plats i bons beures, no és gens habitual que s'honori la memòria dels cuiners i cuineres que han destacat en el seu ofici. A diferència de l'estat veí, França, que explota els noms fins a límits a vegades exagerats dels seus professionals notables, a casa nostra són ben pocs els que gaudeixen de posteritat. De lloances a xefs del moment n'hi ha per allà on mireu, uns certament merescuts i altres certament fabricats. Però, quants d'aquests noms perduraran en la memòria de la professió? En les llibreries a causa de l'obra escrita? I, el que és més important, en la pràctica diària de les mestresses/sos de casa?	Alimentació	Manresa	Sí

Negociants manresans al port de Cadis al segle XVIII	Assumpta Muset i Pons	Nº 49	6	Article que sorgeix fruit d'una tesi doctoral llegida recentment relacionada de ple amb l'estudi que actualment es duu a terme sobre les xarxes comercials que els mercaders catalans formaren durant els segles XVIII i XIX per tal de conquerir el mercat espanyol.	Història	Manresa / Cadis	Sí
"Ad Perpetuam Rei Memoriam": El fet de les gorres (Balsareny 1903)	Isidre Vilella Boixader	Nº 49	5	Els successos de Corpus de 1903 ocorreguts a Balsareny no foren el fruit inevitable de l'atzar, sinó que llurs arrels s'haurien de cercar en el marc de tensions locals permanents d'una comunitat ja profundament dividida en termes polítics i/o ideològics abans de la Guerra Civil. L'autor s'ha endinsat en l'exploració d'aquells fets, en bona part conservats dins la memòria popular.	Història	Balsareny	Sí
L'experiència pilot de l'arxiver itinerant en els arxius bagencs	Emma Vila Esteban	Nº 49	5	La conservació i coneixement del nostre patrimoni documental és una preocupació que hauria de mobilitzar l'acció de totes les administracions. En el nostre cas, i a partir d'experiències prèvies, alguns ajuntaments de la nostra comarca, amb el concurs de la Diputació de Barcelona i el CEB, han afavorit l'impuls d'un projecte pilot de classificació i ordenació del fons documental -amb la figura de l'arxiver itinerant-, els resultats del qual s'exposen en el present article.	Arxius	Bages	Sí
L'experimentalisme naturalista a l'Espanya de la Restauració: alguns exemples	Francesc Serres i Matencio	Nº 49	6	L'existència d'uns textos teòrics que caracteritzen el naturalisme no significà que la seva adopció per part d'altres literatures europees fos mimètica. Fora de França, alguns escriptors intentaren adaptar el naturalisme a societats i tradicions literàries diverses i específiques. En aquest sentit, la qüestió del naturalisme a Espanya esdevingué un problema de recepció literària dins d'una forta polèmica amb implicacions personals. En aquest article s'analitzen les diferències existents entre el naturalisme francès i l'espanyol, alhora que s'apunten <u>algunes de les possibles causes</u> .	Literatura	Espanya	Sí
La iconografia funerària al cementiri de Manresa	David Olivares i Ponti	Nº 49	6	Article que tracta el tema de l'art funerari en el cementiri de Manresa. Des del punt de vista dels diferents temes artístics representats a la necròpoli, l'autor dóna una breu repassada a aquest art funerari.	Art	Manresa	Sí
El transport funerari a Manresa en el canvi de segle	David Olivares i Ponti	Nº 49	3	El transport dels difunts fins al lloc on havien de reposar els seus cossos morts no sempre s'havia realitzat de la manera com ho coneixem avui. Anteriorment a la utilització d'automòbils específics per a aquest servei, el transport es feia amb carruatges tibats per cavalls, i abans encara, el segle passat els cadàvers eren portats a mà per familiars o amics fins a la necròpoli.	Història	Manresa	Sí
La Junta del morbo i el canvi de cementiri a Calders: dues accions per a la salut pública	Roser Serra i Coma	Nº 49	5	Article que estudia els efectes sobre la població de Calders de dos factors catastròfics típics de l'Europa moderna: les pestes i les guerres. Per tant, es pot dir que és un text de demografia històrica relacionada amb la mort.	Demografia / Història	Calders	Sí

La premsa humorística als anys del tombant del segle XIX al XX	Àngels Fusté	Nº 50	3	En una acceptació àmplia de la paraula cultura hi cap sens dubte l'humor. Les revistes humorístiques són, per tant, unes publicacions culturals destinades al gran públic. Àngels Fusté ens apropa al món d'aquestes revistes, especialment prolífic entre 1868 i 1936. Una sèrie de vint-i-dues publicacions que passen de la sàtira política a la crítica social amb un rerefons moral. En definitiva, una resta del passat que ens transporta a una vida quotidiana no tan allunyada com solem pensar de l'actual.	Història / Cultura	Catalunya	Sí
La Manresa Noucentista: <i>Cenacle</i> (1915-1917) i <i>Ciutat</i> (1926-1928)	Josep Albert Planes i Ball	Nº 50	4	La projecció del Noucentisme fora de Barcelona tingue un viu ressò a les ciutats catalanes més dinàmiques. Com a tot arreu, el missatge noucentista es difondrà per actius elements de les professions liberals i de la burgesia mitjana identificats amb les expectatives de modernització que contribueix a desvetllar el catalanisme polític del moment. A Manresa, la particular recepció del nou ideari -centrada sobretot en dues publicacions, <i>Cenacle</i> (1915-1917) i <i>Ciutat</i> (1926-1928)- tingué inicialment la virtut, mal que sembli una contradicció, de reflectir la inevitable consciència de la "comarcalitat" i el desig de superar l'estret localisme.	Història / Cultura	Manresa	Sí
La revista <i>Ara</i> (1930-1932) i la recepció de l'avantguarda a Manresa	David Torres	Nº 50	4	Fins a l'esclat de la Guerra Civil, Manresa presencià l'aparició d'un bon nombre de revistes, la vida efímera de les quals no ens pot amagar la bullícia de les noves i diverses inquietuds culturals que connectaran -això sí, de forma sovint mimètica- amb les avantguardes europees del moment. Fruit d'aquesta situació, la revista manresana <i>Ara</i> (1930-1932) sintetitza paradigmàticament a escala local la pròpia evolució cultural per tot allò que significa el nou compromís de l'artista en la societat, d'esperit antiburgès i antifloralesc.	Història / Cultura	Manresa	Sí
<i>Bages</i> (1940-1960), un oasi a la postguerra	Carles Llusa i Ruiz Ignasi Bajona i Oliveras	Nº 50	6	Carles Llusa i Ignasi Bajona, els dos directors de <i>Bages</i> , revista cultural manresana, recorden els anys de vida de la publicació que aparegué en plena postguerra i aconseguí sobreviure durant onze anys.	Història / Cultura	Manresa	Sí
Faig (1975-...), present d'indicatiu	Juli Grandia	Nº 50	2	<i>Faig</i> és un dels projectes culturals més ambiciosos i reeixits que s'han produït a Manresa. Els seus vint anys, que es compleixen enguany, són una mostra més de la fermesa de la voluntat del grup de gent que l'ha tirat endavant sempre amb una inequívoca vocació de qualitat. Aquest fet és encara més extraordinari si tenim en compte que Faig es mou en el context d'un país i d'una ciutat on les iniciatives culturals sempre han estat més arrauxades que no prolífiques i assenyades.	Història / Cultura	Manresa	Sí

<i>Quaderns de Taller</i> (1983-...)	Josep M. Masegú Enric Casas	Nº 50	4	<i>Quaderns de Taller</i> és una autèntica raresa en el panorama de les publicacions culturals que tenen per centre Manresa. En comptes de dedicar-se a l'anàlisi de la cultura -i molt especialment de l'art- és una veritable publicació pluridisciplinària de creació artística. Tot i que això li doni un cert caire minoritari, amb tirades relativament curtes, s'ha convertit en el mitjà d'expressió col·lectiu d'una colla d'artistes que assoleixen en cada nou número productes d'alta qualitat.	Història / Cultura	Manresa	Sí
Una rara avis impresa: <i>Manre S.A.</i> (1987-1988)	Manel Fontdevila i Subirana	Nº 50	2	En un <i>dossier</i> dedicat a les revistes culturals no hi podien faltar tampoc les publicacions orientades al jovent. El cas de <i>Manre S.A.</i> és potser el del projecte més ambiciós que es va dur a terme en aquest sentit. Després d'editar diversos <i>fanzines</i> un grup de joves es va plantejar la realització d'una revista de periodicitat mensual de la qual van sortir dotze números entre 1987 i 1988. Aquest escrit és un dels protagonistes de la publicació i ens explica els pros i els contres d'una aventura curta però intensa.	Història / Cultura	Manresa	Sí
<i>El Pou de la Gallina</i> (1987-...), una aventura que dura des de fa vuit anys	Ramon Fontdevila i Subirana Jaume Puig i Ibáñez	Nº 50	3	Segons com podria semblar estranya la presència de <i>El Pou de la Gallina</i> en una publicació expressament dedicada a revistes culturals. Això no obstant, a pesar del caire bàsicament periodístic d'aquesta publicació, hem cregut que complia uns determinats requisits que permetien incloure-la aquí: culturalment ha estat un autèntic revulsiu per a Manresa; des dels seus inicis ha tingut seccions fixes dedicades a diferents temes culturals; i el tractament periodístic -amb una distinció clara entre informació i opinió-, poc habitual entre publicacions locals equivalents.	Història / Cultura	Manresa	Sí
<i>Dovella</i> (1981-...), una anàlisi d'urgència	Jordi Piñero i Subirana Lluís Virós i Pujolà	Nº 50	3	I, és clar, nosaltres mateixos. Amb totes les dificultats que implica, amb les presses i els neguits d'última hora d'ecada cop que s'ha de "tancar" un número, amb la manca de puntualitat gairebé proverbial que ens caracteritza, en aquest article final ens mirem el melic i parlem de <i>Dovella</i> . Cinquanta números i més de catorze anys d'activitat, a pesar dels trencaments i de les discontinuïtats, fan que la nostra publicació entri en la història i es converteixi en objecte d'estudi. Més enllà dels índexs de cada volum, el que aquí presentem és un modest tractament estadístic de les dades que han conformat <i>Dovella</i> fins ara.	Història / Cultura	Manresa	Sí
Any 1945: el centenari de Verdaguier	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 51	5	Aquest capítol de les memòries de Josep Maria Gasol -que gentilment ens ha avançat l'autor- ens apropa a la realitat d'aquell moment en el que es va viure una celebració ambigua que navegava entre les lloances a Verdaguier com a símbol del catolicisme "triomfant" a la Guerra Civil i el rebuig de la catalanitat del poeta -gairebé tots els actes es van fer en castellà.	Memòria	Manresa	Sí

Els principis de combustió en els incendis forestals	Ramon Ferrer i Bolasell	Nº 51	10	En tota la problemàtica dels incendis en general hi ha tot un seguit de conceptes físico-químics que influeixen i són una mica desconeguts. Aquest article, que és una recopilació de diferents autors i en especial de L. Trabaud, intenta clarificar i explicar conceptes com focs de vegetació, el foc entès com una combustió -explicant-se els mecanismes de la mateixa- i terminologies, com per exemple la inflamabilitat, combustibilitat, ignició, etc.	Ciències Experimentals	NO	SÍ
La vida microscòpica a la Sèquia i l'estany de l'Agulla	Roger Revilla i Domingo Toni Santamaria i Gàmez	Nº 51	6	A partir d'un estudi de la qualitat de les aigües de la Sèquia i l'estany del Parc de l'Agulla, s'intenta explicar la presència de les espècies microscòpiques observades en aquestes aigües, així com determinar les relacions biològiques que s'estableixen entre uns microorganismes i altres, i entre aquests microorganismes i el medi.	Biologia	Manresa	SÍ
La història de Castellbell i el Vilar, un projecte en marxa	Joan Valls i Pueyo	Nº 51	8	D'ençà que el 1980 començà a publicar-se el periòdic informatiu <i>El Brogit</i> , s'ha anat consolidant una meritòria tasca cultural a Castellbell i el Vilar. Fruit de l'experiència acumulada al llarg d'aquests anys, neix l'elaboració d'un projecte de bastir una història local a propòsit de la consulta del ric patrimoni documental dels marquesos de Castellbell.	Història	Castellbell i el Vilar	SÍ
Poblament i desenvolupament fabril al Berguedà (1800-1975)	Xavier Tornafoch	Nº 51	3	Malgrat que el fenomen de les colònies fabrils del Berguedà sigui força conegut, encara queden qüestions d'estudi. Xavier Tornafoch fa ací una breu repassada a tot aquest fenomen econòmic però tanmateix social, car la fàbrica acabà per determinar la vida dels treballadors i de les seves famílies.	Història	Berguedà	SÍ
La necròpoli de la Païssa (Monistrol de Calders): el poblament d'època visigòtica al Bages (segles VI-VII)	Albert Roig i Deulofeu Jordi Roig i Buxó	Nº 51	7	Aquest treball presenta els resultats de l'excavació d'una necròpoli visigòtica a Monistrol de Calders, datada entre els segles VI i VII d.C. per una dena de collaret. El període visigòtic és fosc i desconegut, però tanmateix, cada dia en van apareixent nous testimonis que -malgrat la seva migradesa- permeten fer una primera aproximació de l'estructura del poblament en aquesta època al Bages.	Arqueologia	Monistrol de Calders	SÍ
Història de l'arxiu del Veguer i del batlle de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 51	3	En aquest article l'autor fa una breu síntesi de l'evolució històrica de l'arxiu i la documentació de les corts del veguer i del batlle de Manresa, els representants del rei a la ciutat i en el territori de la vegueria, una part de la documentació dels quals ens ha arribat fins avui.	Arxius	Manresa	SÍ

Aproximació a les penyes madridistes del Bages	Josep Albert Planes i Ball	Nº 52	6	La pr+actica esportiva -en la seva dimensió cultural i com a manifestació col·lectiva- presenta la seva pròpia traducció social, com ara la funció socialitzadora de l'esport en el temps d'oci i els mecanismes d'identificació simbòlica. L'anàlisi d'aquest fenomen esdevé, de vegades, una font sorprenent de paradoxes i de qüestions suggestives. En aquest cas, el present article s'ha proposat realitzar una breu aproximació a dues de les penyes madridistes de Catalunya que conserven un cert pedigrí <u>dins el bastió blaugrana.</u>	Sociologia	Bages	Sí
Paleohistòria i ecologia dels llacs pirinencs	Josep Navarro Amérigo	Nº 52	8	Els llacs dels Pirineus no han estat sempre on ara són. Caldria revisar les principals fites geològiques i climatològiques que els van formar. El seu interès ecològic és tan gran, que no estaria de més fer-los una ullada des <u>d'aquest punt de vista.</u>	Biologia	Catalunya	Sí
Anotacions històriques i reflexions sobre el Dispensari Municipal de Manresa	Armand Rotllan i Verdager	Nº 52	3	Al costat dels estudis demogràfics, epidemiològics i de mortalitat, els treballs sobre les institucions i entitats mèdiques obren també una línia d'investigació fructífera per a establir una interrelació entre la medicina, la societat i la història político-cultural. Una mostra n'és aquest article, que analitza el naixement i desenvolupament pel Dispensari Municipal <u>manresà.</u>	Història / Salut	Manresa	Sí
Unes notes sobre bibliografia veterinària en català	Lluís Cornet i Arboix	Nº 52	5	Els inicis de la veterinària coincideixen amb la domesticació dels animals, si bé les primeres notícies concretes es coneixen pel codi d'Hammurabi. A través de l'estudi de diverses fonts, concretament a partir de l'emblemàtic <i>Llibre de manescalia</i> (s. XV), l'autor planteja un recorregut original on es fa un repàs a les peculiars situacions problemàtiques en què es movia aquella a casa nostra en el seu camí d'esdevenir una ciència <u>moderna.</u>	Veterinària	Catalunya	Sí
Els arxius parroquials, fon't d'informació sòcio-sanitària dels nostres avantpassats	Lluís Sallés i Planas	Nº 52	3	Tot i que l'exploració dels registres parroquials ha estat majoritàriament reservada als estudis demogràfics, recentment s'ha anat perfilant una recerca, fins a cert punt complementària de l'anterior, centrada en els aspectes sanitaris. A partir d'un estudi local, aquest article esdevé una reflexió de les possibilitats que permet llur buidatge per a una història de <u>la medicina catalana.</u>	Història / Sanitat	Catalunya	Sí
Alegries i decepcions en la recerca històrica sobre farmàcia	Ramon Cornet i Arboix	Nº 52	4	Prenent com a punt de partida les experiències personals, l'autor centra les seves reflexions en l'àmbit de la pròpia recerca: el món dels apotecaris i llur actuació -sanitària i pública quan l'excepcionalitat del moment ho requeria- <u>dins de la societat.</u>	Història / Sanitat	Catalunya	Sí
Metges catalans exiliats a Mèxic. Obra realitzada i conclusions d'estudi.	Antoni Puche i Manant	Nº 52	7	El present article, resum de la tesi doctoral de l'autor, ve a engruixir tota una bibliografia recent sobre un tema que ha començat a recuperar-se en la nostra història, com és el de la Catalunya de l'exili. En aquest cas, el paper que jugaren els metges catalans, alguns dels quals figures rellevants de la medicina mundial, en la seva estada a Mèxic, lloc que es <u>convertí en la seva segona pàtria.</u>	Història	Catalunya / Mèxic	Sí

Pere Casassas i el retaule del Roser de l'església parroquial de Freixenet	Carles Dorico i Alujas	Nº 53	7	Estudi precís basat en les fonts i aportant alhora consideracions d'interès sobre els models formals de la iconografia de les escenes. Així les consideracions sobre una possible implicació de Pau Costa, a través del seu taller, en aquests territoris o, altrament, les clarícies que el present text pot aportar, de retruc, sobre el retaule del Roser de Riner.	Art	Freixenet	Sí
Els camins tradicionals del Bages	Marc Torras i Serra	Nº 53	4	Fins a l'any 1835 l'únic mitjà de comunicació amb l'exterior del Bages eren els camins per anar-hi a peu, amb cavall o amb animals de bast. En aquest article es fa una breu pinzellada sobre quins eren aquests camins i com alguns d'ells s'han convertit en l'actual xarxa viària que travessa la comarca.	Història	Bages	Sí
Els camins medievals en la Catalunya central: entorn les <i>Stratae Kardonensia</i> i la <i>Via Salinaria</i>	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 53	8	El present article esdevé una interessant aproximació als antics camins que vertebraven l'àrea del Cardener, a redós sobretot de la comercialització de la sal, tot constituint alhora una sòlida aportació per a un millor coneixement dels camins medievals de la Catalunya Central.	Història	Catalunya Central	Sí
Al pas de l'exèrcit: itineraris militars al segle XVII	Josep Albert Planes i Ball	Nº 53	5	Article que pretén ser una petita aportació a l'objectiu d'aproximar-nos a la Catalunya Central dels viatgers i de les rutes, concretament a partir de l'observació detallada d'un testimoni de primer ordre, l'italià Borsano.	Història	Catalunya Central	Sí
El ferrocarril a la Catalunya Central	Josep Camprubí i Plans	Nº 53	8	Article que cita les iniciatives que es convertiren en durables i que, al llarg de més de 125 anys, mantenen Manresa estretament connectada amb Barcelona i també amb les capitals d'arreu de l'estat espanyol. L'aparició del ferrocarril a mitjans del segle XIX -i de l'automòbil a principis del XX- ha relegat a fet pretèrit el transport de mercaderies i viatgers amb carros, diligències o tartanes. Intentarem doncs, de dir-hi alguna cosa, tot esmentant dates o dades històriques, amb fets anecdòtics que <u>acompanyaren l'evolució del tren</u> .	Història	Catalunya Central	Sí
Els efectes de l'Eix Transversal sobre Manresa i el Bages	Jordi Valls i Riera	Nº 53	5	Article que constitueix una viva reflexió sobre el potencial paper econòmic de les comunicacions en la Catalunya del llindar del segle XXI, especialment pel que fa a la funció que hom pressuposa a l'anomenat Eix Transversal d'equilibri i d'una certa cohesió territorial. Alhora s'hi apunta un evident sentit de crítica respecte a les condicions d'aquell moment, al costat de diversos problemes i plantejaments motivats pel seu traçat en la Catalunya Central i, concretament, respecte al projecte de Manresa <u>com a ciutat</u> .	Infraestructures	Bages	Sí
Imatge i model de ciutat	Josep Oliveras i Samitier	Nº 54-55	6	Article on Oliveras i Samitier planteja la imatge en un sentit ampli i globalitzador, com a expressió d'un estat de la qüestió i, en aquest sentit, estudia, Manresa en relació a altres ciutats catalanes, vers Europa, en relació a la rodalia, i reclama la necessitat d'un projecte vertebrador que <u>articuli una imatge per a Manresa</u> .	Anàlisi i reflexions	Manresa	Sí

Reflexió oberta sobre l'urbanisme a la nostra ciutat	Francesc Mestres i Angla	Nº 54-55	3	Manresa no ha tingut masses projectes urbanístics rellevants, ni gaire encert en les propostes globals de la ciutat. El millor capital urbanístic que tenim és el que prové d'una història llunyana, de les condicions particulars del lloc, però sobretot de l'energia vital dels que vivim aquí. Manresa necessita obrir-se al diàleg i necessita obrir-se al territori.	Urbanisme / Anàlisi i reflexions	Manresa	Sí
La ciutat sense rostres	Joan Sabaté	Nº 54-55	7	Manresa es una ciutat amb una forta personalitat històrica que ha estat capaç d'assumir un paper fonamental en la formació del nostre país. De la seva importància, en donen prova les notables perspectives urbanes que encara resten, tot i la destrucció que ha sofert el seu patrimoni. L'article, partint del reconeixement d'aquesta posició, s'interroga sobre les causes de l'estancament actual i planteja la necessitat d'un objectiu comú capaç de definir la ciutat del segle XXI. Aquest objectiu de ciutat s'hauria de concretar, segons l'autor, en dos apartats: "recuperar la memòria" i "reconquerir la ciutat" que s'il·lustren amb una sèrie de propostes concretes.	Urbanisme / Anàlisi i reflexions	Manresa	Sí
La imatge de la ciutat	Josep M. Gasol	Nº 54-55	7	L'article ens proposa un itinerari per les imatges panoràmiques de Manresa des del segle XVII, en el qual es data el gravat més antic, fins al segle XIX, quan s'introdueix la fotografia. Pensar la imatge de Manresa abans de la fotografia és donar figura i visió a la història, ja que la història és cega, no té imatge, només parla per la paperassa i els pergamins dels arxius. Es tracta d'ampliar, doncs, la visió de la història amb imatges que documenten la configuració d'un espai, però també d'un imaginari.	Història	Manresa	Sí
Art Públic: Monument i Modernitat	Pilar Parcerisas	Nº 54-55	3	Article on l'autora desenvolupa una reflexió general sobre l'escultura, per arribar al cas de Manresa: la ciutat com a monument; la incidència de poblacions perifèriques que, a diferència de Manresa, tenen una política urbanística, el lligam entre escultura pública i urbanisme; l'absència d'una escultura pública coherent, com a resultat d'una absència política urbanística. etc.	Art	Manresa	Sí
La rehabilitació del Casino de Manresa, punt final d'una llarga frustració	Josep Emili Hernández-Cros	Nº 54-55	6	Emili Hernández-Cros, responsable de la recuperació de l'antic Casino, és un dels arquitectes més prestigiosos de Catalunya especialitzats en la rehabilitació d'edificis antics. En aquest article assenyalava els aspectes puntuals de la rehabilitació del Casino, com ara la consolidació de les cúpules, una mena de repte resolt satisfactòriament. Però un dels aspectes més significatius és que manifesta en l'article, i que explica la seva manera d'intervenir i comprendre l'arquitectura, és una sensibilitat per la història i el context de l'edifici, que il·luminen, al cap i a la fi, la tasca de rehabilitació.	Arquitectura	Manresa	Sí

Renovació urbana de la plaça de la Immaculada	Joan Sabaté	Nº 54-55	4	Article sobre les tasques de renovació de la plaça de la Immaculada, que preveia la construcció de dos edificis d'habitatges, un aparcament per a residents i l'arranjament de l'actual plaça, que s'ampliarà de superfície gràcies a l'enderroc de diverses finques.	Urbanisme	Manresa	Sí
La plaça de Sant Domènec, objecte d'espai urbà	Joan Ribera i Mestres	Nº 54-55	4	La Plaça de Sant Domènec és un emblema de la ciutat, carregat d'història i de significació. L'article de Joan Ribera, responsable de la intervenció, explica el nou contingut urbanístic i simbòlic que es vol atribuir a la plaça, com a un element cohesionador i centralitzador de la ciutat. I, al mateix temps, descriu amb molta minuciositat els criteris d'actuació i els elements formals que la configuraran en un futur immediat.	Urbanisme	Manresa	Sí
El color i la ciutat	Josep Armengou	Nº 54-55	5	FORUM S.A. és una societat municipal que té com a objectiu la rehabilitació urbana de Manresa, especialment del barri antic. Entre altres, FORUM S.A. ha engegat un projecte sobre el color a Manresa, relacionat amb la problemàtica del paisatge urbà. Es tracta d'elaborar una paleta a partir d'un estudi del color històric de Manresa. Josep Armengou, responsable de FORUM S.A., explica i contextualitza el perquè d'aquesta preocupació, com s'ha elaborat aquesta paleta i com es pensa utilitzar. L'article es complementa amb la portada de la revista, realitzada per l'artista Joaquim Falcó, inspirada en els colors històrics de Manresa.	Urbanisme / Art	Manresa	Sí
Manresa, capital de la Catalunya Central o ciutat metropolitana?	Oriol Nel·lo i Colom	Nº 54-55	5	Manresa ha afirmat diverses vegades la seva voluntat d'exercir un paper vertebrador en relació al conjunt de les terres de la Catalunya Central. Aquest desig coincideix avui amb la progressiva integració de la ciutat en les dinàmiques de la regió metropolitana de Barcelona. A primera vista aquestes dues tendències semblen contradictòries. Ho són realment? No hi hauria manera que poguessin esdevenir complementàries i es reforcessin mútuament?	Marc territorial	Manresa	Sí
Manresa, ciutat central de Catalunya	Manuel Ribas i Piera	Nº 54-55	2	L'autor, arquitecte i urbanista de llarga i reconeguda trajectòria, planteja l'enquadrament de Manresa en l'estructura territorial de Catalunya en funció de la nova situació de la ciutat en la cruïlla de l'eix del Llobregat amb l'eix Transversal. Creu que aquesta recol·locació de Manresa dins de l'estructura urbana de Catalunya contribueix a projectar-la més enllà del territori català, vers Occitània i França, i li confereix unes potencialitats que no queden prou ben reflectides en el Pla Territorial General de Catalunya.	Marc territorial	Manresa	Sí

El model territorial de Catalunya i les ciutats intermèdies	Manuel de Torres i Capell	Nº 54-55	2	Els processos de creixement urbà s'han estès de forma difusa per gran part del territori, bo i comportant sovint problemes de degradació mediambiental i de conservació del paisatge. La situació actual obliga a replantejar els objectius i la funció dels plans urbanístics, que haurien d'evolucionar cap a un nou tipus de projectes urbans, a mig camí entre els plans generals i els plans parcials, que contemplessin la interacció entre les condicions generals i locals.	Marc territorial	Manresa	Sí
Manresa en l'estructura territorial de Catalunya	Joan Antoni Solans	Nº 54-55	3	L'autor, arquitecte urbanista de professió i Director General d'Urbanisme de la Generalitat de Catalunya, esbossa en aquest article els trets principals del que pot ser el futur urbà immediat de la ciutat. Inicia l'anàlisi a partir del canvi de posició que suposa per a Manresa la implantació de les noves infraestructures viàries, així com de les transformacions urbanes que arreu ha comportat la formació i extensió del nou model de sistemes urbans. Planteja els reptes que la ciutat ha d'afrontar de forma prioritària: obrir-se més sobre el territori, per tal d'incrementar-hi la influència, i reforçar el seu propi sistema, a fi de recuperar part del pes perdut. Aquests reptes requereixen, a nivell urbanístic, l'impuls dels processos de renovació i transformació urbana, en major mesura que els processos de desenvolupament urbà, a excepció d'aquells projectes vinculats a la millora de l'accessibilitat i a les noves infraestructures.	Marc territorial	Catalunya	Sí
La Manresa en blanc i negre	Joaquim Aloy i Bosch	Nº 54-55	2	Aquest text planteja una reflexió sobre el significat de la fotografia, la ciutat i la història. Joaquim Aloy és el coordinador i autor ell mateix de la monumental Història Gràfica de Manresa en la qual la fotografia esdevé l'element articulador. És doncs, un article que l'entendem com una mena de conclusió de molts anys d'investigació.	Visió sectorial	Manresa	Sí
La imatge de Manresa-ciutat	Josep Albert Planes i Ball	Nº 54-55	3	En el marc i en sintonia amb el noucentisme, es va engegar una reflexió sobre el model de ciutat. A Manresa, però, existeix una dificultat per pensar-se com a ciutat i per ubicar-se amb consciència de les pròpies limitacions i possibilitats. Quin paper es pot atribuir a Manresa? Quines són les seves especificitats enfront de Barcelona i del teixit urbà del territori? Les respostes en el marc del noucentisme, oscil·len entre el pessimisme mineral, una mena de complex d'inferioritat, i l'entusiasme més tronat. Curiosament, aquestes respostes i posicions encara perviuen.	Visió sectorial	Manresa	Sí

Manresa en les seves revistes culturals	Joaquim Noguero i Ribes	Nº 54-55	3	Parlar de la imatge de Manresa en les seves revistes culturals obliga a plantejar el tema des de dos punts de vista diferents: d'una banda, la que han manifestat explícitament a les seves pàgines, sovint des d'un tarannà crític; de l'altra, la imatge de la ciutat que, amb la seva actitud, han reeixit a donar de cara en fora: una imatge que, al llarg de la tradició manresana, podem ja concretar en dos punts: l'ambició d'un plantejament que ha volgut participar en i del conjunt de la cultura catalana; i el compromís amb el propi temps que podem resseguir-hi.	Visió sectorial	Manresa	Sí
Plàcida Rosa	Jordi Balló	Nº 54-55	2	La sèrie televisiva <i>Rosa</i> ha popularitzat Manresa més que qualsevol altre esdeveniment. Però, quina imatge de Manresa ha ofert Rosa? El tòpic. El tòpic vol dir el que pensa la gent o la immensa majoria de la gent i, en aquest sentit, Rosa és una radiografia impecable de com se'ns veu des de Catalunya. Els tòpics, però, evolucionen. <i>Plàcido</i> , pel·lícula rodada a Manresa als anys cinquanta, era una expressió de l'Espanya profunda, de l'Espanya de la postguerra, del tòpic del franquisme. Anys després, en la versió televisiva, hi ha un salt molt important: Manresa esdevé una imatge simplement "light" o, com diu l'autor, "plàcida", potser massa plàcida.	Visió sectorial	Manresa	Sí
Escapolir-se de la xarxa: Manresa i el parany de la cultura	Josep Lluís Trullo	Nº 54-55	3	Article on Josep Lluís Trullo ens ofereix una visió des de l'exterior, de qui, acabat d'arribar, constata, gràcies a la seva desimplicació, una diferència de la cultura feta a Manresa. I és que la cultura feta a Manresa (que no cultura manresana) respon a un sistema de tics i manies com l'endogàmia, les xarxes, el pessimisme radical o l'optimisme més candorós, la dificultat de prendre consciència de les possibilitats i limitacions de Manresa com a ciutat mitjana, les corredisses, les ambicions professionals, etc. <i>Algú se sent al·ludit?</i>	Visió sectorial	Manresa	Sí
El congost del Cardener, imatge de Manresa	Antoni Cortina i Vilanova	Nº 54-55	4	Geologia, història i arquitectura han fet del congost del Cardener la façana més característica de Manresa, la seva imatge emblemàtica. Cal una concepció global d'aquest territori (rebatejat parc lineal del Cardener) com a bandera del procés de revitalització de la ciutat històrica, peça bàsica del sistema de parcs i equipaments d'una comunitat moderna, amb voluntat de jugar un paper de centralitat més enllà dels límits administratius del Bages. L'autor, experimentat en aquest tipus de projectes, presenta la idea amb imatges engrescadores per als manresans i les institucions. Per facilitar l'accés i el seguiment de la iniciativa a tothom, es proposa crear una versió per a web d'Internet actualitzable.	Visió sectorial	Manresa	Sí

L'art contemporani als museus locals	Josep Morral	Nº 56	4	A través d'aquest article, Josep Morral, artista i professor, copsa les dificultats i les possibilitats per a l'exposició de l'art contemporani i per a la seva difusió i didàctica. Centrat en els museus locals, en detecta algunes dificultats -la proximitat dels mecanismes de mercat, l'heterogeneïtat dels seus fons, la dimensió física, econòmica i de personal...- i manté la necessitat que la societat i l'artista tenen d'aquests espais de presència, comunicació i meditació. No s'està d'apuntar algunes pronostes concretes d'interès.	Art	Catalunya	Sí
Enrenou i futur per als museus de Catalunya	Fina Parés i Rigau	Nº 56	4	Fina Parés, Cap del Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya, analitza i descriu les realitzacions i els projectes en curs a partir de la promulgació de la Llei de Museus de 1990. La redacció del Registre de Museus, l'estudi de l'articulació de les possibles seccions de museus nacionals o les encara incipients figures dels Serveis d'Atenció als Museus o els Museus d'Interès Nacional, mereixen l'especial atenció de l'autora.	Art	Catalunya	Sí
Els museus de la democràcia	Daniel Solé i Lladós	Nº 56	4	Article que intenta analitzar el procés de creació de nous museus a Catalunya i veure si es poden apuntar explicacions o tendències en les noves creacions, centrant-se a la província de Barcelona. Tanmateix, la migradesa o el caràcter parcial de les dades de què disposava i, alhora, la incoherència entre diferents criteris de classificació van dificultar una anàlisi estadística.	Art	Catalunya	Sí
Arqueologia i obra pública. Estat de la qüestió	David Olivares i Ponti	Nº 56	7	L'arqueologia i els museus tenen vincles estrets i llunyans en el temps. El treball de l'arqueòleg proporciona uns materials, el destí final dels quals sol ser les sales d'exposició o els magatzems d'aquestes institucions. Alhora, alguns museus s'han bastit sobre jaciments o conserven i gestionen jaciments fora de la seva seu. David Olivares, arqueòleg professional, reflecteix en aquest article la problemàtica de la intervenció arqueològica i la seva evolució legal i pràctica a Catalunya els darrers anys amb exemples concrets. S'ocupa especialment de les qüestions referents a la intervenció i no tant de les que afecten el destí dels jaciments o dels objectes excavats i documentats. Tanmateix, aquests aspectes també queden apuntats al llarg de l'article.	Arqueologia	Catalunya	Sí

Un passeig pels museus del Bages	Antoni Daura i Jorba	Nº 56	17	Si algú volia aprofitar un dia festiu visitant algun museu de la comarca del Bages, on podia anar? Que hi trobava? Quines condicions de visita hi havia? La lectura d'aquest text ens ho explica. Alhora, des d'aquest punt de vista del visitant amb interessos culturals, se'ns fa palesa la problemàtica dels museus locals, les seves dificultats, les coses bones i les mancances -d'infraestructura, personal...-. Volgudament no s'han establert criteris de classificació o selecció: interessava considerar tots els equipaments que s'autoqualifiquen com a museu, per fer més rica la presentació i més consistent la valoració del fenomen. L'autor fa un comentari de conjunt i aporta dades per comparar diferents àmbits territorials propers. Un bon test per poder avaluar possibilitats i necessitats d'aquestes institucions i disposar d'un cert coneixement global per encarar el futur immediat.	Art	Bages	Sí
Aportacions del testament de l'escultor Josep Sunyer i Raurell (Manresa 14-1-1751) a la seva biografia i a la seva obra	Josep Galobart i Soler	Nº 56	8	En el present article es dóna a conèixer el darrer testament de l'escultor Josep Sunyer i Raurell. La descoberta i l'estudi d'aquest document permet fixar l'evolució biogràfica de la nissaga dels Sunyer que, com el mateix autor assenyala, ha portat fins ara més d'una confusió. Alhora, en aquestes darreres voluntats trobem dades aclaridores sobre algunes de les seves obres i, encara, sobre l'entorn econòmic de la seva realització.	Art	Manresa	Sí
Noes perspectives en la història de la medicina catalana	Manuel M. Escudé i Aixelà	Nº 56	7	Anàlisi de la medicina a Catalunya, estudiant la seva evolució històrica, la seva situació en el moment de publicació de l'article i possibles direccions que aquest cap podia agafar de cara al futur.	Història / Medicina	Catalunya	Sí
La conservació de catedrals a Catalunya. Taula rodona organitzada per l'Associació d'Amics de la Seu amb motiu dels actes del seu XXVè aniversari	Transcripció a cura d'Antoni Daura i Lluís Guerrero	Nº 57	6	Habitualment, les conferències i col·loquis que es realitzen sovint a casa nostra no tenen la transcendència posterior que caldria, ja que no en queda constància més enllà de la crònica periodística, que és absolutament insuficient. Per això, la transcripció de la taula rodona sobre la conservació de les catedrals catalanes, que es realitzà justament ara fa un any per iniciativa dels Amics de la Seu, és una bona aportació -petita, però tanmateix suficient- per poder repassar i recordar les intervencions dels arquitectes participants. Esperem que serveixin per valorar les dificultats que presenta la conservació del nostre patrimoni monumental més emblemàtic.	Patrimoni	Catalunya	Sí

La Galeria de Manresans Il·lustres: un lloc de memòria oblidat	Jordi Piñero i Subirana	Nº 57	8	En el moment de publicació d'aquest article, la Galeria de Manresans Il·lustres és poc més que un conjunt de retrats vells que omplen el saló de l'Ajuntament i li donen un aire caduc i decimonònic. Aquest article ressegueix, amb una mirada antropològica i històrica, la gènesi i l'evolució d'aquest lloc de memòria local. L'objectiu és desentrallar que hi ha darrera d'aquesta voluntat (nascuda al final del segle XIX) de fixar la memòria i utilitzar-la en un intent per construir uns referents i una identitat manresana; veure quins grups polítics i ideològics van jugar en aquest camp de batalla simbòlic i entendre quin sentit podia tenir aquesta galeria que, vista amb ulls del final del segle XX, ja no ens diu res.	Història	Manresa	Sí
El ball de bastons d'Artés	Ramon Vilar i Herms	Nº 57	11	El Ball de Bastons d'Artés és presentat aquí com un element primordial a preservar. Per a tal fi, ens és descrit des dels seus aspectes històrics, etnogràfics, formal i musical, desenvolupant especialment aquest darrer aspecte ja que aquest fou l'objectiu que, d'entrada, va conduir l'autor de l'article envers aquest fet de cultura popular. El Ball de Bastons d'Artés, però, segueix essent identificatiu? És copsat com a patrimoni propi? Ramon Vilar alerta del perill de desaparició quan una manifestació d'aquest tipus deixa de ser una referència visual i festiva.	Tradicions	Artés	Sí
L'abat Pere Frigola (1556-1576). Una aproximació a l'últim abat claustral de Sant Benet de Bages	Salvador Redó	Nº 57	7	L'actuació de l'abat Pere Frigola s'emmarca dins els constants conflictes monàstics que se succeïren al Principat durant el regnat de Felip II, arran de la implantació de la reforma benedictina de la congregació de Valladolid. Salvador Redó ens perfila els principals trets de la seva trajectòria, vinculada a la Congregació Claustral de la Tarraconense.	Història	Bages	Sí
Breu resum de la història de la cardiologia catalana	Manuel de Fuentes Sagaz	Nº 57	8	Article a través del qual es repasen les vides dels cardòlegs catalans més destacats.	Història / Salut	Catalunya	Sí
Els marroquins de Manresa	Josep Lluís Mateo i Dieste	Nº 58	7	Basant-se en un important treball de camp i gràcies al coneixement de primera mà que l'autor té del món de la immigració -sobretot magribina-, ens ofereix una panoràmica completa d'aquest fenomen. Des d'un punt de vista fonamentalment antropològic, s'estudien aspectes que van de la demografia i l'economia als sistemes de creences generats pel contacte entre cultures, s'escorcolla en les arrels històriques de la imatge del moro i s'ofereix també una visió de la realitat més quotidiana i de les dificultats que envolten la vida d'un immigrant. L'autor, membre de l'associació intercultural <i>Bages per a tothom</i> , acaba interrogant-se pels problemes que planteja la convivència entre cultures o ètnies en les societats actuals.	Sociologia	Manresa	Sí

Manresa i el Magrib: de l'expulsió dels <i>al-arabs</i> a l'arribada dels immigrants magrebins	Eloy Martín i Corrales	Nº 58	5	La historiografia catalana ha vist les relacions amb el Magrib, especialment les guerres hispano-marroquines dels segles XIX i XX, com un afer fonamentalment espanyol. Aquest article desvela, des de l'exemple aparentment llunyà però significatiu d'una ciutat interior com Manresa, que les guerres colonials al nord d'Àfrica van gaudir d'un consens molt més ampli del que sovint es vol fer creure: des dels industrials del tèxtil fins a les capes populars. La relació basada en el conflicte ha anat teixint una imatge de desconfiança, desconeixement i despreocupació vers els pobles del nord d'Àfrica. Ara aquest passat, no tan llunyà, pesa notablement a l'hora d'afrontar el fenomen de la <u>immigració magrebina</u> .	Història / Sociologia	Manresa	Sí
Les comunitats musulmanes a Catalunya: reconstruint les traces de la seva presència	Jordi Moreras i Palenzuela	Nº 58	7	Aquest article presenta una introducció, des del punt de vista sociològic i antropològic, a la religió dels immigrants musulmans: un tema fonamental i fins ara pràcticament inèdit a Catalunya. S'hi apunta quina ha estat l'evolució més o menys estàndard que han seguit les diverses comunitats d'immigrants musulmans i quines són les estratègies <u>associatives que poden adoptar</u> .	Sociologia	Catalunya	Sí
Educació intercultural: Resposta a la diversitat i/o una necessitat social	Agnès Torras i Casas	Nº 58	4	El present article comença fent un repàs a les experiències que han estat pioneres a Catalunya en el camp de la interculturalitat. L'autora continua amb l'anàlisi d'alguns factors que condicionen l'educació dels alumnes de cultures anomenades minoritàries: entorn, mitjans de comunicació, estereotips socials... i acaba amb una interessant reflexió en veu alta sobre quins aspectes haurien de tenir en compte els educadors per tal d'adaptar les seves actituds vers una pedagogia oberta i respectuosa amb <u>la nova realitat multicultural</u> .	Sociologia	Catalunya	Sí
La immigració a la Manresa medieval	Marc Torras i Serra	Nº 58	8	Manresa fou una de les ciutats més afectades per la crisi demogràfica dels segles XIV i XV. La ciutat quedà greument mancada d'habitants i, per tal de pal·liar aquest problema, posà en pràctica una política per incentivar l'establiment de pobladors d'altres contrades, en la major part de l'àrea del Bages però també de la resta de Catalunya i de fora. El present article fa una anàlisi minuciosa de les dades referents a la immigració de la Manresa baix medieval, això ens permet saber amb força detall la procedència, els oficis i l'estatus social dels nousvinguts.	Història	Manresa	Sí

Jornades sobre immigració a la Catalunya Central	Elisabet Almeda Gemma Rubí	Nº 58	4	El passat 23 de maig es van celebrar unes primeres jornades sobre immigració a les comarques de la Catalunya Central, organitzades per l'Escola Universitària de Gestió i Administració Pública de Manresa. Aquest article ofereix una síntesi de les aportacions que van fer els ponents des d'àmbits molt diversos, que abarquen l'economia, els aspectes legals, la vida quotidiana, el treball, etc. Aquesta interessant reflexió interdisciplinària acaba amb un resum de les principals conclusions a què es va arribar.	Sociologia	Catalunya Central	Sí
Per la convivència. Entrevista a Mustaphá el Kaissí	Joaquim Noguero i Ribes	Nº 58	5	Mustaphá el Kaissí és un marroquí que des de l'associació AMIC (Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants de Catalunya) treballa per donar suport directe i indirecte a la integració social i laboral dels immigrants que ho necessitin. Des d'AMIC, Mustaphá insisteix sobretot en la sensibilització ciutadana com a aposta per la convivència.	Entrevista	Catalunya	Sí
Hospital de Sant Andreu: Anàlisi d'una transformació (I)	Armand Rotllan i Verdager	Nº 58	5	Evolució històrica de l'hospital de Sant Andreu de Manresa	Història	Manresa	Sí
Viatge pintoresc: estat actual dels megàlits del Bages	Albert Fàbrega	Nº 59	6	L'autor d'aquest article és un estudiós que, seguint la tradició de l'excursionisme científic-cultural de casa nostra, s'ha dedicat a seguir els megàlits de Catalunya. No és pas una tasca fàcil. Perduts i escampats per tot el territori, molts d'ells han estat destruïts per l'acció del temps i, a vegades, dels homes, una vegada feta la seva excavació arqueològica. De molts d'altres se n'ha perdut el record del camí o sender que hi mena. Partint, doncs, d'informacions bibliogràfiques disperses i de cartografia local diversa, l'Albert Fàbrega se n'ha sortit bé de la seva singular afecció. Tot això l'ha portat a tenir un coneixement global del fenomen megalític. Ara ens ofereix un ràpid, però complet i documentat, repàs dels que s'han localitzat fins ara al Bages. La crònica descriptiva del seu estat actual esdevé una magnífica oportunitat per recuperar-los de l'oblit general, de la qual s'en desprèn una clara crítica a l'estat de deixadesa que la majoria pateix.	Arqueologia / Prehistòria	Bages	Sí

La Roca de les Creus de Casajoana (El Pont de Vilomara i Rocafort, el Bages). Un exemple paradigmàtic de bloc termenal.	Jordi Rovura i Port Àngels Casanovas i Romeu Enric Pérez i Bacardit	Nº 59	5	Aquest article és una nova, i pel que sembla, definitiva, aportació al coneixement i l'estudi d'un element arqueològic que, des de fa una colla d'anys, ha anat apareixent de tant en tant en la biblioteca bagenca: la "Roca de les Creus". Coneguda d'antic, la seva primera catalogació escrita s'esdevingué l'any 1983. D'aleshores ençà l'interès dels veïns de Rocafort per preservar-la ha estat constant, fins que, finalment, el 1992 es traslladà al costat de l'església del poble, per tal d'evitar-ne la seva destrucció. L'estudi que aquí es presenta en fa una descripció i una anàlisi detallada amb la intenció de poder datar les inscripcions que presenta aquesta pedra, com també el seu ús.	Arqueologia	El Pont de Vilomara Rocafort	SÍ
Imatgeria bagenca de la Mare de Déu de Montserrat	Xavier Sitjes i Molins	Nº 59	3	L'estudi de la iconografia mariana es completa amb el següent treball, centrat en les reproduccions bagenques de la Mare de Déu de Montserrat. És interessant veure com ha anat variant la forma de la representació d'un mateix original al pas dels gustos estètics i de les novetats tècniques i industrials de moments diferents. Es tracta d'un recompte no exhaustiu però que repassa algunes de les realitzacions més significatives.	Art	Bages	SÍ
Àngel de Villalobos i Febrer	Roser Solà i Montserrat	Nº 59	5	El polític d'origen valencià Àngel de Villalobos és considerat un ferm defensor de la industrialització com a garantia de progrés, motiu pel qual adoptà actituds proteccionistes que el portaren a ser una peça bàsica de la creació de l'Institut Industrial de Catalunya. Aquest article ens n'ofereix una semblança biogràfica en què, a més, es recullen les seves relacions amb Manresa.	Història	Manresa	SÍ
Biografia de Magí Gamisans	Transcripció a cura de Jaume Serra	Nº 59	4	La biografia del manresa Magí Gamisans es el testimoni d'un home d'acció, d'un activista obrer dels anys tan intensos de la Segona República. A través de les seves vivències es poden veure tot de relacions entre la història personal i col·lectiva. És aquesta participació activa en els fets de l'època el que dóna relleu i interès històric a les vivències personals. La militància política i sindical va marcar profundament la vida de personatges com Magí Gamisans, que sortosament ha sentit la necessitat d'explicar-ho. A través d'aquesta biografia escrita pel mateix Magí Gamisans ens podem endinsar una mica més en el coneixement del nostre passat.	Biografia	Manresa	SÍ

El portal de la Seu	Marc Torras i Serra	Nº 59	4	Presentació d'un treball que s'estava realitzant en aquell moment. En aquest treball s'analitza el contingut i el perquè de cadascun dels privilegis i documents que conformen el Llibre Verd, bo i intentant situar aquests documents dins del context històric que els van generar i, quan es considera necessari, també, quines van ser les conseqüències o els beneficis que aquests documents van comportar per a la ciutat i els ciutadans. En aquest article, doncs, presentem els comentaris a un document atorgat el 1377 pel rei Pere III pel qual aquest permetia que s'enderroqués una part de les muralles de la ciutat.	Història	Manresa	Sí
Manresa i el Magrib: de l'expulsió dels alarbs a l'arribada dels immigrants magrebins (II. Bibliografia)	Eloy Martín Corrales	Nº 59	2	Bibliografia de l'article amb mateix títol publicat a Dovella.	Història	Manresa	Sí
Hospital de Sant Andreu: Anàlisi d'una transformació (II)	Armand Rotllan	Nº 59	8	Continuació de l'article amb mateix títol publicat a Dovella	Història	Manresa	Sí
Reflexions a l'entorn d'un Bages que pot ser turístic	Salvador Redó i Martí	Nº 60	4	Article a través del qual l'autor mostra de manera tan clara les possibilitats turístiques del Bages que, una vegada feta la seva lectura, tothom s'haurà adonat del magnífic patrimoni -arquitectònic, natural, cultural o gastronòmic- que tenim deixat de la mà de Déu. Unes reflexions en veu alta que intenten desvetllar-nos de l'apatia que habitualment tenim envers el que ens envolta. Tots hem esdevingut alguna vegada turistes en comarques veïnes o allunyades, o n'fins i tot, en països estrangers. I allò que alí ens ha atret i hem admirat, potser també ho tenim a casa nostra i no hem fet cap esforç per adonar-nos-en i enaltir-ho. Potser ja seria hora de començar a canviar aquesta dinàmica.	Turisme	Bages	Sí
L'agroturisme al Bages	Anna Duocastella	Nº 60	3	L'Anna Duocastella era la responsable de l'oferta agroturística del mas Biosca a la Serra de Castelltallat. Va ser una de les pioneres del moviment agroturístic del Bages i de Catalunya. Llicenciada en Ciències de la Informació, va deixar el periodisme per integrar-se de ple a la vida de l'explotació agrària de casa seva. La seva vivència fa que el seu testimoni i els seus pensaments siguin molt valuosos.	Turisme	Bages	Sí

Voluntat, imaginació i autoestima: tres claus per al desenvolupament turístic del Bages	Josep M. Camps	Nº 60	2	L'autor d'aquest article era una autoritat en matèria turística. Lligat des de feia anys al Gremi d'Hoteleria, era gerent de l'empresa Llobregat Lúdics, radicada a Monistrol de Montserrat i especialitzada en l'organització de certàmens firals i pionera en la difusió a Catalunya de fires d'antiquaris. Coneixedor profund del mercat turístic de França i, especialment, dels departaments limítrofes amb el Principat, és ferm partidari de seguir els seus models que es poden resumir en: explicar tot el que es té, encara que no es tingui gran cosa, senyalitzar-ho molt bé, donar un bon servei i, sobretot, creure-s'ho.	Turisme	Bages	Sí
El turisme des de la Catalunya Central	Raquel Valdenebro	Nº 60	2	L'empresa Promocions de Cultura i Turisme ha estat de les primeres a casa nostra que s'han atrevit a sortir al mercat amb un seguit de propostes d'itineraris dins l'àmbit de les comarques del Bages, el Berguedà i el Solsonès, fonamentalment. La coneixença dels seus paisatges, juntament amb les mostres arquitectòniques d'un passat ben brillant -amb nombrosos castells, monestirs, esglésies i pobles- és mínima o inexistent per a la majoria de catalans. Raquel Valdenebro, una de les responsables d'aquesta empresa, ens fa cinc cèntims de les seves intencions. Les rutes que han preparat, i que són guiades per especialistes en la seva realitat i la seva història, ofereixen una magnífica oportunitat per assaborir una riquesa natural i monumental que es presenta encara molt poc explotada, amb caràcter genuí.	Turisme	Catalunya Central	Sí
Pla de desenvolupament turístic del Bages. Una proposta per al futur de la comarca.	Natàlia Lasaosa Manel Miró Jordi Piñero Lluís Pujol	Nº 60	7	Aquest estudi, guardonat amb un premi de la Fundació Caixa de Manresa, és dedicat a analitzar les possibilitats turístiques de la comarca del Bages. Es tracta, doncs, d'una iniciativa pionera que pretén, per primer cop, realitzar un pla que serveixi per encarar en coneixement de causa el turisme bagenc.	Turisme	Bages	Sí
Reflexions a l'entorn del turisme al Berguedà	Jordi Simon	Nº 60	4	Jordi Simon és un magnífic coneixedor del Berguedà. El seu coneixement ha arribat a través del triscar, de l'anar d'una banda a l'altra. Persona polifacètica: periodista, expert informàtic i músic, treballa al CFI de Cercs des d'on tira endavant algunes de les propostes que, en matèria turística, ha fet aquest organisme. És profundament crític amb el paper que fan les institucions berguedanes en la promoció turística de la comarca, i reclama un millor coneixement d'aquest camp, abans de llançar-se a segons quines iniciatives.	Turisme	Berguedà	Sí

La transformació del món rural	Ramon Clotet i Vilalta	Nº 60	3	Ramon Clotet és alcalde de Navès, a la comarca del Solsonès. El seu municipi és un dels més grans de Catalunya; 155 quilòmetres quadrats i alhora la poca població el fa un dels de menor densitat. El terme municipal va de prop de l'eix del Cardener a la carretera de Berga a Sant Llorenç de Morunys. Clotet veu en el turisme de qualitat una sortida per a la supervivència del municipi. Amb una gran quantitat de masies disperses, moltes abandonades, i amb un paisatge que va de la plana alta de Santa Llúcia fins als engorjats de la Vall d'Ora o els cingles de la serra de Busa, Navès ofereix al visitant i al possible estudiant, una interessant varietat paisatgística i una tranquil·litat envejable. Hi ha, però, un problema. La majoria de cases deshabitades està també en un procés avançat de deteriorament o no reuneix un mínim de comoditats. El pagès propietari no pot arreglar-les i, en alguns casos, el temor de posar estranys a casa és més fort que la tendència natural a la conservació del patrimoni.	Turisme	Navès / Solsonès	Sí
El turisme cultural: una opció des del Lluçanès	Pere Mestre i Boix	Nº 60	4	El turisme cultural és contemplat, darrerament, com una opció imaginativa i alhora alternativa dins de l'oferta general del turisme d'interior de Catalunya. La combinació entre el coneixement de la història i el redescobrim del territori ofereix una activitat prou atractiva. En aquest sentit, Catalunya, un país d'arrels mil·lenàries, permet l'explotació d'aquesta relació. El present article se centra en una de les experiències pioneres actuals, protagonitzada per l'empresa Serveis Culturals del Lluçanès.	Turisme	Lluçanès	Sí
"Al Bages li cal vestir-se millor". Entrevista a Frederic Prieto, diputat-president de l'àrea d'Esports i Turisme de la Diputació de Barcelona	Salvador Redó i Martí	Nº 60	4	Fa uns tres anys, la Diputació de Barcelona va donar vida a una iniciativa que pretén dinamitzar el sector turístic de les comarques de la seva demarcació provincial, anomenada Barcelona Turisme Total. Ara els responsables de Barcelona Turisme Total estan repensant la idea. El temps transcorregut des de la posada en marxa de la nova iniciativa aconsella fer una parada i analitzar la feina feta, les maneres utilitzades per fer-la i, fins i tot, els objectius. La clau sembla que està en la incorporació del concepte "indústria" a l'activitat turística. És un canvi de rumb cridat a ser important. Volen també simplificar la marca i, a canvi, busquen més efectivitat. A Frederic Prieto no li cauen els anells quan se li pregunta què vol ser "Barcelona Turisme Total" quan sigui gran, i respon que li agradaria semblar-se a l'"Ara Lleida" de la Diputació lleidatana, de qui, confessa, va agafar moltes idees.	Turisme	Bages	Sí

El primer potencial del Moianès és la natura. Entrevista a Josep Montràs, president del consorci del Moianès	Salvador Redó i Martí	Nº 60	4	Josep Montràs és alcalde de Moià, conseller de Turisme del Consell Comarcal i president del Consorci del Moianès, un organisme que ja té un any i mig de vida i que es va fundar precisament per a la promoció turística d'una zona prou definida, però que té el desavantatge d'estar repartida entre tres comarques: el Bages, el Vallès Occidental i l'Osona. El Consorci del Moianès és format pels municipis de Calders, l'Estany, Moià, Monistrol de Calders i Santa Maria d'Olò, del Bages; Castellcir, Castellterçol, Granera i Sant Quirze, del Vallès Oriental, i Collsupina d'Osona. El Moianès viu ara uns moments dolços pel que fa a la revitalització del fenomen turístic. Un fenomen que, en casos com a Moià, no li és estrany atès que arrenca d'una tradició gairebé centenària de senyors burgesos que hi tenien residència de vacances. El Moianès turístic és una de les àrees de treball de Barcelona Turisme Total que empeny la Diputació de Barcelona.	Turisme	Moianès	SÍ
El turisme com a taula de salvament. Entrevista a Maria Àngela Gassó, alcaldessa de Cardona	Salvador Redó i Martí	Nº 60	3	La mina es una mina. Amb aquest joc de paraules de l'alcaldessa de Cardona, Maria Àngela Gassó, acaba l'entrevista. És una expressió afortunada que resumeix ben bé què pot significar per a Cardona l'aposta cap al turisme que abandera aquesta dona que ha viscut moments de crispació perquè les coses no anaven bé per als seus conciutadans, però que gràcies a la feina de corcó feta ara a la Generalitat, ara a la Diputació, ara a Brussel·les, veu com la idea pren forma i és acceptada per la gent, pels de casa i pels de fora. Cardona és sal, muntanya i mina, però també és nucli medieval, història, castell, mercat i terra de pagès. Poques poblacions a Catalunya poden donar una oferta més variada i de més qualitat. I en tot cas, poques, molt poques, han hagut de suar tant i encara hauran de fer-ho per fer-se un lloc en aquesta indústria anomenada turisme.	Turisme	Cardona	SÍ
"És bàsic comptar amb el sector turístic". Entrevista a Emma Vila, regidora de turisme de Manresa	Salvador Redó i Martí	Nº 60	3	El món del turisme, entès com a negoci global, comença a donar les primeres passes. Aquí caic i allà m'aixeco. Professionals conscienciats i amb ganes d'actualitzar-se, teòrics, viatgers empedreïts disposats a posar sobre la taula de treball les seves experiències en altres indrets, institucions..., molta gent s'ha posat a treballar. Des de l'Ajuntament de Manresa, la política turística de la ciutat és en mans de la regidora Emma Vila, una historiadora posada al davant d'un projecte de futur.	Turisme	Manresa	SÍ
Els hospitals medievals de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 61	6	Estudi històric dels hospitals medievals de Manresa, fent una anàlisi de la seva evolució al llarg del temps i de la seva importància per al desenvolupament de la ciutat.	Història	Manresa	SÍ

Inventaris d'apotecaires manresanes del segle XVII	Ramon N. Cornet i Arboix	Nº 61	3	Recull de vuit inventaris de botigues d'apotecaris que permeten configurar la vida d'aquests professionals , donant-nos l'oportunitat observar quines eren les seves possessions en el moment de la seva mort.	Història	Manresa	Sí
Òbits de personal militar que figuren en el <i>Registro Civil</i> de Manresa entre gener del 1838 i juny del 1854	Joan Ribas i Deix	Nº 61	4	Estudi d'òbits del personal militar ingressat a Manresa i la relació d'aquests soldats amb la població local.	Història	Manresa	Sí
Història de la medicina i premsa comarcal i local	Daniel Montañà i Buchaca	Nº 61	2	Història de la medicina al Bages i la relació d'aquesta amb la premsa local, relació que, principalment, es donava a través d'anuncis, però que ens aporta informació de com era gestionada la salut a la nostra comarca.	Història	Bages	Sí
Actuacions del metge manresà Pere Pallàs i Valls	Armand Rotllan	Nº 61	3	Biografia del metge Pere Pallàs i Valls	Història	Manresa	Sí
Història de la Veterinària catalana. El veterinari d'avui	Jaume Roca i Torras	Nº 61	7	Repàs de la història de la veterinària catalana, des dels seus orígens fins a l'actualitat, destacant-ne les institucions que van tenir un paper més rellevant per al seu desenvolupament.	Història	Catalunya	Sí
Pau Sunyer i el retaule del Roser de l'església de Sant Pere de Monistrol de Montserrat	Josep Galobart i Soler	Nº 61	8	Amb la intenció d'anar coneixent cada vegada més aspectes desconeguts sobre els escultors i l'art barroc a la Catalunya Central, aquest article se suma com una bona aportació als estudis existents fins ara, que caldrà, <u>sens dubte, tenir molt en compte.</u>	Art	Monistrol de Montserrat	Sí
Quan Prats va esdevenir Prats	Josep A. Planes	Nº 61	5	L'objectiu d'aquest article és posar de relleu els moments més cabdals de la història de Prats que marcaren el caràcter d'aquesta vila, fins que va esdevenir la principal població del Lluçanès.	Història	Prats	Sí
Apunts de pagès: el quadern de camp d'un fotògraf	Ernest Costa i Savoia	Nº 62	5	Reconegut fotògraf del paisatge català, Ernest Costa té un dels arxius més complets de la Catalunya rural contemporània. Amb la seva càmera ha retratat cada indert del nostre paisatge, però, no content amb això, ha anotat al seu quadern de camp, de forma precisa, sàvia i bella, tot allò que ha "viscut" a través dels cinc sentits. Aquí us oferim una mostra de les seves anotacions fetes a diversos llocs del país. Cada anotació va acompanyada de la fotografia que la va inspirar.	Fotografia	Catalunya	Sí
La institució de la masoveria a les comarques pre-pirinenques de Catalunya	Andrés Barrera González	Nº 62	6	L'autor d'aquest article, que ha treballat des de la seva condició d'antropòleg social molts aspectes de la nostra cultura pagesa, ens ofereix en aquest text una ràpida i simplificada, però prou completa i aclaridora, visió del fenomen de la masoveria a casa nostra. És una bona manera d'apropar-nos a les característiques d'una forma tradicional de relació contractual que ha definit durant segles l'explotació del camp català i que avui ha entrat en decadència. Aquest article és una part resumida de la seva tesi doctoral, realitzada sobre el terreny a Catalunya.	Antropologia	Catalunya	Sí

"Pagesos", per què?	Narcís Torrentó i Calmet	Nº 62	4	Fill d'una important nissaga de pagesos de Viver i Serrateix (Berguedà), Narcís Torrentó encana el pagès modern que sense defugir la tradició afronta la tasca agrícola des de la professionalització més rigorosa. Al front d'una important empresa amb diversos interessos en el món agrari i ramader, Torrentó és també el capdavanter de Joves Agrícoles i Ramaders de Catalunya.	Agricultura	Catalunya	Sí
La política agrària comunitària (PAC)	Joan Casajoana i Vives	Nº 62	4	Article a través del qual podem observar un testimoni d'un pagès, implicat personalment dins el moviment sindical, que ens apropa a la política agrària europea, ens ofereix els seus punts més controvertits i ens indica el paper que ha de tenir de cara al futur immediat.	Agricultura	Europa	Sí
El món de pagès: una mirada enrere per anar endavant	Narcís Clotet i Villaró	Nº 62	3	És una evidència clara que la relació secular i tradicional entre el camp i la ciutat ha canviat notòriament en les darreres dècades del segle XX. Tant és així que la cultura pagesa, base en molts aspectes de la cultura de tot el país, ha canviat notablement. Podria semblar que ha guanyat la partida la vida urbana. En alguns aspectes potser sí que ha estat així, però una anàlisi més detallada demostra ràpidament que tots hem acabat sent diferents. Narcís Clotet, periodista, escriptor i editor d'arrels pageses, fa en aquest article unes oportunitats reflexions en veu alta sobre aquest fenomen. Fugint tothora de la idealització del camp o de la ciutat pretén bastir una nova i imprescindible dialèctica entre ambdues àrees que permeti avançar en un futur immediat, que ja és gairebé present. Amb intel·ligència integradora i amb voluntat política s'haurà de construir, per tant, un nou marc de relacions i un únic camí global perquè la frontera entre el camp i la ciutat ha desaparegut.	Agricultura	Catalunya	Sí
Pegueres del Bages	Albert Fàbrega	Nº 62	9	L'autor pretén recuperar de l'oblit uns forns i una activitat tradicional als nostres boscos. I tot plegat amb una bona contextualització del cas i oferint als excursionistes els itineraris per visitar alguns dels forns que n'han quedat com a testimonis d'aquella indústria rural.	Patrimoni industrial	Bages	Sí
Tres notes sobre la Seu de Manresa	Xavier Sitjes i Molins	Nº 62	3	Breu article que ofereix tres novetats sobre la basílica de la Seu de Manresa: uns capitells romànics reapareguts, la nova interpretació d'una inscripció funerària i la datació concreta d'un vitrall.	Art	Manresa	Sí
El teatre amateur durant la Segona República. Inici de la seua projecció pública (1932-1934)	Francesc Foguet i Boreu	Nº 63	5	Evolució i paper del teatre amateur durant el període de la Segona República.	Art	Catalunya	Sí

Ramon Vinyes i l'escena d'aficionats: un cas paradigmàtic	Jordi Lladó	Nº 63	4	La visió més estereotipada del nostre teatre d'aficionats l'associa sense matisos a determinats clixés i limitacions. Però, per mica que ens endinsem en el seu estudi al llarg del segle XX, ens adonem que l'entorn amateur no s'ha limitat a ser un simple ressò de l'escena professional, sinó que ha servit en molts moments de taller i de refugi per a autors i escenògrafs. El cas de Ramon Vinyes, amb una trajectòria dramàtica de vora de mig segle, és un exemple paradigmàtic de la fertilitat d'aquesta relació.	Art	Catalunya	Sí
Les passions o la continuïtat dramàtica catalana	Francesc Massip	Nº 63	4	Mancat d'un estat que hi reforçés uns referents i li creés uns clàssics, el teatre català es va refugiar en l'àmbit popular i de festa. Gràcies a aquesta estratègia, els espectacles tradicionals d'arrel medieval, sobretot quan han estat de tema religiós, han tingut una continuïtat en català que ha superat molt diverses crisis. Pel seu caràcter de narració de les vicissituds de "Déu fet home", ni enmig del pitjor franquisme, als primers anys de la dictadura (1940-1945), quan fins i tot Els Pastorets havien estat prohibits, el govern no va gosar suprimir les Passions. Hi va haver poblacions que -com diu l'autor- van optar per fer-ne "dòcils versions en castellà" però, un cop més, es va alçar el teló.	Art	Catalunya	Sí
Teatres a Manresa	Josep Camprubí i Plans	Nº 63	8	En un moment com aquell, en què s'estava reivindicant en l'emblemàtic edifici del teatre Kursaal la part del lleó del patrimoni teatral perdut de la ciutat, repassar la història dels teatres manresans pot contribuir a fer-nos prendre consciència de la importància que han tingut dins la ciutat. Motors de la vida social, indrets de formació, d'entreteniment, de trobada, d'aprenentatge, a Manresa no li han faltat teatres, tot i la precarietat dels que ens queden. De moment.	Patrimoni	Manresa	Sí
D'Els Carlins al Casal Familiar Recreatiu, un segle de teatre manresà (els orígens)	Josep M. Soler i Bonet	Nº 63	4	L'escenari d'Els Carlins, al Casal Familiar Recreatiu, continua sent un dels nostres teatres en funcionament. L'entitat és seu d'una rica tradició de teatre amateur, motor de premis, grups i representacions, i l'organitzadora avui dia d'un dels quatre cicles professionals de teatre a la ciutat: el de Butaca, pensat per al teatre de format petit i mitjà. Vinculada primer al grup ideològic que va donar sobrenom a l'entitat (la Joventut Carlista Manresana), el que n'ha garantit la supervivència -a punt de fer el segle de vida- ha estat la seva capacitat oberta i integradora de gent i il·lusions sempre renovades.	Patrimoni	Manresa	Sí

Alternatives a l'immobilisme de la postguerra: del teatre amateur al teatre independent	Lluís Calderer	Nº 63	5	Primer la separació entre el teatre professional i els grups d'aficionats era clara: els primers eren bons, perquè cobraven; els altres, dolents, perquè no veien un duro. I era així perquè la programació no variava substancialment, i el teatre amateur simplement reproduïa a la baixa, a comarques, la mateixa programació professional de la capital, amb tots els seus tics, clixés antics i provincianismes. Però els anys cinquanta ja van començar a donar entrada a la renovació. Art Viu troba així uns primers precedents en l'activitat de l'Ateneu Cultural Manresà i el Club Universitari Bages.	Art	Bages	Sí
El teatre entre els bastidors de la meva memòria	Josep M. Masegú i Bruguera	Nº 63	4	Separant-se del teatre de varietats i del repertori tradicional enllaçat amb els èxits de sempre, alguns ja des d'abans de la guerra, el teatre manresà va canviar sobretot als anys seixanta en el grup Art Viu, amb autors com Espriu, Ionesco, Txèkhov o Brecht. L'autor de l'article, com a espectador primer i aviat com a col·laborador, va viure de prop bona part del teatre d'aquells anys. Aquí fa memòria d'aquest art que -com diu- suma components de molts altres: plàstica, expressió corporal, paraula, espai, ritme i música.	Art	Manresa	Sí
Teatre amateur, trobador de textos i d'il·lusions	Fina Tapias i Caus	Nº 63	2	El teatre amateur, deien els assistents a unes jornades sobre la seva realitat, pot tenir un paper clau respecte de l'escena professional. Així, passa al País Valencià, on -segons destacaven- la programació amateur ofereix a molts autors nadius l'oportunitat de veure estrenades i representades les seves obres. Aquest caràcter alternatiu, obert i amb capacitat d'adaptació, és un dels futurs possibles de l'escena amateur, que malauradament massa cops ha anat a remolc dels professionals. El futur passa per obrir esclletxes (i finestres, i portes senceres) en aquest sentit, si admetem que el teatre no sols és entreteniment, sinó (fins i tot!) cultura.	Art	Catalunya	Sí
El teatre amateur, pedrera i vida	Ramon Prat	Nº 63	2	La realitat del teatre amateur a Catalunya ens situa davant un fenomen d'una riquesa insospitada, rica en entitats, de vegades cadascuna d'elles amb diversos grups dins seu, i amb un munt d'intèrprets de tots els nivells, però sempre amb un grau d'il·lusió i estima pel teatre que es fan agrair. Pols de vida social, espais de formació cultural i ciutadana, mostra de convivència i intercanvi entre generacions, barreja d'expressió i aprenentatge, el teatre té en aquests espais un seguit de funcions indiscutibles. I és clar que forma un públic: gent que prefereix, encara avui, sortir a reunir-se amb altra gent, sentir paraules i conèixer històries.	Art	Catalunya	Sí

Buits del teatre amateur	Quim Manzano	Nº 63	1	S'hi atreveix tothom, a ensenyar teatre? O potser es creu que no cal, que un ja neix actor i que les tècniques, els coneixements i les lectures fan més nosa que servei a la futura estrella? A vegades ho sembla. Ni tan sols es tenen publicades les històries i sistematitzacions de què disposen moltes altres arts. I, en canvi, la interpretació teatral té un potencial formador i educatiu enorme, tant per acosar els joves a la realitat, com per ajudar-los a descobrir el millor i pitjor de si mateixos.	Art	NO	SÍ
Les Innocentades a Manresa	Agustí Soler i Mas	Nº 63	6	L'origen de les innocentades, en minúscula, es remunta a l'edat mitjana, i no queden pas limitades a la capital del Bages. Però l'actual Innocentada és una particularitat manresana que, si recentment s'ha estès a Súria i Navarcles, ho ha fet de la mà del seu autor, el prolífic Agustí Soler i Mas. Enlloc més un guió anual reuneix al seu voltant particulars i entitats, actors i ballarins, amateurs i professionals, tots al servei d'una bogeria de tanta feina per a molts pocs dies. El guionista i principal responsable ens fa cinc cèntims del seu ser i no ser davant de la pàgina en blanc.	Història	Manresa	SÍ
Més de 100 anys de teatre amateur a Súria	Josep Peramiqúel i Cols	Nº 63	6	La vila de Súria té una dilatada tradició de teatre amateur. La continuïtat i rigor que sovint han aconseguit els seus elencs han donat a aquest art comunitari una carta de naturalesa entre la població. Amb aquell recul, l'autor vol sintetitzar la petita història d'aquesta activitat a la vila, que sovint ha marcat la forma de fer i la iniciativa col·lectiva de la seva gent: des de l'organització dels Pastorets, just als inicis, fins a la col·laboració de guionistes televisius, avui dia, en alguna de les noves propostes de l'entitat del Foment Cultural.	Art	Súria	SÍ
Entrevista a M. Alba Esquiús, actriu: "El teatre amateur et dóna taules"	Núria Balaguer	Nº 63	3	Entrevista a M. Alba Esquiús sobre el paper del teatre amateur.	Entrevista	Catalunya	SÍ
Fals: 40 anys de teatre	Francesc Parcerisas	Nº 63	2	Quaranta anys donen per moltes obres, gent i tendències. Fals ha vist als seus escenaris des dels Pastorets fins a J. B. Priestley, T. Williams, A. Miller, Pedrolo, Rodoreda o la recent E.R., de Benet i Jornet. El seu treball ha recollit totes les pulsacions dels temps, per diferents que siguin: un grup viu.	Art	Fals	SÍ

El grup de teatre dels Amics de les Arts de Terrassa	Pepi Sebrà	Nº 63	3	Una simple ullada al llistat d'obres representades pel grup de teatre dels Amics de les Arts de Terrassa permet veure de seguida que no és un grup amateur més. Hereus del teatre independent -amateur, per tant, no remunerat, però alternatiu respecte a l'escena d'aficionats més reproductora de l'oferta comercial-, els actors i actrius dels Amics de les Arts han muntat des d'obres de Joan Oliver (La fam) i Rodolf Sirera (significativament, El verí del teatre) fins a les de Kurl Valentin, Woody Allen, Bertold Brecht i Dürrenmatt, entre altres. Il·lusió i continuïtat, però també rigor són la seva marca de fàbrica	Art	Terrassa	Sí
L'aventura del musical: un esforç gens petit	Joan Marc Barbé	Nº 63	3	El musical és un gènere molt vistós, però també complex. Cal saber actuar i, és clar, cantar! Que els integrants d'u grup amateur esmercin així les seves hores lliures i els seus esforços permet parlar d'aventura. Fins ara, a Castellbell i el Vilar, l'agosament ha valgut la pena.	Art	Castellbell i el Vilar	Sí
"El més dur és trobar feina". Del teatre amateur a la interpretació professional	Assumpta Pérez	Nº 63	3	Entrevista a Àngels Sánchez, Rosa Sánchez i Nayat Kaid.	Art	Catalunya	Sí
Felip II: un malalt envoltat de metges	Josep Tomàs Cabot	Nº 63	6	Josep Tomàs Cabot, autor polifacètic que ha conreat diversos gèneres, especialment d'història de la ciència, és un reconegut especialista en la vida del rei Felip II, dels Àustria, del qual ha publicat diversos treballs, alguns d'ells de difusió estatal. Amb aquest article ens acosta a la vida quotidiana d'aquell rei, a partir dels seus problemes de salut. Una magnífica visió, des de l'àmbit de la medicina, que descobreix aquells aspectes que habitualment queden cenyits a la vida privada, però que, per la importància historico-política del personatge, és bo conèixer amb un cert detall. El passat 12 de febrer es va celebrar a Manresa, a la seu del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, una conferència del mateix autor amb aquest tema, organitzada per l'Arxiu Històric de les Ciències de la Salut.	Història	Espanya	Sí
Per què revistes? Taula rodona amb Lluís Calderer, Antoni Daura, Jaume Puig i Joan Segon	Joaquim Noguero	Nº 64	10	Taula rodona entre representants de les principals revistes que es publicaven en l'àmbit local. A través d'aquest debat es volia analitzar la situació d'aquell moment: Manresa no havia tingut mai tantes revistes per cobrir els diversos aspectes de la realitat local i nacional, ni cap dels projectes que havien precedit les publicacions del moment havia sobreviscut un període tan llarg de temps, però al mateix moment la precarietat continuava sent el principal problema d'aquestes publicacions.	Debat	Manresa	Sí

Canviant comportaments	Miquel Sala Josep Girabal Anna Peig	Nº 64	5	Els residus cada dia esdevenen un problema ambiental més gran, que només té solució si és tota la societat qui s'hi implica. El Camp d'Aprenentatge dels Bages contribueix en la tasca de conscienciació a través d'unes quantes activitats que es realitzen amb escolars i també amb altres grups. El futur de la gestió dels residus passa per produir-ne menys i potenciar-ne la recuperació i el reciclatge. Perquè no és ètic que, vivint en un món de recursos limitats, llencem diàriament en abocadors tones i tones de materials que podrien ser recuperats.	Ecologia	NO	SÍ
Els residus municipals que generem al Bages. Nosaltres també contaminem	Alba Maench i Ribalta	Nº 64	8	El problema de les escombraries no s'acaba quan llencem la bossa al contenidor. El repte de gestionar-los de forma correcta és el principal pilar de la conservació del medi ambient i la qualitat de vida de les persones. Al Bages, el Consell Comarcal ha redactat el Programa Comarcal de Gestió dels Residus Municipals, que pretén ser l'eina que dona les directrius per portar a terme la gestió integrada dels residus municipals al Bages. El Programa incideix de forma especial en la participació social com a peça principal en la gestió dels residus municipals, i en el concepte de sensibilització ambiental dirigida a tots els ciutadans en general, ja que som tots nosaltres els que ens hem de responsabilitzar de la correcta gestió dels residus, començant a les pròpies llars.	Ecologia	Bages	SÍ
La gestió dels residus orgànics al Bages. 150.000 persones i/o 300.000 porcs	Alba Maench i Ribalta	Nº 64	7	L'aparició de l'agricultura intensiva, les grans explotacions ramaderes i les indústries alimentàries derivades, ha comportat l'aparició del problema dels residus orgànics. El fet que al Bages hi hagi dos porcs per persona (la producció dels quals va ser d'unes 518.187 tones de purins l'any 1997) posa de relleu la problemàtica que comporta una ineficient gestió d'aquests residus. Un cas concret el trobem en l'existència d'abocaments massius de purins al sòl, que ben aviat es tradueixen en la presència de contaminació per part de nitrats a les aigües, que les fan no potables i amb efectes nocius per a la salut humana i animal. En definitiva, la gestió dels residus orgànics no pot obviar la importància del protagonisme del territori en l'adopció de les solucions ambientalment més adequades. Així, el paper de tots els agents implicats en l'adopció de les solucions òptimes posa de manifest alhora que, malgrat les complexitats tècniques, els problemes ambientals són més socials que tecnològics.	Ecologia	Bages	SÍ

Els runams salins del Bages: el més gran acúmulo de residus de Catalunya	Jordi Badia i Guitart	Nº 64	8	L'article tracta, amb una visió crítica, la problemàtica causada per la mineria potàssica i, principalment, pels runams salins acumulats durant dècades en diferents indrets de la comarca del Bages. D'una banda s'analitzen el procés i els efectes de la salinització de les aigües, tant a les conques del Cardoner i el Llobregat com als aquífers subterranis. I també altres afectacions, com l'emissió de pols salina a l'atmosfera o els moviments geològics i les subsidències del terreny. Finalment planteja les perspectives de futur d'aquesta problemàtica ambiental, la qual és considerada com el repte a la gestió de residus i d'aigües de més gran magnitud a Catalunya.	Ecologia	Bages	Sí
Situacions contraposades en l'acceptació social d'instal·lacions de tractament de residus especials a la comarca del Bages	Joan C. Llurdés Rufi Cerdan David Saurí	Nº 64	6	L'article tracta de la percepció que pot haver-hi entre la població pel que fa a la localització de determinades infraestructures de gestió de residus industrials, i com en l'origen d'aquesta problemàtica hi ha tres variables fonamentals: el risc per a la salut humana i ambiental, per a la imatge dels territoris on es localitzen, i la sensació d'injustícia territorial. En el rerefons d'aquesta qüestió hi hauria dos aspectes a considerar: un, que el problema no està en la decisió del perquè i com d'aquestes instal·lacions, sinó més aviat en l'on; i dos, aquest tipus de situacions exemplifiquen l'existència de dues formes de valoració del risc: la científica i una altra de racional o popular. El Bages -amb els darrers esdeveniments de l'abocador de Cardona i la planta de reciclatge del Pont de Vilomara-, creiem que ha esdevingut una clara mostra d'aquesta problemàtica.	Ecologia	Bages	Sí
Història de la infermeria: el paper de les Escoles d'Infermeria en la consolidació de la professió	Carme Valiente i Ballesteros	Nº 64	5	Estudi sobre l'evolució històrica de la infermeria, observant i analitzant el processos que van provocar que passés de ser vista com una ocupació o ofici per convertir-se en una professió.	Història	NO	Sí
Memòria d'Aguilar de Segarra. Recull de la vida d'un poble: - La Guerra Gran: Castellar i Aguilar - La Guerra del Francès: Castellar i Aguilar	Roser Parcerisas i Colomer	Nº 65	11	Aquest article es una magnífica aportació històrica. La seva autora ha treballat en la recerca de documentació de les moltes cases de pagès del municipi d'Aguilar de Segarra, a l'extrem occidental del Bages, on han aparegut nombrosos escrits, documents, dietaris, etc., que els actuals estadants de les masies guardaven i que mai havien sortit a la llum. El text ens acosta a la vida quotidiana en temps de guerra. D'unes guerres que, a cavall entre els segles divuitè i dinovè, assolaren el nostre país. Llegint-lo podem adonar-nos de les dificultats viscudes aleshores per la gent de pagès. Es tracta d'uns episodis explicats partint dels textos escrits per les persones que visqueren directament aquells fets. I això no és fàcil de trobar.	Història	Aguilar de Segarra	Sí

Guixerries ornamentals tardogòtiques i renaixentistes al Bages	Xavier Sitjes i Molins	Nº 65	5	En l'àmbit de la historiografia de l'art hi ha sovint algunes llacunes. Es poden probablement explicar de diverses maneres. Potser perquè es tracta d'indrets, obres o estils minoritaris o de segon ordre. Però és evident que més enllà de la seva vàlua artística estricta, són el testimoni de la manera de fer d'una època que cal conèixer. L'obra en guix, considerada tradicionalment més pròpia d'artesans que no pas d'artistes, ha patit arreu aquest oblit, quan no era manca d'interès. En Xavier Sitjes fa, doncs, amb aquest article una bona aportació al coneixement dels pocs exemplars que fins ara ha localitzat dels segles XV al XVII a la comarca del Bages. Pot significar una esclatxa envers la recerca i l'estudi d'un àmbit fins ara gens fressat.	Art	Bages	Sí
El vi al Bages. A la recerca del prestigi	Jaume Pont	Nº 65	3	En el món del vi on, al Bages, és més clar que es disposa d'un producte autòcton clarament diferenciat i amb camí propi. Quan l'any 1995 naixia la D.O. Pla de Bages els vins de la comarca ja tenien qui els vetllava oficialment. Amb el reconeixement administratiu es feia un gran pas endavant per posar els vins bagencs a l'alçada del que requereix un mercat cada vegada més partidari del vi de paladar i de preu. Enrere quedava l'eterna cançó de la fil·lojera; al davant s'albirava el futur més prometedor. Jaume Pont, secretari de la denominació d'origen Pla de Bages, creu que el Bages pot esdevenir ben aviat nom de referència en el món del vi: "d'aquí uns anys podrem donar alguna sorpresa i veure néixer alguna estrella".	Enologia	Bages	Sí
Vins del Bages. Una tria.	M. Pilar Garcia Comas	Nº 65	3	En aquest article l'autora, reconeguda coneixedora del món del vi, i especialment de la cuina i els vins bagencs, ens ofereix una selecció personal de les millors ampolles. La descripció de les varietats i anyades més destacades esdevé una bona mostra de la categoria excepcional que han aconseguit molts vins de la jove D.O. Pla de Bages, la qual, recuperant l'antiga tradició, s'ha fet ja un lloc dins el panorama català.	Enologia	Bages	Sí
Les mongetes de Castellfollit del Boix. El conreu i la comercialització de productes autòctons. Un sistema aprofitable per a relançar l'economia d'una comunitat	Salvador Redó i Martí	Nº 65	3	Estudi sobre la producció i comercialització del conreu local per a l'aprofitament econòmic d'un territori.	Agricultura	Castellfollit del Boix	Sí
El molí d'oli de Rajadell	Marta Pich	Nº 65	2	Estudi sobre la història i ús del molí d'oli de Rajadell, un dels pocs molins en funcionament que en aquell moment hi havia a Catalunya.	Agricultura	Rajadell	Sí

A la recerca del valor afegit. El Canadell, de vendre llet a vendre el formatge	Salvador Redó i Martí	Nº 65	2	Entrevista amb El Canadell (Santa Maria d'Oló), on parlen dels seus processos de producció de llet i de l'elaboració de les diverses varietats de formatge.	Alimentació	Santa Maria d'Oló	Sí
Cal Jep, un centre d'investigació i producció de cargols al Bages	Isidre Font	Nº 65	2	Mostra de les tasques que es realitzen a Cal Jep, un centre d'investigació i de producció de cargols, observant la seva diversificació en el temps al passar de ser una granja centrada en la cunicultura al també dedicar-se a la producció del cargols.	Alimentació	Bages	Sí
Els cereals i la ramaderia intensiva s'emporten els esforços dels pagesos del Bages. Així ho veuen a Iscle Selga, Robert Martí i Esteve Prieto*	Salvador Redó i Martí	Nº 65	3	Anàlisi de l'impacte de la producció de cereals i de la ramaderia intensiva sobre els pagesos del Bages, i del seu paper dins de les necessitats econòmiques del moment.	Alimentació	Bages	Sí
Benvingut Aligué: "No tenim res propi, però tenim accés a tot"	Salvador Redó i Martí	Nº 65	2	Entrevista amb Benvingut Aligué, cuiner, a través de la qual es reflexiona sobre la qualitat i varietat de l'agricultura local i del paper que aquesta juga dins de la cuina.	Alimentació	Bages	Sí
Consell de Guerra i divuit anys de presó per passar gent per la frontera. Entrevista a Joan Peramiquel i Sivila	Jaume Serra i Carné	Nº 66	7	Recuperar la memòria històrica col·lectiva i conèixer les vicissituds personals de diverses persones, en general anònimes, que visqueren la guerra al bàndol perdedor i patiren presó, és una necessitat objectiva si volem valorar com cal el paper de cadascú en uns anys especialment dramàtics i difícils. Als darrers temps, i abans que desapareguessin els protagonistes, hom està recuperant i divulgant episodis històrics que havien estat oblidats i menystinguts. Jaume Serra treballa des de fa temps en l'aplec de documentació, en bona part de font oral, de la Guerra Civil i de l'exili. Ara ens ofereix una mostra de la seva recerca mitjançant l'entrevista al Sr. Joan Peramiquel, que conserva, com veureu, una memòria privilegiada.	Història	Manresa	Sí
El clima de Manresa	Florenci Vallès i Sala	Nº 66	11	El clima és un tema que cada cop interessa més, en part a causa de l'amenaça que representa el polèmic canvi climàtic i en part per la tasca de divulgació que fan els nostres homes del temps. Aquest article és un recull comentat de les principals dades climàtiques de que disposem, on es posa de manifest la gran variabilitat del nostre clima en base a un registre que, en el conjunt de Catalunya, es pot considerar força llarg.	Ciències	Manresa	Sí

El col·leccionisme d'armes etnològiques	Fernando Elia	Nº 66	3	Aquest article ens fa girar els ulls vers unes peces que presenten una gran diversitat de models: les armes etnològiques o exòtiques, és a dir, les fabricades i usades per les nombroses cultures que s'escampen per tot el nostre planeta. Els seus variats i espectaculars dissenys, plens de color i formes singulars, han despertat des de sempre l'interès dels col·leccionistes. Però més enllà del plaer que pot suposar la seva tinença o bé la seva exhibició, són aquests uns objectes importants per conèixer aspectes transcendents del grup ètnic que les fabricà.	Armament	NO	SÍ
Edictes de prohibicions d'armes de Catalunya. Disposicions legals de discutible compliment	Juan Luís Calvó	Nº 66	6	Partint dels edictes publicats a rei de la victòria de l'exèrcit borbònic a la Guerra de Successió (1714), l'autor ens mostra la importància de la fabricació d'armes a Catalunya. Ens fa saber l'obligada conversió d'aquesta indústria, que passa obligatòriament a subministrar l'exèrcit espanyol, especificant les úniques poblacions on podien treballar els armers. Malgrat tot, el compliment dels edictes no fou pas total i moltes persones seguiren comprant i portant les armes, sobretot de foc, comprades als diversos artesans existents, que aconseguiren trencar el control estatal. Una mostra, doncs, d'una activitat aleshores rellevant, que és avui poc coneguda.	Armament	Catalunya	SÍ
Pedro i Pons. L'últim gran clàssic de la medicina catalana	Ciril Rozman	Nº 66	6	Article sobre Agustí Pedro i Pons, a través del qual es presenta un esbós biogràfic i un recull de les característiques principals d'aquest per tal de mostrar el seu paper en l'estudi mèdic.	Història	Catalunya	SÍ
Arqueologia a la Catalunya central	David Olivares	Nº 67	3	Breu resum de l'evolució que ha tingut l'estudi arqueològic al Bages des de finals del segle XVIII fins al moment de la realització d'aquest article	Arqueologia	Catalunya Central	SÍ
L'arqueologia a la Catalunya central els darrers anys	David Olivares	Nº 67	7	En els darrers deu anys el nombre i l'entitat de les intervencions arqueològiques desenvolupades al nostre país i a les comarques de la Catalunya Central ha crescut molt respecte els anys anteriors. L'arqueologia cada cop més s'ha anat diversificant profundament, i la metodologia arqueològica ha anat participant en èpoques històriques que anys enrera no eren tan valorades, com l'època medieval, o bé eren inexistents en aquest sentit, com l'actual arqueologia industrial. En aquest article fem un recull d'intervencions arqueològiques que s'han fet a la Catalunya Interior els darrers anys, deixant a banda, és clar, les intervencions que estan descrites més extensament en els articles del dossier.	Arqueologia	Catalunya Central	SÍ

Arqueologia a Súria. Darreres intervencions	Josep Maria Vila	Nº 67	7	Dins del terme municipal de Súria estàn documentades algunes troballes de caire arqueològic, per bé que en la major part dels casos es tracti de material molt dispers i poc representatiu. Aquest article intenta aportar alguna cosa més a la migrada arqueologia surienca, fent referència a dues intervencions realitzades l'any 1999, i de caire notablement diferent. En primer lloc cal parlar de la neteja i excavació de la necròpoli de Cal Banyes, una de les necròpolis d'època medieval en les que s'ha intervingut a la comarca del Bages. En segon lloc canviem de registre i observem l'arqueologia des d'un punt de vista un xic diferent, ja que parlem del seguiment arqueològic realitzat a l'entorn de la construcció de la variant de Súria, que forma part de la carretera C-1410.	Arqueologia	Súria	Sí
Nous megàlits al Bages	Albert Fàbrega	Nº 67	8	El fet megalític és, i ha estat des de fa força temps, un referent dins de la investigació històrica i arqueològica de l'època prehistòrica. És un tema d'estudi que viu una renovació permanent a partir de noves aportacions científiques i àdhuc artístiques, tot considerant els megàlits com a obres d'art segons algun dels molts trets que defineixen l'art. Tot això no garanteix ni de bon tros la seva conservació en els moments actuals, ja que per motius molt diversos, i aquest és un fet extensible a molts testimonis arqueològics, molts megàlits acaben essent un munt de pedres caigudes i envoltades de terra, o bé desapareixen sens més. L'autor de l'article, un bon coneixedor, ens ofereix la possibilitat d'observar alguns megàlits que encara es conserven al Bages, recull que és bona mostra de la seva diversitat.	Arqueologia	Bages	Sí
Sant Domènec. Arqueologia al cor de la ciutat de Manresa	Josep Maria Vila Eduard Sánchez	Nº 67	7	L'espai generat per la plaça Sant Domènec de Manresa és un dels espais més cèntrics de la ciutat de Manresa, més des de la seva rehabilitació l'any 1998. No sols té un interès arquitectònic o urbanístic, si no que és també un espai que guarda testimonis del pasat dels manresans. Prèviament a aquesta reforma l'Ajuntament de Manresa decidí encarregar una intervenció arqueològica per comprovar l'interès arqueològic i patrimonial del seu subsòl, que deixà al descobert les restes de l'església de Sant Pere Màrtir, enderrocada els anys de la Guerra Civil, i part de la muralla que hauria envoltat la ciutat entre els segles XIV i XIX. Aquest article recull un resum dels resultats de les dues actuacions a Sant Domènec.	Arqueologia	Manresa	Sí

El jaciment iberoromà del Serrat dels Tres Hereus (Casserres, Berguedà)	Jairo Martín García Esther Rodrigo Requena	Nº 67	4	Les intervencions arqueològiques que, des de l'estiu de 1995, es porten a terme al turó del Serrat dels Tres Hereus, situat dins el municipi de Casserres (Berguedà), han permès posar al descobert les restes d'un poblat iberoromà del segle I a.C.. Les evidències documentades fins ara ens permeten de conèixer detalls sobre la vida dels habitants d'aquest antic assentament i suposen alhora un important pas endavant en l'estudi del procés de romanització a la Catalunya interior.	Arqueologia	Casserres, Berguedà	Sí
L'arqueologia al Puig Cardener de Manresa	Eduard Sánchez David Olivares	Nº 67	7	El Puig Cardener és, i ha estat, un dels referents del paisatge urbà de la ciutat de Manresa. La sola presència de la Seu, veritable símbol de la ciutat, ja fa que aquest turó adquireixi aquesta condició. Conjuntament a l'emplaçament de la basílica al seu cim des de fa segles el Puig Cardener ha estat ocupat per la població, i, de fet, és un dels nuclis més antics de la ciutat. Aquest article recull la major part de les intervencions arqueològiques realitzades, que han permès conèixer diferents aspectes dels avantpassats dels manresans.	Arqueologia	Manresa	Sí
El retaule major de Sant Benet de Bages	Xavier Sitjes i Molins	Nº 68	4	Els estudis referits al nostre art barrocs han començat a sovintejar als darrers anys després d'un llarg període en què ha estat, en general, menystingut. Molt sovint els seus grans retaules eren considerats una veritable nosa, o bé un afegit indigne dels temples medievals, especialment d'origen romànic, que calia eliminar per retornar la nau a la seva puresa primitiva. Això succeí, com a tants d'altres indrets, a l'església del monestir de Sant Benet de Bages. Ara Xavier Sitjes ens acosta a un retaule que, magrat ser desmuntat, manté encara un interès artístic i documental inqüestionable. Un testimoni doncs, d'una època que convé també conèixer i valorar.	Art	Bages	Sí
La capella de Sant Jaume Salerm	Roser Parcerisas i Colomer	Nº 68	4	El nostre és un país de capelles, escampades per tot el territori rural. Són els testimonis humils, però fermes, d'una religiositat i d'una manera de viure a pagès que a poc a poc es van fent fonedisses. Només les més atractives artísticament han merescut habitualment l'interès dels foresters. Totes tenen, tanmateix, la seva petita història. Una d'elles, que pot servir d'exemple del que diem, és la de Sant Jaume Salerm, a Castelltallat. L'autora de l'article, coneixedora del món del qual fem abans referència, ens acosta a les diverses vicissituds d'una església fins ara poc coneguda més enllà del seu àmbit geogràfic.	Art	Castelltallat	Sí

Redescobrir Cardona. Les pintures murals del Casal de Graells	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 68	12	La trobada excepcional d'unes pintures murals datades al segle XIII, en una de les cambres de l'antic Casal de Graells, a Cardona, ha estat recollida pels mitjans de comunicació del país i s'ha refectit alhora la preocupació per la seva conservació i difusió cultural. Després d'uns mesos d'incertesa, sembla que, per fi, l'administració ha encarat la seva rehabilitació. Andreu Galera, historiador cardoní, ens presenta ara un llarg i documentat article, que és molt oportú. Amb el rigor que el caracteritza ofereix una crònica de la descoberta i una completa anàlisi històrica del casal i del seu entorn urbà. Una aportació, doncs, fonamental per poder tenir tots plegats major informació per entendre les vicissituds de la història de la vila i la importància que té la conservació i la restauració del seu patrimoni històricoartístic, que és, certament, singular.	Art	Cardona	Sí
Literatura des de l'holocaust: Joaquim Amat-Piniella	David Serrano i Blanquer	Nº 68	7	La figura de l'escriptor manresà Joaquim Amat-Piniella va rebre l'any passat el reconeixement oficial de la ciutat, després d'haver-ne estat forçosament exiliat de la guerra civil ençà. És conegut sobretot dins del món de les lletres per la seva novel·la <i>K.L. Reich</i> referida a la vida als camps d'extermini nazis, on ell romangué. L'estudiós David Serrano ha realitzat fa poc una recerca completa de la seva vida i obra, recuperant fins i tot alguns manuscrits que havien quedat inèdits. Una versió més ampliada d'aquest treball va guanyar <i>ex aequo</i> el Premi Anton Esteve 1999, inclòs dins del cartell de Premis "Lacetània".	Literatura	Manresa	Sí
La festa de Prats de Lluçanès durant l'època Moderna	Josep Albert Planes i Ball	Nº 68	4	Un aspecte lligat al desenvolupament de la vida comunitària són les manifestacions festives que genera. Totes les societats, tendeixen a codificar les seves festivitats periòdiques en relació amb un calendari. Intentarem analitzar algunes peculiaritats que presentà les festes de Prats de Lluçanès, tot i que la nostra exposició difícilment aconseguirà superar l'estat descriptiu d'un simple recompte de fets. Dins el recorregut festiu pradenc inevitablement restaran plantejades preguntes per a les quals podem oferir, en determinats casos, respostes molt parcials, car partim d'una deficiència prèvia: l'escassa disponibilitat de referències, concretades només a partir de breus i fragmentàries notícies recollides en les visites pastorals i d'altres procedents d'escadusseres notes de consuetud.	Tradicions	Prats de Lluçanès	Sí

Jaume Herms i Mateu, "metge carismàtic"	Simeó Selga i Ubach	Nº 68	9	La figura del metge clàssic, en la seva dimensió més humanística, es va perdent cada dia més dins l'espiral de tecnologia a què ens veiem tots abocats. Recuperar, doncs, la memòria de la personalitat i el treball d'un d'aquests professionals de la medicina, en Jaume Herms, mort prematurament, és la tasca que ha realitzat Simeó Selga, company seu. El text que segueix correspon al de la sessió acadèmica celebrada el dia 9 de juny del 2000 a la seu de l'Arxiu Històric de les Ciències de la Salut de <u>Manresa</u> .	Medicina	Manresa	Sí
El Museu de la Tècnica de Manresa, un projecte en marxa	Lluís Virós i Pujolà	Nº 69	5	Aquest article mostra a l'opinió pública l'estat en què en aquell moment es trobava el Museu de la Tècnica, un dels equipaments culturals que ha d'esdevenir emblemàtic de la ciutat de Manresa. El seu contingut fa un repàs a la trajectòria seguida pel Museu, exposa la seva situació actual i <u>les seves perspectives de futur</u> .	Museologia	Manresa	Sí
Un centre d'interpretació a l'entorn de la mineria de carbó: El museu de les mines de Cercs (Berguedà)	Rosa Serra Rotés	Nº 69	4	No s'entendria un dossier sobre la recuperació i difusió del patrimoni industrial sense un escrit sobre un dels més reeixits equipaments museístics que s'han bastit a la Catalunya central els darrers anys. En aquest escrit la directora del museu fa un repàs a la seva curta història i ens explica la filosofia de l'exposició, els seus continguts i la resta d'activitats del museu. Tanca l'article una valoració de les visites i una explicació dels projectes de futur immediats.	Museologia	Cercs	Sí
Imatges del patrimoni industrial	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 69	4	Les imatges, especialment les antigues, es converteixen en patrimoni industrial quan allò que reflecteixen és destruït pel pas del temps. En aquest reportatge es pot veure antigues imatges -en molts casos inèdites- dels primers autocars del segle XX i d'instal·lacions ferroviàries ja destruïdes. Una segona part està dedicada a les fàbriques i a d'altres instal·lacions industrials recentment desaparegudes.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Els inicis del gas i de l'electricitat a Manresa	Joan Carles Alayo i Manubens	Nº 69	6	Aquest article és un fruit de la tesi doctoral d'un enginyer industrial que compara el procés d'electrificació de diverses ciutats catalanes entre les quals es compta Manresa. És un estudi que barreja la història amb la tecnologia, però en aquesta ocasió l'autor l'ha escrit en un to planer apte per a no especialistes. Aquí es resumeixen els inicis de la il·luminació per gas i electricitat de la ciutat explicats a partir de recerca de primera mà als arxius de Manresa i als nacionals. El text ens explica el procés d'arribada d'aquestes noves tecnologies i les seves repercussions en la societat manresana i, al final, contextualitza el cas de Manresa en el procés d'electrificació de Catalunya de la darrereria del segle XIX.	Patrimoni	Manresa	Sí

L'obra de Josep Camprubí i Plans	Marc Torras i Serra Lluís Viró i Pujolà	Nº 69	6	Josep Camprubí havia confiat a la <i>Dovella</i> la publicació dels seus articles més específicament històrics. Ara, la redacció de la revista ha cregut que pot donar un bon servei a la gent interessada en els temes d'història industrial recollint el conjunt de la seva obra. En primer lloc publiquem la seva extensa bibliografia, fruit de 20 anys de dedicació. Josep Camprubí ja no podrà recopilar en persona els més de 60 articles de la sèrie "La dinàmica d'un poble" que ha publicat a <i>Regió 7</i> al llarg dels tres darrers anys i per això incloem aquí la llista de títols per tal que serveixi de referència a qualsevol persona interessada en el tema. L'article acaba amb un comentari sobre el conjunt de la seva obra.	Bibliografia	NO	SÍ
Josep Camprubí i Plans, la dinàmica d'un home	Llorenç Ferrer Gonçal Mazcuñán Josep Oliveras Rosa Serra	Nº 69	5	La sèrie d'articles de "La dinàmica d'un poble" del <i>Regió 7</i> no es publicarà més. La recent desaparició de Josep Camprubí i Plans ha mogut la redacció de <i>Dovella</i> a retre-li un petit, però sentit, homenatge. Com a publicació inclinada cap als temes d'història, hem demanat a persones properes a ell, aquelles que d'una manera o altra havien col·laborat en la seva obra al llarg dels anys de recerca i de divulgació, que ens fessin una breu semblança personal de la figura de Josep Camprubí. Aquests escrits en són el resultat.	Biografia	NO	SÍ
La hisenda de la Casa Ducal de Cardona i els seus estats a mitjan segle XVII	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 69	7	La Casa Ducal de Cardona ha estat la hisenda noble més important de Catalunya i, tal i com es veu en aquest article, amb diferència. Andreu Galera ens descriu minuciosament el contingut i la composició d'aquesta hisenda gràcies a una nova font d'origen judicial. L'escrit es tanca amb una anàlisi numèrica de l'estructura d'ingressos dels Ducs de Cardona.	Història	Cardona	SÍ
La construcció en "pedra seca", arquitectura, patrimoni i tradició	Josep M. Soler i Bonet	Nº 70	3	Anàlisi de les construccions en pedra seca, descrivint-ne la seva composició arquitectònica i destacant-ne la necessitat de preservació pel seu alt valor patrimonial.	Història	Catalunya	SÍ
Taula Rodona. Arquitectura local, arquitectura global	Autors diversos	Nº 70	31	Transcripció de la taula rodona a l'entorn de qüestions sobre el futur de l'arquitectura local i recull de diversos articles d'opinió breus de diversos autors.	Arquitectura	Catalunya	SÍ
La rehabilitació de l'antic Casino de Manresa	Josep Emili Hernández-Cros	Nº 70	3	Article que mostra l'estat en què es trobava l'antic Casino de Manresa i que recull la cronologia de la intervenció per a la seva remodelació.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Teatre Kursaal de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 70	4	Article que mostra l'estat en què es trobava el teatre Kursaal de Manresa, al mateix moment que podem observar la trajectòria d'aquest teatre.	Patrimoni / Història	Manresa	SÍ
Memòria del projecte guanyador del concurs públic de rehabilitació del Teatre Kursaal	Joan Forgas i Coll Víctor Argentí i Salvadó	Nº 70	3	Recull de la memòria del projecte escollit per a la rehabilitació del Kursaal.	Patrimoni	Manresa	SÍ

La Seu de Manresa. Memòria descriptiva.	Francesc Xavier Asarta i Ferraz	Nº 70	5	Descripció de l'estat en què es trobava la Seu de Manresa, mostrant els processos de rehabilitació passats i els projectes de cara el futur.	Patrimoni	Manresa	SÍ
L'arquitectura gòtica del nord i la seva adaptació meridional	Jordi Oliveras i Samitier	Nº 71	5	Anàlisi estructural d'algunes de les catedrals gòtiques més rellevants del territori català.	Arquitectura	Catalunya	SÍ
La ironia a <i>Lo Somni</i> de Bernat Metge, com instrument de subversió cultural	Stefano Maria Cingolani	Nº 71	9	Anàlisi de l'impacte que va tenir la ironia de la obra <i>Lo Somni</i> , escrita per Bernat Metge, sobre la societat del moment.	Filologia	Catalunya	SÍ
La música del nostre gòtic	Josep M. Vilar	Nº 71	3	Anàlisi del paper de la música en el gòtic, destacant i diferenciant els principals i més influents estils musicals.	Musicologia	Catalunya	SÍ
El "Gran Segle" manresà	Josep M. Gasol	Nº 71	5	Revisió del paper i l'expansió que va tenir Manresa durant el període gòtic.	Art	Manresa	SÍ
L'esperit i el pensament de l'època del gòtic	Evangelista Vilanova	Nº 71	8	Article sobre la percepció de l'esperitualitat de la societat durant el gòtic.	Història	Catalunya	SÍ
La vida a Catalunya durant l'època gòtica	Teresa Vinyoles i Vidal	Nº 71	5	Estudi sobre el nivell de vida de la població catalana durant el gòtic, observant com era la vida a de portes cap a dins.	Història	Catalunya	SÍ
La catedral gòtica: una o tres naus?	Enric Granell i Trias	Nº 71	4	Debat sobre el nombre de naus que componen la catedral gòtica de Santa Maria de Manresa.	Arquitectura	Manresa	SÍ
Les exposicions d'El Nostre Gòtic	Pere Sobrerroca	Nº 71	3	Article que reflexiona sobre el nivell de difusió del que disposa la cultura gòtica dins els museus i espais de la ciutat de Manresa.	Museologia	Manresa	SÍ
Passejant per la literatura catalana medieval!	David Torres	Nº 71	3	Repàs de les principals obres de literatura catalana medieval i el seu ús i influència dins de la societat del moment.	Història	Catalunya	SÍ
Nova transcripció del <i>Receptari de Manresa</i> del segle XIV i el seu estudi	Ramon N. Cornet i Arboix	Nº 71	7	Repàs del llibre <i>Receptari de Manresans</i> , en el qual hi apareixen les principals plantes medicinals o remeis utilitzats per la societat manresana medieval.	Història	Manresa	SÍ
Francesc Centellas i Sagristà (1726-1801): la pagesia al Bages durant el segle XVIII	Roser Parcerisas Colomer	Nº 72	14	Anàlisi d'un mas com a mètode per reflexar la pagesia al Bages durant el segle XVIII.	Història	Bages	SÍ
Cal Pons de Castelltallat, una base de maquis i de les xarxes d'evasió. Entrevista a Josep Clotet i Puig	Jaume Serra Lluís Len Josep M. Vila Jaume Perarnau	Nº 72	5	Entrevista a Josep Clotet i Puig, que explica la seva relació amb els maquis i el paper que va jugar en el moviment d'aquests a través del territori català.	Història	Castelltallat	SÍ
L'actuació a la Creu del Rosselló, a Súria	Violant Bonet Albert Fàbrega	Nº 72	4	Descripció de les tasques de restauració de la Creu del Rosselló	Restauració	Súria	SÍ
L'imaginari del Barroc	Bartomeu Forteza	Nº 72	8	Anàlisi del paper i influència de l'imaginari col·lectiu sobre la societat.	Història de l'art	Catalunya	SÍ

Els Carol de Manresa	Josep M. Ustrell i Torrent	Nº 72	8	Dues biografies de membres de la família Carol, Pere, iniciador de la nissaga de dentistes i Joan, el seu fill. Entre els dos van conduir la professió dental durant cent trenta quatre anys, els més importants pels canvis que portaran a una odontologia científica. La seva activitat abasta totes les branques de l'odontologia i diferents camps de la vida social, demostrant sempre el seny i buscant el bé del col·lectiu, i per això la professió els té en la més alta consideració.	Història de la medicina	Manresa	Sí
Recursos d'aigua a Catalunya	Josep M. Casas i Sabata	Nº 73	4	Anàlisi de les reserves i consum i demanda d'aigua al llarg del territori català.	Ecologia	Catalunya	Sí
Obres insignes als nostres rius	Josep Alabern i Valentí	Nº 73	5	Estudi de les obres portades a terme sobre els rius catalans.	Ecologia	Catalunya	Sí
L'aprofitament hidràulic del riu: energia i cabals ecològics. La minihidràulica: una energia neta per a una Catalunya sostenible	José Ignacio Casanova	Nº 73	3	Anàlisi de la possibilitat d'utilitzar les minihidràuliques com una important font d'energia, principalment a causa del seu poc grau de contaminació i impacte sobre el medi ambient.	Ecologia	Catalunya	Sí
La ruta del tèxtil a través de les colònies fabrils. Parc Fluvial Navàs-Berga	Àngel Miralda Rosa Serra Pere Vall	Nº 73	3	Estudi sobre els diferents punts de producció tèxtil que es trobaven repartits al llarg del Parc fluvial Navàs-Berga.	Patrimoni	Navàs / Berga	Sí
Índexs per mesurar la qualitat de l'aigua d'una conca: Llobregat, Cardener i Anoia. Proposta d'aplicació de la nova Directiva Marc (l'Estat Ecològic dels rius)	Antoni Munné Narcís Prat	Nº 73	5	Mostra dels processos portats a terme per mesurar la qualitat de l'aigua d'una conca.	Ecologia	Llobregat / Cardener / Anoia	Sí
Salinitat i contaminació en la conca del Llobregat: Rius Llobregat, Cardener i Anoia	Josep M ^a Casas Hermógenes Rosas Conxita Lao	Nº 73	6	Estudi sobre el grau de salinitat i l'impacte de la contaminació en la conca del Llobregat.	Ecologia	Llobregat / Cardener / Anoia	Sí
La gestió de l'aigua al Bages	Josep Alabern i Valentí	Nº 73	5	Anàlisi de la gestió i de la qualitat dels recursos aquífers del Bages.	Ecologia	Bages	Sí
Potabilitzar l'aigua abans de beure-la	Ricard Tomàs i Puig	Nº 73	7	Estudi sobre els processos i grau d'efectivitat que tenen les diverses etapes de la potabilització de l'aigua.	Ecologia	Manresa	Sí

Monogràfic especial sobre l'Exposició: Joves i Republicans. La República a Manresa (1931-1936)	Diversos autors	Nº 74	45	Aquest número de la revista Dovella està dedicat monogràficament a l'exposició "Joves i Republicans. La República a Manresa (1931-1936)", organitzada per l'Ajuntament de Manresa en col·laboració amb el Centre d'Estudis del Bages i el Centre d'Història Contemporània de Catalunya. Aquesta publicació s'ha dividit en quatre parts: Introducció, els materials de l'exposició, els textos de l'exposició i els escrits inèdits.	Història	Manresa	Sí
El passat minerol industrial de la conca potàssica de Catalunya	Sergi Falguera i Torres	Nº 75	9	Estudi sobre els antics principals centres minerol industrials de la conca potàssica de Catalunya.	Geologia	Catalunya	Sí
Sant Feliu Sasserra: els anys de la República (1931 - 1936)	Josep Albert Planes i Ball	Nº 75	7	Sant Feliu Sasserra, com d'altres localitats, ha estat un dels pobles on s'ha cultivat més interessadament i de forma sectària l'oblit de la memòria, la negació del passat per part de l'oligarquia dominant, que trobà en el franquisme el mitjà més idoni per refermar el seu poder. En aquest article hem decidit abordar un moment rellevant de la seva història que podia haver inaugurat un període fructífer. És, essencialment, el redescobriments de les il·lusions i la tasca dels alcaldes republicans d'abans de la Guerra Civil, conflicte que estroncà llurs projectes i esperances. I també una arma contra el silenci, còmplice de la forçada amnèsia col·lectiva.	Història	Sant Feliu Sasserra	Sí
El llarg i difícil procés que suposà la construcció del Grup Escolar, seu del que seria l'Institut "Lluís de Peguera"	Ignasi Bajona Oliveras	Nº 75	7	A començament d'octubre d'aquest any es compliran els 75 anys d'existència de l'actual Institut "Lluís de Peguera", que s'instal·là des del primer moment a l'edifici que, en principi, s'havia construït per a Grup Escolar. Així que enguany el primer institut amb què comptà Manresa a partir de 1927 -exceptuant l'Institut Local de curta vida (1892-1899)- commemorarà el seu setanta-cinquè aniversari. Amb aquest motiu creiem oportú recordar, tot seguit en aquest treball, els esculls que hagué de superar la construcció de l'edifici que permeté la creació del veterà centre docent d'ensenyament secundari.	Història	Manresa	Sí
Ginecologia i societat. Història de quatre ginecòlegs catalans	Josep M ^a Carrera i Macià	Nº 75	10	Resum biogràfic de quatre dels ginecòlegs més influents de la història de la medicina catalana.	Història de la medicina	Catalunya	Sí
Visió històrica de la medicina intensiva a Catalunya i al Bages	Manel Guirado Alaiz	Nº 75	5	Article on es treballa la història de la medicina intensiva, estudiant la seva evolució des del seu origen fins al moment de publicació d'aquest article.	Història de la medicina	Catalunya / Bages	Sí

Sant Feliu Sasserra, any zero: crònica d'una postguerra (1939-1965)	Josep Albert Planes Ball	Nº 76	6	L'estudi de la postguerra, com d'altres períodes, esdeve gairebe una obligació de normalitat científica a la qual l'historiador, en aquest cas, no pot romandre indiferent. En algunes localitats catalanes encara avui dia es confon la pretesa objectivitat amb l'omissió d'aspectes que poden resultar "conflictius", la resurrecció d'antics dimonis que val més oblidar. El present article, centrat en un poble de la Catalunya interior, pretén mostrar el coneixement d'aquest període. El coneixement de la història ha d'estar a l'abast de tothom, perquè tothom, justament, pugui interpretar el passat més recent com a aprenentatge indispensable en la <i>construcció del present</i> .	Història	Sant Feliu Sasserra	Sí
La nostra maquinària agrícola. Apunts per a la seva història	Albert Torras i Pey	Nº 76	3	Som davant d'un breu article que pretén fer aparèixer bibliogràficament el fenomen de la maquinària agrícola a casa nostra. Es tracta d'un relat basat en experiències personals, que es pot considerar una aportació testimonial a la història de la tecnologia al nostre espai rural, que convindria estudiar més i amb major detall en un futur immediat.	Història	Catalunya	Sí
Les inscultures dels Tres Tossals	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 76	11	Estudi i anàlisi de les inscultures trobades en el jaciment arqueològic dels Tres Tossals.	Arqueologia	Sant Mateu de Bages	Sí
Musulmans al cor de la pre-Catalunya (sobre els orígens de Monistrol de Montserrat)	Josep Batlle i Costa Pere Balaña i Abadia	Nº 76	3	Article sobre la influència dels musulmans en la creació i origen de Monistrol de Montserrat.	Història	Monistrol de Montserrat	Sí
Un castell de fusta al Bages, a Granera	Xavier Sitjes i Molins	Nº 76	3	Article sobre les primeres construccions defensives carolíngies, analitzant les restes arqueològiques d'aquestes torres de fusta.	Arqueologia	Granera	Sí
L'escultor manresà Pau Sunyer i el retaule del Sant Crist de l'església parroquial de Sant Feliu de Codines	Josep Galobart i Soler	Nº 76	6	La recerca documental en els arxius parroquials de la Catalunya central, continua proporcionant-nos nous documents, sobre la producció del taller de l'escultor manresà Pau Sunyer. En aquest article posem a l'abast dels historiadors de l'art la documentació i un parell de testimonis fotogràfics sobre una altra obra de Pau Sunyer; es tracta del retaule del Sant Crist de l'església parroquial de Sant Feliu de Codines, contractat l'any 1682 i acabat l'any 1684. Malauradament aquesta obra fou destruïda, com la majoria del moblatge de les esglésies de Catalunya, en començar la guerra civil espanyola, el juliol de l'any 1936. Sortosament dos testimonis fotogràfics ens permeten fer-nos una idea de com era aquell retaule del Sant Crist, malgrat el trasllat del segle XVIII i la transformació que l'obra sofrí a finals del segle XIX.	Art	Sant Feliu de Codines	Sí

Reflexions sobre la nova medicina de la cultura de la globalització	Dr. Eusebi Sala Planell	Nº 76	7	La festa patronal i professional dels metges del Bages, anomenada "Vigília de Sant Lluç", té un acte acadèmic central que és un fòrum de medicina i cultura, obert als metges i a tota la societat. El conferenciant convidat per a aquesta ocasió dicta una conferència magistral, en temes de reflexió o d'innovació, i dona caràcter a la celebració. El metge d'origen bagenc Eusebi Sala Planell, especialista en Angiologia i Cirurgia Vasculard, fou el conferenciant del dia dinou d'octubre de dos mil-u, i seguidament en reproduïm la seva intervenció.	Història de la medicina	Bages	Sí
Gaudí i la Seu de Manresa	Josep M. Gasol i Almendros	Nº 77	4	Article sobre l'influència de Gaudí sobre la Seu de Manresa	Art	Manresa	Sí
Una troballa: el retaule major de Sant Pere de l'Arç, obra de Josep Ribera, escultor de Cardona	Joan Vilamala i Terricabres	Nº 77	4	Anàlisi tècnica del retaule major de Sant Pere de l'Arç	Art	Calonge de Sagarra	Sí
Manresa i Santpedor, ciutat i vila amb dret a Cort. Els greuges i els conflictes del braç popular a la Cort General de 1599	Núria Florensa i Soler	Nº 77	7	L'article que segueix es planteja com era el desenvolupament dels conflictes entre el rei i els ciutadans representats a les corts en el context de la Catalunya moderna, quan Catalunya era una part de la monarquia hispànica dels Àustries. L'autora, a més, hi ha inclòs unes breus referències a l'actuació dels representants de Manresa i de Santpedor, <u>dues de les localitats bagenques amb "dret a cort"</u> .	Història	Manresa / Santpedor	Sí
El tabac a Manresa al segle XVIII	Jaume Plans i Maestra	Nº 77	5	Estudi sobre la història del tabac a Manresa, des de la seva primera arribada fins a la normalització del seu consum en la societat i el seu impacte.	Història	Manresa	Sí
Redescobrir Cardona: la casa Rovira del Mercat (segles XVI-XVII)	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 77	10	Anàlisi de la casa Rovira del Mercat de Cardona, observant el seu impacte i influència sobre la ciutat.	Patrimoni	Cardona	Sí
La ràdio al Bages	Meritxell Casas Anna Navarro	Nº 77	9	Història de la ràdio manresana, observant el seu origen i les seves majors influències.	Història	Bages	Sí
La pedra en sec a la vinya de Súria	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 78	10	Article que es centra en estudiar les construccions de pedra seca de Súria, analitzant-ne les diverses tipologies i tècniques constructives.	Patrimoni	Súria	Sí
Restauracions i projectes: les barraques e vinya de Rellinars	M. Dolors Moreno Albareda Perarnau Claudi	Nº 78	4	Article que estudia les barraques de vinya de Rellinars, posant de manifest el valor artístic de les barraques, detallant la metodologia de restauració aplicada i l'elaboració de teories per intentar determinar el nombre de barraques que es troaven en el terme.	Història / Patrimoni	Rellinars	Sí
Efectivitat i efectisme en la protecció de la pedra seca	Joan Carles Alay i Rodríguez Carbajales Maria	Nº 78	5	Article que destaca el valor patrimonial de les construccions de pedra seca com a bé cultural i fa propostes per a una millor conservació d'aquests béns.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Inventari de les cabanes de la comarca de les Garrigues	Josep Preixens i Llevadot	Nº 78	4	Recull i elaboració d'un inventari de totes les cabanes de pedra seca que l'autor va trobar a les Garrigues.	Patrimoni	Garrigues	Sí

El programa europeu PATER. Una metodologia de catalogació d'espais de marjades aplicable a l'entorn sudeuropeu	G. Alomar L. Grimalt A. Reynès R. Rodríguez	Nº 78	4	Article que analitza el programa europeu PATER i fa diverses valoracions per a la seva correcta aplicació als entorns patrimonials sudeuropeus.	Patrimoni	Europa	Sí
Els avencs del Migjorn i Llevant de Mallorca. Una mostra singular d'enginyeria tradicional de pedra en sec amb funció hidrològica	Antoni Barceló i Adrover Miquel Grimalt i Gelabert Miquel Vidal i Artigues	Nº 78	7	Article que descriu el model de catalogació dels avencs i posa de manifest el valor d'aquests espais del Migjorn i Llevant de Mallorca.	Patrimoni	Mallorca	Sí
Una experiència de conservació i rehabilitació del patrimoni de la pedra en sec a la Fatarella: Projecte Agricultura de muntanya, Terra i Pedra	Xavier Rebés d'Areny Plandolit	Nº 78	3	Explicació de l'aplicació i objectius del projecte Agricultura de muntanya, Terra i Pedra.	Patrimoni	Fatarella	Sí
Un projecte d'estudi del patrimoni cultural del massís del Montgrí: l'activitat tradicional de la muntanya (del segle XVII al XX)	Antoni Roviras i Padrós Joan Margall i Sastre Candi Mundet i Ferrer Àngel Planas i Sabater	Nº 78	6	Article que repassa l'origen i desenvolupament del projecte d'estudi del patrimoni cultural del massís del Montgrí, a més de fer una posterior valoració de les dades recollides.	Patrimoni	Massís del Montgrí	Sí
La rehabilitació de barraques al Bages, el treball de la D.O. Pla de Bages	Josep M. Soler i Bonet	Nº 78	3	Article que repassa l'història de les cabanes de pedra seca i posa de manifest la necessitat de cuidar-les per a la seva preservació.	Història / Patrimoni	Bages	Sí
Les construccions de pedra seca al terme de Castellbell i el Vilar	Joan Valls i Pueyo	Nº 78	4	Article que analitza les parets i barraques construïdes en pedra seca del terme de Castellbell i el Vilar.	Patrimoni	Castellbell i el Vilar.	Sí
Campanya per a la recollida de signatures per a la preservació i rehabilitació de les cabanes de pedra seca.	Agustí Esteve Orozco de Nájara	Nº 78	2	Resum de la proposta per a la recollida de firma en defensa de la conservació del patrimoni de pedra seca.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Proposta d'estudi tipològic de les construccions en pedra seca	August Bernat i Constantí Josep M. Soler i Bonet	Nº 78	2	Plantejament del model d'estudi tipològic de les construccions de pedra seca.	Patrimoni	Catalunya	Sí

Conclusions: Trobada d'estudi per a la preservació del patrimoni en pedra seca als Països Catalans	Jaume Plans i Maestra	Nº 78	2	Resum de les diferents intervencions de les jornades "Trobada d'estudi per a la preservació del patrimoni en pedra seca als Països Catalans".	Patrimoni	Catalunya	Sí
Els estudis bagencs	Antoni Daura i Jorba	Nº 79	6	Repàs dels estudis més influents als anys prèvis a la publicació de l'article.	Història	Bages	Sí
Les trobades d'estudiosos del Bages	Josep M. Feixas i Sancho	Nº 79	5	Mostra sobre les trobades d'estudiosos del Bages, organitzades pel Centre d'Estudis del Bages, que permetien un canvi d'impressions sobre els temes de les recerques i estudis dels assistents.	Història	Bages	Sí
L'estat de la recerca històrica al Bages, una visió des del món dels arxius	Marc Torras i Serra	Nº 79	5	Article que repassava l'estat dels espais de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa.	Arxius	Bages	Sí
Els fons documentals i la seva conservació. Un exemple concret d'iniciativa social: l'Arxiu Patrimonial Fàbregas de Manresa (segle XI-XX)	Miquel de Fàbregas i Sabater	Nº 79	4	Mostra de la metodologia de conservació utilitzada en l'Arxiu Patrimonial Fàbrega de Manresa.	Arxius	Bages	Sí
Activitat cultural moianesa avui	Carles Riera i Fonts	Nº 79	3	Article sobre les activitats culturals més influents del moment al Moianès.	Arxius	Moianès	Sí
La recerca a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Berga	Xavier Pedrals i Costa	Nº 79	3	Article sobre l'ús i fons de l'Arxiu Històric de Berga.	Arxius	Berga	Sí
Els pobles de la nostra comarca: el patrimoni i la història sobre el terreny	Roser Parcerisas i Colomer	Nº 79	3	Article que repassa el valor històric del patrimoni de la comarca del Bages.	Patrimoni	Bages	Sí
Els tabernacles gòtics bagencs	Xavier Sitjes i Molins	Nº 79	3	Anàlisi tècnic dels tabernacles més importants de la comarca del Bages.	Art	Bages	Sí
La ramaderia i la veterinària a Manresa i la comarca (1718-1975)	Jaume Roca i Torras	Nº 79	4	Repàs de la història de la veterinària a Manresa i al seu entorn.	Història de la veterinària	Bages / Manresa	Sí
Josep Piñol i Dulcet. 17 anys de guerra, 1936-1953	Adam Majó i Garriga	Nº 80-81	13	Anàlisi de la situació social i política del moment a través de la biografia de Josep Piñol i Dulcet.	Memòria històrica	Manresa	Sí
Radiografia de la repressió franquista a Manresa. Avenç d'un estudi global sobre l'abast de la xarxa repressiva del règim	Joan Albert Pons	Nº 80-81	3	Fragment d'un treball sobre la repressió franquista a la ciutat de Manresa.	Història	Manresa	Sí
Redescobrir Cardona: la casa Thomasa de la Fira (segles XVII-XIX)	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 80-81	7	Estudi sobre la història i influència de la casa Thomasa de la Fira de Cardona.	Patrimoni	Cardona	Sí

El Único, l'emperador Carles, el duc Ferran I de Cardona i Benet de Tocco	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 80-81	1	Història de <i>El Único</i> , un estoig que conté una peça de sal gemma amb una cristal·lització d'aigua i forma de cub regalat pel Dr. Antoni Torrecasana.	Història	Cardona	SÍ
Sant Benet de Bages i la seva baronia durant la Guerra del Francès	Francesc Serra i Sellarés	Nº 80-81	11	Anàlisi de la influència de Sant Benet de Bages en la organització de la vida a la Catalunya Central durant la Guerra del Francès.	Història	Bages	SÍ
Rogatives per la pluja: processó a Santa Maria de Coaner	Roser Parcerisas i Colomer	Nº 80-81	4	Repàs de la història de la processó de Santa Maria de Coaner	Tradicions	Coaner / Bages	SÍ
La nova frontera en diagnòstic per la imatge: la imatge molecular	Ignasi Carrió	Nº 80-81	5	Mostra de la influència que poden tenir noves tecnologies en el camp de la medicina. En aquest article s'ensenya una mostra de la imatge molecular, i com aquesta tecnologia pot facilitar la tasca de determinar un diagnòstic.	Història de la medicina	NO	SÍ
Torroella Vell	Ester Llobet i Fornells	Nº 80-81	2	Estudi de les restes de Torroella Vella, antiga església romànica de Torroella.	Indrets	Torroella	SÍ
El carrer Cantarell i el naixement de la indústria cotonera manresana al principi del segle XIX	Àngels Solà i Parera	Nº 82	6	Estudi sobre el carrer Cantarell i la indústria cotonera que es va concentrar en el seu entorn.	Història	Manresa	SÍ
La transformació del sector vetaire a Manresa (1890-1919)	Ramon Vila Despujol Lluís Virós i Pujolà	Nº 82	9	Article sobre l'evolució de la producció de vetes a la ciutat de Manresa entre finals del segle XIX i principis del XX.	Història	Manresa	SÍ
La cinteria manresana: un patrimoni urbà que cal preservar	Josep Oliveras i Samitier	Nº 82	4	Article que mostra l'evolució de la cinteria a Manresa i la necessitat de conservar aquest patrimoni urbà.	Història	Manresa	SÍ
De l'Infern al Cel, passant pel Purgatori i visitant les Bruixes (La toponímia esotèrica del Bages)	Maria Estruch i Subirana	Nº 82	3	Article que relaciona diversos elements o espais de la comarca amb alguns dels elements més característics que conformaven l'imaginari col·lectiu de l'època.	Tradicions	Bages	SÍ
Inventaris dels castells de Talamanca i Rodors, de l'any 1332	Xavier Sitjes i Molins	Nº 82	4	Recull dels inventaris dels castells de Talamanca i Rodors.	Història	Bages	SÍ
La segona ensenyança a Manresa en col·legis i acadèmies de titularitat privada durant l'últim terç del segle XIX	Ignasi Bajona i Oliveras	Nº 82	7	Anàlisi de la influència dels principals col·legis i acadèmies privades de Manresa, observant el grau d'importància que aquests centres van tenir sobre la vida de la ciutat.	Història	Manresa	SÍ
L'anatomia patològica en la premsa mèdica catalana durant el segle XIX	Francesc Sant Masoliver	Nº 82	4	Estudi que repassa la importància de l'anatomia patològica en la premsa mèdica catalana del segle XIX.	Història de la medicina	Catalunya	SÍ

Un indret amb llegenda: la cova del lladre (Sant Cugat del Racó, Navàs)	Maria Estruch i Subirana	Nº 82	3	Mostra i descripció de la cova del lladre, espai conegut per la seva influència dins l'imaginari col·lectiu.	Indrets	Navàs	SÍ
Dues noves "coves de forn" al Bages	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 83-84	6	Anàlisi arqueològic de dues "coves de forn" de la comarca del Bages, coves artificials excavades en la roca.	Patrimoni	Bages	SÍ
Els portals de les muralles de Manresa	Xavier Sitjes i Molins	Nº 83-84	2	Anàlisi estructural dels portals de les muralles de Manresa	Patrimoni	Manresa	SÍ
Aportació a la història de la construcció del retaule major de l'església de Sant Vicenç de Calders (1630)	Josep Galobart i Soler	Nº 83-84	5	Article sobre l'aportació històrica i artística del retaule major de l'església de Sant Vicenç de Calders.	Patrimoni	Sant Vicenç de Calders	SÍ
La construcció antiga de Cardona. Picapedrers i mestres de cases cardonins (segles XIII-XVIII)	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 83-84	8	Estudi dels picapedrers i mestres de cases més influents que van acabar formant el desenvolupament de la ciutat de Cardona.	Patrimoni	Cardona	SÍ
El <i>Casino Unión Cardonense</i> o <i>Cardonina</i> , una obra desconeguda de Domènec Sugrañes (1916)	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 83-84	7	Repàs de la història i influència de la "Cardonina" (edifici projectat per Domènec Sugrañes) sobre la ciutat de Cardona.	Patrimoni	Cardona	SÍ
El Canadell. La pervivència d'un mas al segle XX	Montserrat Bacardit i Albets	Nº 83-84	4	Article on, a través de l'exemple del Canadell, es mostra com el mas pot adaptar les tasques tradicionals d'aquest espai a la situació social del segle XX.	Patrimoni	Calders	SÍ
Avui dia ja no es veu l'orella del llop! (Memòria històrica del llop a la comarca del Bages)	Maria Estruch i Subirana	Nº 83-84	7	Article sobre el llop dins de la memòria popular i les raons que van portar a que aquest animal guanyés un paper tan important dins de l'imaginari col·lectiu.	Cultura Popular	Bages	SÍ
Presentació a Manresa del <i>Diccionari de Veterinària i Ramaderia</i>	Isclle Selga	Nº 83-84	4	Presentació del Diccionari de Veterinària i Ramaderia (llibre que té l'objectiu de fixar i normalitzar els noms catalans d'aquesta àrea del saber), tractant aspectes tals com l'abast de l'obra o els criteris terminològics emperats, entre d'altres.	Ciències de la Salut	Manresa	SÍ
Vallhonesta, memòria viva	David Sanz Pérez	Nº 83-84	4	Repàs de la història de Vallhonesta, analitzant els events més destacats que van succeir en aquest lloc.	Indrets	Sant Vicenç de Castellet	SÍ
Una jornada d'anàlisi i debat sobre les fosses comunes	Joaquim Aloy	Nº 85-86	2	Breu article que té l'objectiu de portar a la reflexió sobre les fosses comunes i posar de rellevància la seva importància per a l'historiografia i la societat.	Història	NO	SÍ
La tasca realitzada pel Centre d'Història Contemporània de Catalunya: present i futur	Jordi Oliva	Nº 85-86	4	Aquest text va ser la introducció a les ponències de la jornada "Els morts de la guerra i la postguerra a Catalunya". A través d'aquest article l'autor ens mostra les propostes de present i futur planejades pel Centre d'Història Contemporània de Catalunya.	Història	Catalunya	SÍ
La tasca de l'ARMHC	Núria Gallach	Nº 85-86	2	Presentació de diverses iniciatives sobre l'estudi del cost humà de la Guerra, la localització de víctimes i la repressió franquista.	Història	Catalunya	SÍ

La tasca del COMEBE	David Tormo	Nº 85-86	3	Breu text en el qual s'exposen les tasques realitzades pel Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre.	Història	Delta de l'Ebre	Sí
El cost humà de la Guerra Civil a Manresa	Pere Gasol Ramon Fons	Nº 85-86	3	Article que pretén calcular el cost humà de la Guerra Civil sobre els manresans.	Història	Manresa	Sí
El treball que està desenvolupant la Generalitat de Catalunya	Queralt Solé	Nº 85-86	4	Recull de les diverses iniciatives que la Generalitat de Catalunya porta a terme per a la conservació de la memòria històrica i el tractament de les fosses comunes.	Història	Catalunya	Sí
El paper dels mitjans de comunicació com a elements bàsics per ajudar a la recuperació de la memòria històrica	Montse Armengou	Nº 85-86	6	Periodista de TV3, co-autora de diversos documentals relacionats amb la Guerra Civil i la postguerra, que analitza el paper i el potencial dels mitjans de comunicació dins de la divulgació històrica.	Història	Catalunya	Sí
La fossa militar del Cementiri de Manresa	Joaquim Aloy	Nº 85-86	20	Article a través del qual analitza tots els elements a l'entorn de la fossa militar del Cementiri de Manresa. L'autor divideix el text en vàris espais, dedicats a les característiques de la fossa i el nombre de soldats enterrats, el paper que van jugar els Hospitals de sang de Manresa, les dades i gràfics del nombre de soldats morts i la relació dels soldats morts als Hospitals militars de Manresa.	Història	Manresa	Sí
Els espais de la Batalla de l'Ebre	David Tormo i Benavent	Nº 85-86	3	Breu article que estudia i mostra els principals espais de la Batalla de l'Ebre.	Història	Delta de l'Ebre	Sí
Reus, Vic i Manresa porten els seus nuclis històrics a debat. L'anàlisi dels nuclis antics des de la vessant històrica, econòmica i social	Roser Alegre Fontanet	Nº 87	2	Text de presentació del debat realitzat a l'Auditori de la Fundació de Caixa Manresa a l'any 2002, a través del qual es marquen les directrius principals del debat i s'introdueix als presents a la temàtica.	Història	Reus / Vic / Manresa	Sí
Manresa fa balanç del procés de revitalització del nucli antic	Rosa Clarena Tomasa	Nº 87	3	Plantejament i identificació d'alguns dels majors problemes que afecten el barri antic de Manresa i marca les línies principals dels projectes per a la seva renovació.	Història	Manresa	Sí
Habitatge, serveis a les persones i dinamització social	Mª Dolors Serra Francesc Xavier Navarro Ignasi Torras i Garcia Jaume Calsina Associació de Veïns i Veïnes de les Escodines	Nº 87	6	Recull de les intervencions de diferents ponents, totes referents a aspectes relacionats amb l'habitatge i la qualitat d'aquest.	Història	Bages	Sí
Activitat econòmica: comerç, serveis i turisme	Eudald Tomasa Jaume Bacardit Joan Comellas Jaume Calsina Maurici Rosell	Nº 87	4	Diversos ponents reflexionen sobre els aspectes econòmics relacionats amb el barri antic, tals com les propostes de potenciament econòmic, serveis que s'haurien d'implementar per potenciar la vida del barri i mètodes per a un potenciament del turisme.	Història	Bages	Sí

Entorn urbà: espai públic i patrimoni	Jordi Cañas Ricard Torres Montagut Antoni Daura i Jorba Jordi Torres i Sala Ramon Serra Rial Marc Torras i Serra	Nº 87	9	En aquest espai del debat, els ponents reflexionen sobre l'estat dels edificis del barri antic i plantejen diverses propostes de cara el manteniment del patrimoni.	Història	Bages	SÍ
Metodologia de seguiment i participació	Albert Cuchí	Nº 87	2	En aquesta última intervenció, el ponent planteja diverses propostes per una millora general de la vida al barri antic.	Història	Bages	SÍ
Forum: 10 anys donant vida al Nucli Antic	Josep Armengol i Tatjé	Nº 87	8	Article on es revisen els projectes portats a terme per FORUM entre els anys 1995 i 2005 al barri antic, intentant plasmar els canvis que havia patit el barri antic de la capital bagenca.	Història	Manresa	SÍ
El Pla Integral de Revitalització del Nucli Antic (PIRNA)	Ignasi Perramon i Carrió	Nº 87	2	Article que repasa la tasca duta a terme pel Pla Integral de Revitalització del Nucli Antic, intentant determinar quin havia sigut el seu grau d'influència pel barri.	Història	Manresa	SÍ
El carrer del Balç, una perla amagada al cor de la Manresa medieval	Jordi Piñero	Nº 87	2	Breu estudi sobre el carrer del Balç, destacant-ne el seu gran valor per a un estudi mediavalístic.	Indrets	Manresa	SÍ
L'Arxiu de Manresa, cinc anys com a Arxiu Comarcal	Jordi Torner i Planell	Nº 88-89	4	Repàs de la tasca de l'Arxiu de Manresa en el seu 5è aniversari d'haver-se convertit en arxiu. A més inclou una petita mostra de la tipologia de documents que es poden trobar en aquest espai.	Arxius	Manresa	SÍ
El bandoler Perot Roca Guinarda i el Roque Guinart del <i>Quixot</i>	Ignasi Bajona i Oliveras	Nº 88-89	10	Article que estudia la figura del bandoler Perot Roca Guinarda, i intenta establir una relació entre aquest i el personatge Roque Guinart que apareix en el <i>Quixot</i> .	Literatura	NO	SÍ
El Quixot manresà de 1905	Pere Ruiz Lozano	Nº 88-89	7	Article que mostra les diverses impressions i edicions que es van editar a Manresa	Literatura	Manresa	SÍ
Sobre les esglésies de Coaner	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 90	5	Estudi de l'estructura i patrimoni de les esglésies de Coaner, centrant-se en la capella i el santuari de Maria, els altars d'aquestes esglésies i l'oratori de Maria.	Patrimoni	Coaner / Bages	SÍ
Les Planes de Sant Mateu. Estudi d'un mas	Maria Mas i Sarró	Nº 90	3	Treball a través del qual l'autora, agafant com a referència la masia de les Planes, situada a Sant Mateu, fa una estudi analític del mas com a entitat que permet observar un retall de la història viva de la pagesia de la Catalunya Central	Història	Sant Mateu de Bages	SÍ
Lluís de Peguera, recordat a Manresa	Josep Tomàs Cabot	Nº 90	10	Article que fa un repàs biogràfic de Lluís de Peguera, destacant els moments més importants de la seva vida i la seva influència en la història.	Personatges	Manresa	SÍ
Jaume Serra i Húnter. Un oblidat de la història	Miquel Verdaguer Turró	Nº 90	16	Repàs biogràfic sobre Jaume Serra i Húnter, destacant els moments més importants de la seva vida i el paper que va jugar en la vida política catalana.	Personatges	Catalunya	SÍ

Transversalitat berguedana. Una proposta per conèixer la comarca més enllà dels tòpics	Salvador Redó	Nº 90	2	Article que destaca alguns espais de gran valor però poc coneguts de la comarca del Berguedà.	Indrets	Berguedà	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 90	6	Recull d'antigues postals manresanes que ténen un gran valor a la hora de mostrar fragments de la història de la ciutat.	Imatges	Manresa	Sí
Classificació i ordenació del fons documental de la mina de Cardona de l'Arxiu Històric de Cardona	Rosa M. Vila Gangoells	Nº 91	3	Article el qual ens mostra el procés de classificació i ordenació, tot explicant la tipologia i característiques dels documents, del fons documental de la mina de Cardona de l'Arxiu Històric de Cardona.	Arxius	Cardona	Sí
Els Arxius Judicials a Manresa	Josep M. Masnou Pratdesaba	Nº 91	5	Anàlisi i descripció del fons situat a l'Arxiu Judicial de Manresa.	Arxius	Manresa	Sí
Conservació i restauració a l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa	Mònica Megino Vázquez	Nº 91	4	Descripció de les tasques de conservació i restauració de diversos documents de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa	Arxius	Manresa	Sí
Apunts d'Arxiu, arxius d'apunts	Jordi Torner i Planell	Nº 91	5	Article on, a través d'un recull de notícies breus, es defineixen les funcions, la feina i la implantació que havia tingut l'Arxiu als anys prèvis a la presentació de l'article.	Arxius	Manresa	Sí
El camí ral de Manresa a Cardona	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 91	7	Estudi sobre l'evolució i importància històrica del camí ral que connectava les poblacions de Manresa i Cardona.	Història	Manresa / Cardona	Sí
El rellotge de Manresa	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 91	2	Estudi sobre la importància del rellotge de Manresa, intentant analitzar el grau d'impacte que aquest va tenir sobre l'organització de la vida de la ciutat.	Història	Manresa	Sí
Memòria del contraban: entre la repressió i la supervivència	Josep Albert Planes Antoni Barnola Xavier Duran Montserrat Giró	Nº 91	6	En aquest article pretenem aproximar-nos als aspectes més característics i significatius de les formes adoptades pel fenomen del contraban en determinades contrades pirinenques. El període objecte d'estudi comprèn els anys atziacs de la postguerra, les dècades 1940 i 1950. És ben sabut que ja molt abans de la guerra civil de 1936-1939 la pràctica del contraban hi havia esdevingut un "modus vivendi" generalitzat. Malgrat el seu caràcter silent i clandestí, les activitats directament relacionades amb el contraban mereixen la nostra atenció per la singular importància de llur desenvolupament i per la notable incidència que tingueren en la vida rural de la muntanya.	Història	Catalunya	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història. L'impressor Anton Esparbé (II)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 91	8	Recull d'antigues postals manresanes que ténen un gran valor a la hora de mostrar fragments de la història de la ciutat.	Imatges	Manresa	Sí

El dolmen de Samuntà (Súria)	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 92	5	A la vall de la riera d'Hortons, a la zona del Samuntà (Súria) hi ha una gran llosa dreta, falcada amb altres de més petites. Fa temps es va proposar que podien ser les restes d'un dolmen. Les consultes fetes a diversos opinions, però pràcticament totes posaven en dubte que aquelles restes fossin un dolmen. Davant d'això vam optar per anomenar-les <i>La llosa dreta del Samuntà</i> . Actualment, noves dades ens permeten presentar nous arguments en favor de la hipòtesi que, després de tot, sí que es tracta, molt probablement, de les restes d'un sepulcre megalític.	Patrimoni	Súria	Sí
Els enterraments de Sala, fundador de Sant Benet de Bages, i de la seva muller Ricarda	Xavier Sitjes i Molins	Nº 92	3	Estudi del mausoleu de Sala i la seva muller Ricarda, el fundador de Sant Benet de Bages.	Patrimoni	Bages	Sí
La vinya al castell de Guardiola en temps llunyans	Jaume Capdevila i Plans	Nº 92	4	Article a través del qual podem observar la importància de la vinya al castell de Guardiola i la seva influència en la vida de la població d'aquest espai.	Història	Sant Salvador de Guardiola	Sí
Evolució demogràfica, crisis de mortalitat i estacionalitat a la Catalunya Central (segles XVIII-XIX)	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 92	10	La Guerra Civil va fer estralls en els arxius parroquials de la comarca del Bages i és que els llibres de naixements, defuncions i casaments que es guarden en aquests arxius són la font principal per conèixer l'evolució de la població en el passat. A partir de vuit d'aquests arxius que es van conservar hem intentat calcular el nombre de bagencs que érem en el segle XVIII, estudiar les crisis de mortalitat que es produïen de tant en tant i si els esdeveniments demogràfics tenien alguna lògica estacional.	Història	Catalunya Central	Sí
"Argos Manresano": La troballa d'un número extraordinari a l'Arxiu Comarcal de Manresa	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 92	3	Descripció de la troballa d'un número inèdit de la revista Argos Manresano a l'Arxiu Comarcal de Manresa.	Història	Manresa	Sí
Joan Espinalt i Bajona (1910-1981): passió per l'esport, professionalització impossible	Francesc Roma i Casanovas	Nº 92	8	Aquest article pretén reconèixer la importància de l'esqui de competició a la Manresa dels anys quaranta i el paper cabdal que hi va jugar Joan Espinalt. La competició esportiva demana moltes hores de preparació i no poques despeses econòmiques, recursos que, com se sap, es distribueixen socialment de manera desigual. La vida de Joan Espinalt és un intent en un moment massa prematur de reeixir socialment a través de l'esport. La importància esportiva de la seva actuació possiblement no hagi estat hores d'ara prou reconeguda, potser a causa de la pèrdua de memòria històrica	Entitats	Catalunya	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història. Les postals de la Impremta Roca (I) i (II)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 92	8	Recull d'antigues postals manresanes que ténen un gran valor a la hora de mostrar fragments de la història de la ciutat.	Imatges	Manresa	Sí

L'empremta andalusina al tram montserratí del Llobregat	Àngel M. Hernández i Cardona Eleuteri Navarro i Herrerías	Nº 93	7	Anàlisi de les restes d'origen andalusí situades al tram montserratí del Llobregat, analitzant el patrimoni que resta a dia d'avui i la importància d'aquest a nivell històric.	Història	Catalunya Central	Sí
Interpretació arqueològica d'un sarcòfag de pedra del segle X i una tomba del segle XIII, coneguda com a tomba del fundador, del monestir de Sant Benet de Bages	Goretti Vila i Fàbregas Carme Subiranas i Fàbregas	Nº 93	6	La documentació d'ambdues tombes s'emmarca en els treballs de seguiment arqueològic de les obres de restauració arquitectònica del monestir de Sant Benet de Bages, que s'estan duent a terme actualment des de l'any 2001 quan Caixa Manresa va passar a ser-ne propietària. En la seva primera fase (Fase 1B. Església) es preveia l'adequació de la coneguda com a "tomba del fundador". La seva restauració requeria un nou rejuntat de morters, per la qual cosa es va procedir a l'estudi de les estructures que la formaven i a la seva documentació planimètrica. Presentem aquí el resultat d'aquells treballs i de la interpretació arqueològica, fruit de les intervencions arqueològiques a la necròpolis de Sant Benet en les campanyes 2004-2005.	Història	Bages	Sí
Dades referents a obres artístiques medievals (I)	Xavier Sitjes i Molins	Nº 93	3	Recull de dades referents a diversos elements de diverses obres artístiques medievals.	Història	Manresa / Castellgalí	Sí
Notícies del monestir de Sant Jaume Salerm i rodalies	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 93	5	Recull de notícies referents al monestir de Sant Jaume Salerm, permetent així la formació d'una visió històrica sobre aquest espai.	Història	Sant Mateu de Bages	Sí
Reflexions del doctor Josep Fontana sobre la qüestió de l'Arxiu de Salamanca	Àngel M. Hernández i Cardona Eleuteri Navarro i Herrerías	Nº 93	4	A l'abril de 2007 es va presentar a l'Arxiu Comarcal del Bages el llibre <i>Papers Catalans Espoliats. L'Arxiu de Salamanca i la Catalunya central</i> (Zenobita edicions) de Joaquim Aloy, Jordi Basiana i Pere Gasol. L'acte va comptar amb la presència del doctor Josep Fontana que va fer un resum d'un conjunt de reflexions sobre el contingut dels anomenats papers de Salamanca; ara, transcrivim el text íntegre. Pensem que és d'un gran interès atesa la trajectòria historiogràfica i la implicació de l'autor.	Història	Espanya	Sí
"Viure en una dictadura. Els primers anys del franquisme a Manresa (1939-1959)"	Joaquim Aloy Pere Gasol	Nº 93	6	El 28 de març de 2007 es va estrenar a Manresa el documental "Viure en una dictadura. Els primers anys del franquisme a Manresa (1939-1959)", que ha estat produït per l'Ajuntament de Manresa, amb la col·laboració del Programa de la Gent Gran i el suport del Programa del Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya. Amb una durada de 67 minuts i editat en forma DVD, ha estat elaborat per Joaquim Aloy, Jorge Caballero, Laura Casaponsa i Pere Gasol. En el text següent, els dos historiadors que han treballat en aquest projecte ens fan un resum de les recerques i aportacions fetes, que s'emmarquen en un procés de recuperació de la memòria històrica a casa nostra. En aquesta ocasió en un format audiovisual	Història	Manresa	Sí

Postals de Manresa. Imatges per a la història. El Concurs Regional de Fotografia i la postal modernista	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 93	10	Recull d'antigues postals manresanes que ténen un gran valor a la hora de mostrar fragments de la història de la ciutat.	Història	Manresa	Sí
La Columna Casas Sala, memòria històrica de Castelló	Juan Luis Porcar Orihuela	Nº 94	15	Estudi històric sobre la Columna Casas Sala, columna de soldats que es van desplaçar fins a Terol per enfrontar-se a l'alçament militar de 1936.	Història	Espanya	Sí
Els inicis de la fotografia a Manresa. Benet Cabanes i Prunés	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 94	10	Estudi sobre la fotografia a Manresa, analitzant els seus orígens i el seu impacte i evolució en la ciutat,	Història	Manresa	Sí
Aproximació a la història fotogràfica de Monistrol de Montserrat	David Blasco i Planesas	Nº 94	16	Aproximació a la història de Monistrol de Montserrat a través de fotografies i imatges.	Història	Monistrol de Montserrat	Sí
La recerca d'un Cançoner Popular a Manresa	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 95	7	Article que estudia la influència de l'obra de Blai Padró i Obiols, Joaquim Pecanins i Fàbregas i Miquel Caelles i Santasusana com a recol·lectors de música popular catalana, a més d'analitzar el seu paper respecte a la creació de l' <i>Obra del Cançoner Popular de Catalunya</i> a l'any 1922.	Musicologia	Manresa	Sí
La comarca del Bages i l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya	Ramon Vilar i Herms	Nº 95	8	Anàlisi de vàries fons que van ser utilitzades per a la creació del Cançoner Popular de Catalunya. Aquestes fons són les de Marià Aguiló, documents musicals recollits per missioners o recol·lectors i les de Rossend Serra i Pagès.	Musicologia	Bages	Sí
La Fonoteca de Música Tradicional Catalana i la comarca del Bages	Josep Crivillé i Bargalló Ramon Vilar i Herms	Nº 95	6	Descripció dels treballs realitzats per la Fonoteca de Música Tradicional Catalana, determinant quins treballs en depènen directament, quina és la seva relació amb diversos arxius i quina és la bibliografia existent arrel d'aquestes recerques.	Musicologia	Bages	Sí
La música pròpia de les festivitats de Manresa	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 95	11	Article a través del qual l'autora analitza la música de les principals festivitats populars de Manresa.	Musicologia	Manresa	Sí
El teatre Kursaal, receptor de grans personalitats musicals	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 95	9	Article que recull alguns dels artistes més destacats en tocar al Kursaal i la obra d'aquests.	Musicologia	Manresa	Sí
Claret dels Cavallers (Sant Mateu de Bages)	Albert Fàbrega i Enfedaque Francesc Serra i Sellarès	Nº 96	15	Anàlisi de la història de Claret dels Cavallers, a través del qual podem observar una descripció del terme i la seva evolució a través del temps.	Història	Sant Mateu de Bages	Sí
Dos fotògrafs santfruitosencs del segle XX: Casajuana i Espinal	Jaume Plans i Maestra	Nº 96	6	Anàlisi de la obra fotogràfica de Miquel Casajuana i Codina (1888-1935) i de Domènec Espinal Garriga (1923)	Història	Sant Fruitós de Bages	Sí
Aproximació a la història de la fotografia a Cardona	Jaume Barberà i Soler	Nº 96	17	Article que estudia l'evolució de la fotografia a Cardona i, al mateix moment, l'evolució de la pròpia ciutat. D'aquesta forma podem observar una divisió entre les imatges prefotogràfiques i l'impacte de les primeres fotografies de Cardona realitzades a l'any 1857.	Història	Cardona	Sí

Treball de Recerca: La fotografia com a eina d'anàlisi històrica (Cardona 1910-2008)	Irene Carabia Jubero	N.º 96	5	Treball de recerca sobre el paper de la fotografia com a eina analítica per a l'estudi historiogràfic.	Història	Cardona	Sí
La Denominació d'Origen Pla de Bages. Una font de noves oportunitats per al territori	Valentí Roqueta i Guillamet	N.º 97	2	Article que valora la importància de la Denominació d'Origen pels productes del Bages i que fa una descripció de les diferents tipologies de vi que la formen.	Història	Bages	Sí
El futur del vi a Catalunya	Joan Aguado Masdeu	N.º 97	2	Breu text a través del qual l'autor fa una reflexió sobre el futur immediat del vi al Pla de Bages, analitzant la qualitat del producte, el model de Denominació d'Origen Pla de Bages i la necessitat d'afrontar els problemes que sorgeixen per poder tirar endavant aquesta proposta.	Història	Catalunya	Sí
Els Cellers de la D.O. Pla de Bages	Joan Francesc Baltiérrez Alíer	N.º 97	2	Descripció dels deu cellers que conformen la Denominació d'Origen Pla de Bages, testimoni viu de les cooperatives i dels viticultors de la nostra història vinícola.	Història	Bages	Sí
El Comitè Qualificador del Consell Regulador de la D.O. Pla de Bages	Jaume Pont Alegre	N.º 97	1	Breu descripció del Comitè Qualificador del Consell Regulador de la D.O. Pla de Bages, detallant-ne el funcionament i les tasques principals.	Història	Bages	Sí
La Confraria dels vins del Bages	Robert Martí Ferrer	N.º 97	1	Explicació sobre la Confraria dels Vins del Bages, a través de la qual podem observar quines són les seves raons d'existir, la seva composició i els seus objectius com a entitat.	Història	Bages	Sí
L'elaboració dels vins bagencs	Joan Soler i Playà	N.º 97	2	Article a través del qual podem observar el procés d'elaboració dels vins al Bages, destacant-ne la protecció oxidativa, la potenciació de l'extracció i els diferents processos que el producte pateix durant la cria.	Història	Bages	Sí
El vi escumós al Bages	Robert Martí Ferrer	N.º 97	1	Història del cava al Bages, des dels seus orígens fins a l'actualitat, centrant-se en la problemàtica de la denominació quan Espanya va entrar a la Unió Europea.	Història	Bages	Sí
El comerç del vi al Bages	Joan Tomasa i Garroset	N.º 97	1	Estudi històric del comerç del vi al Bages, intentant destacar aquells moments en què la comercialització del producte va tenir una influència més gran pel territori.	Història	Bages	Sí
La rehabilitació del patrimoni en "pedra seca" al Bages	Josep M. Soler i Bonet	N.º 97	3	Article que planteja la necessitat de conservació del patrimoni de "pedra seca", a més de valorar l'impacte que va tenir el naixement de la D.O. per a aquest objectiu, la necessitat de participació dels Ajuntaments i del Consell Comarcal i l'increment de persones formades en aquesta tècnica per a ser capacos de conservar-la.	Història	Bages	Sí
Notes sobre viticultura bagenca actualment	Robert Martí Ferrer	N.º 97	2	Diverses reflexions i notes sobre la viticultura a la comarca del Bages durant la realització d'aquest article.	Història	Bages	Sí
Notes sobre viticultura bagenca a l'Edat Mitjana	Jaume Plans i Maestra	N.º 97	7	Anàlisi de la viticultura bagenca a l'Edat Mitjana, analitzant-ne l'utilitatge i, sobretot, la venda de vi d'origen bagenc.	Història	Bages	Sí

Les barraques de vinya del Bages a través de la pràctica arqueològica	Jordi Morera Arqueociència SC SL	N.º 97	4	Article a través del qual s'analitzen les característiques de les barraques de vinya del Bages, destacant-ne les diverses tipologies i la necessitat per a la seva conservació.	Història	Bages	Sí
Les primeres marques de fàbrica de vins i licors bagencs	Jaume Plans i Maestra	N.º 97	4	Recull de les primeres marques de vins i licors produïts al Bages, explicant-ne la seva història i mostrant-ne els seus logotips.	Història	Bages	Sí
El Sindicat Agrícola de Llobregat de Bages. Una sortida a la crisi agrària de finals del segle XIX	Llorenç Ferrer i Alòs	N.º 97	6	Article que mostra el paper que va jugar el Sindicat Agrícola de Llobregat de Bages durant la crisi agrària de finals del segle XIX provocada per la fil·loxera, analitzant el paper que van jugar els sindicats per a sortir de la crisi, descrivint detalladament el sindicat, els seu Estatut, el número de socis i el seu final.	Història	Bages	Sí
El Cellar Cooperatiu de Santpedor i el procés d'elaboració del vi a la primera meitat del segle XX	Jordi Piñero i Subirana	N.º 97	3	Article a través del qual podem observar una descripció de l'espai que ocupava el Sindicat Agrícola i del procés d'elaboració del vi durant l'era industrial.	Història	Bages	Sí
El camí romà de la Torre del Breny i la vil·la de can Font de Cirerencs (Castellgalí)	Jordi Piñero i Subirana Ramon Serra i Rial	Nº 98	10	Descripció de l'itinerari entre la Torre del Breny i la vil·la de can Font de Cirerencs.	Arqueologia	Castellgalí	Sí
La biblioteca del jurista manresà Ramon Saera, mort l'any 1357	Xavier Sitjes i Molins	Nº 98	3	Descripció dels fons de la biblioteca personal del jurista Ramon Saera a partir dels llibres heretats pel seu fill.	Història	Manresa	Sí
Les butlles miniades del monestir de la Portella	Xavier Sitjes i Molins	Nº 98	3	Anàlisi i descripció de les butlles miniades del monestir de la Portella	Art	Portella	Sí
La iconografia montserratina en la ceràmica dels segles XV, XVI i XVII	Josep Batlle	Nº 98	6	Article que estudia les representacions i iconografia montserratina en restes ceràmiques dels segles XV, XVI i XVII.	Art	Catalunya	Sí
Manifestacions públiques de productes agrícoles i industrials bagencs a diferents Exposicions (mitjans segle XIX – primer terç segle XX)	Jaume Planas i Maestra	N.º 98	8	Article que mostra diferents exposicions en les quals hi van ser mostrats diversos productes d'origen bagenc, entre els quals hi podem trobar diverses mostres de vi.	Història	Internacional	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història. 8 - Cultura i excursionisme (Ed. "El Pla de Bages")	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 98	5	Recull d'imatges clàssiques de Manresa.	Imatges	Manresa	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història. 9 - La ciutat a través d'un nou format: A.T.V. (I)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 98	6	Recull d'imatges clàssiques de Manresa.	Imatges	Manresa	Sí

La farga de Manresa	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 99	5	Estudi analític de la documentació en la qual apareix esmentada la farga de Manresa.	Història	Manresa	SÍ
Una aportació a la trajectòria del pintor Antoni Viladomat i Manalt	Ramon Ribera Gassol	Nº 99	3	Anàlisi de la obra i vida d'Antoni Viladomat i Manalt, on, a través de l'estudi de diverses obres de l'autor, aporta noves visions respecte a la trajectòria de l'artista.	Art	NO	SÍ
La Soledad de Maria S ^a . per Pau Roca	Laura Corrales Burjalés	Nº 99	5	Estudi i anàlisi de la Soledad de Maria S ^a ., obra de Pau Roca.	Art	Manresa	SÍ
Els arxius personals i patrimonials	Josep Fernández Trabal	Nº 99	6	Reflexions a l'entorn dels arxius, estudiant-los i dividint-los entre el fons personals, els fons patrimonials i el marc jurídic que els envolta.	Arxivística	Catalunya	SÍ
L'arxiu familiar i patrimonial de la farmàcia Sala del Mercat, de la vila de Cardona (segles XVI-XXI)	Andreu Galera i Pedrosa	Nº 99	12	Article que analitza l'arxiu familiar i patrimonial de la farmàcia Sala del Mercat, farmàcia que va acollir vuit generacions de farmacèutics.	Història	Cardona	SÍ
Els fons patrimonials i personals de l'Arxiu Històric de Moià	Ramon Tarter i Fonts	Nº 99	6	Descripció i llistat dels fons patrimonials i personals de l'Arxiu Històric de Moià	Arxivística	Moià	SÍ
Joaquim Aloy: "La confiança és la base de la història oral"	Josep Alert i Puig	Nº 99	3	Entrevista a Joaquim Aloy sobre la història oral.	Entrevista	NO	SÍ
Manresa: la transformació del Nucli Antic en marxa	Antoni Daura i Jorba	Nº 100	3	Text de presentació que fa algunes reflexions a l'entorn del projecte PIRNA (Pla Integral de Revitalització del Nucli Antic).	Patrimoni	Manresa	SÍ
FORUM: La comesa per la revitalització del Nucli Antic compleix 15 anys	Francesc Carné i Babià	Nº 100	8	Article a través del qual podem observar les tasques que portava a terme FORUM per a la revitalització del Nucli Antic a través d'un impuls a l'accés a l'habitatge.	Urbanisme	Manresa	SÍ
Dinàmica social i cohesió	Montserrat Mestres i Angla	Nº 100	2	Article que analitza l'impacte que va tenir el PIRNA respecte a dinàmiques socials de cohesió.	Urbanisme	Manresa	SÍ
Situació actual, nous reptes	Dolors Serra i Riba	Nº 100	2	Article que valorava la situació en què es trobava el barri antic i proposava objectius de futur com a millora.	Urbanisme	Manresa	SÍ
La identitat de l'espai urbà. La transformació física del nucli antic de Manresa	David Closes i Núñez	Nº 100	7	Estudi de les diferents estratègies (funcionals o formals) de transformació física del Barri Antic.	Urbanisme	Manresa	SÍ
Rehabilitació i ús dels edificis	Pere Santamaria i Garcia	Nº 100	3	Article que estudia i valora la rehabilitació i ús de diversos edificis del Barri Antic de Manresa.	Urbanisme	Manresa	SÍ
Evolució de l'activitat comercial i de serveis	David Hernández Masegú	Nº 100	2	Article a través del qual podem observar una mostra de l'evolució de l'activitat comercial i de serveis al Nucli Antic en el període d'aplicació del PIRNA.	Urbanisme	Manresa	SÍ
El potencial turístic del Nucli Antic de Manresa	Eudald Tomasa i Garroset	Nº 100	3	Article que valora el potencial turístic del Nucli Antic a través de la situació en què es troben els diversos espais turístics que el formen.	Urbanisme	Manresa	SÍ
La fortuna del PIRNA	Àngels Mas i Pintó	Nº 100	2	Breus conclusions de les jornades de valoració del PIRNA.	Urbanisme	Manresa	SÍ

El Nucli Antic viu!	Ignasi Perramon i Carrió	Nº 100	2	Breus conclusions de les jornades de valoració del PIRNA.	Urbanisme	Manresa	Sí
El Pla Especial de regulació paisatgística de la façana sud de Manresa. Nova carta de colors per al barri de les Escodines	Josep Torras i Torra	Nº 100	2	Presentació del projecte per repintar diverses façanes del barri de les Escodines.	Paisatge urbà	Manresa	Sí
Arqueologia a Manresa a partir del PIRNA	Jordi Morera i Camprubí	Nº 100	4	Article que repassa els projectes arqueològics que es van començar a dur a terme a causa de les restes trobades per les tasques de renovació del PIRNA.	Arqueologia	Manresa	Sí
Forns antics de ceràmica a la Catalunya Central	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 101	7	Estudi de les diferents tipologies i funcions dels antics forns de ceràmica de la Catalunya Central.	Patrimoni	Catalunya Central	Sí
Vida i semblança del comte, monjo, abat i bisbe Oliba, en el mil·lenari de l'inici del seu abadiat de Ripoll i de Cuixà	Antoni Pladevall i Font	Nº 101	8	Estudi biogràfic d'abat Oliba.	Història	Catalunya	Sí
Dades sobre obres artístiques medievals (II)	Xavier Sitjes i Molins	Nº 101	4	Recull de dades tècniques de diverses obres medievals.	Art	Catalunya	Sí
Els plets de la Reial Audiència de Catalunya a Manresa (1809 i 1812-1813) que es conserven a l'Arxiu Nacional de Catalunya	Marc Torras i Serra	Nº 101	7	Estudi de la documentació pertanyent a la Reial Audiència de Catalunya a Manresa conservada a l'Arxiu Nacional de Catalunya.	Història	Catalunya	Sí
El Bages en revolta. Els fets de juliol del 1909.	Gemma Rubí i Casals	Nº 101	5	Estudi dels fets succeïts durant el juliol de 1909, més coneguda com a Setmana Tràgica.	Història	Bages	Sí
Violència sagrada	Jofre Padullés Plata	Nº 101	3	Introducció a la investigació que estava portant a terme un grup de treball format per membres del Centre d'Estudis del Bages, l'Associació Memòria i Història de Manresa, l'Associació per al Museu Comarcal de Manresa i el Departament d'Antropologia Social i Cultural de la Universitat de Barcelona, a través de la qual van tractar el tema de l'impacte que va tenir la Guerra Civil sobre el patrimoni religiós manresà.	Història	Manresa	Sí
Nou Maquis morts al Borrell de Sant Mateu de Bages	Marta Gómez Glòria Sarri	Nº 101	3	Article que recull la mort de nou maquis a mans de la Guardia Civil a l'any 1944, on, a través de l'història oral, intenta aclarir tots els dubtes que poden sorgir a l'entorn d'aquest fet.	Història	Sant Mateu de Bages	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història. 10 - La ciutat a través d'un nou format: A.T.V. (II)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 101	5	Recull d'imatges clàssiques de Manresa.	Imatges	Manresa	Sí

El llibre a les esglésies i monestirs de Manresa al segle XIV	Miquel Torras i Cortina	Nº 102	9	Anàlisi dels còdex i documentació de Manresa i entorns del segle XIV.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Les fàbriques de pólvora a Manresa i al Bages	Jaume Plans i Maestra	Nº 102	10	Estudi de la pólvora a Manresa i al Bages, intentant mostrar quin era l'ús d'aquesta pólvora, les primeres fàbriques, la consolidació d'aquestes fàbriques i el posterior final d'aquesta indústria.	Història	Manresa / Bages	SÍ
La indústria a Monistrol de Montserrat: una aproximació	Joan-Xavier Quintana i Segalà	Nº 102	5	Article que estudia la indústria a Monistrol de Montserrat, des de la seva consolidació al segle XVIII a la Revolució Liberal.	Història	Monistrol de Montserrat	SÍ
El padró de Manresa de 1823	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 102	11	Estudi de la situació de la ciutat de Manresa a l'any 1823 i els efectes dels canvis polítics del moment sobre la ciutat.	Demografia	Manresa	SÍ
Un estat de la qüestió. Les migracions interiors de la Catalunya Central	Xavier Oliveras González	Nº 102	8	Article que analitza els coneixements sobre la temàtica tractada (les migracions interiors a la Catalunya Central) i la localització en què es va situar aquesta part de la població.	Demografia	Catalunya Central	SÍ
El carrer del Balç de Manresa a través de la documentació històrica	Raquel Valdenebro Manrique	Nº 103	9	Estudi del carrer del Balç a partir de l'aparició del carrer en la documentació de l'època, tractant principalment el problema amb les nomenclatures i la seva evolució a partir del segle XIII fins a l'actualitat.	Història	Manresa	SÍ
Parròquia de Sant Iscle de Rajadell. Adquisició de diversos llibres per al culte	Jaume Capdevila i Plans	Nº 103	1	Descripció del procés de compra de diversos llibres per part del rector de la parròquia de Sant Iscle de Rajadell.	Història	Rajadell	SÍ
Un desaparegut retaule gòtic: el de Tots els Sants, de la Seu	Xavier Sitjes i Molins	Nº 103	2	Anàlisi del desaparegut retaule gòtic de Tots els Sants, antigament situat a la Seu de Manresa, fent-ne una descripció tècnica al mateix moment que es realitza un repàs de la seva història.	Art	Manresa	SÍ
Vaixella de Manises a la Sala de Monistrol	Xavier Sitjes i Molins	Nº 103	3	Anàlisi històric i tècnic de la Vaixella de Manises, localitzada a la Sala de Monistrol.	Art	Monistrol de Montserrat	SÍ
El mestre fuster Joan Mulet, un artista renaixentista manresà	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 103	8	Estudi de la família Mulet, una de les principals famílies de fusters manresans entre els anys cinc-cents i sis-cents, analitzant la seva obra i l'impacte que van tenir sobre la ciutat.	Art	Manresa	SÍ
Patrimoni en perill: el mas de les Farreres a Rellinars	M. Dolors Moreno Albareda	Nº 103	5	Breu article que posseeix de manifest la necessitat de conservació del mas de les Farreres, a Rellinars, a través d'un anàlisi històric del mateix i fent una valoració del seu estat de conservació actual.	Patrimoni	Rellinars	SÍ
La llosa sepulcral del comte d'Egk a la Seu de Manresa	Xavier Sitjes i Molins	Nº 103	1	Anàlisi tècnic de la llosa sepulcral del comte d'Egk, a través del qual es fa una breu història d'aquest personatge i una transcripció i traducció de la inscripció de la seva tomba.	Història	Manresa	SÍ

Francesc Morell. Tres aportacions a la seva obra pictòrica religiosa	Ramon Ribera Gassol	Nº 103	6	Francesc Morell i Cornet fou un dels pintors manresans més destacats i amb més projecció de la segona meitat del segle XIX. Reeixir amb la conreació essencialment de dues temàtiques: el retrat i la pintura religiosa. En aquest estudi donem a conèixer tres obres religioses, dues d'elles es troben "in situ" en l'església per a la qual foren creades, mentre que l'altra aparegué recentment en el mercat de l'art.	Art	Manresa	Sí
Postals de Manresa. Imatges per a la història. 11 - La ciutat a través d'un nou format: A.T.V. (III)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 103	5	Recull d'imatges clàssiques de Manresa.	Imatges	Manresa	Sí
Breus notes sobre el trogloditisme a la comarca del Bages	Gener Aymamí i Domingo	Nº 104	11	Estudi històric del trogloditisme (la utilització de les cavitats per part de l'home, ja sigui com a vivenda, més o menys ocasional, com a santuari, com a lloc per arrecerar el bestiar, com a refugi de pagesos, pastors o carboners, entre d'altres) i localització geogràfica de les cavitats <u>utilitzades per aquests propòsits.</u>	Història	Bages	Sí
La premsa a Manresa durant el període 1808 a 1814	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 104	12	Article que resumeix el treball " <i>La premsa manresana durant la guerra napoleònica 1808-1814</i> ", on s'analitzen les diferents publicacions periòdiques que es van editar a Manresa durant aquest període i també on es clarifica la situació d'alguna pretesa publicació que no va arribar a existir.	Història	Manresa	Sí
Crisi agrària i moviments cooperativistes a l'Alt Urgell (1890-1920)	Jordi Nistal Refart	Nº 104	11	Estudi de l'impacte de la crisi agrària sobre l'Alt Urgell, determinant el seu grau d'incidència, quins van ser els models d'associacionisme agrari, com es va formar el sindicat agrícola de la Seu d'Urgell i quin va ser el paper dels sindicats catòlico-agraris en aquest territori.	Història	Alt Urgell	Sí
L'aventura europea dels "Magatzems Jorba": la "Maison Jorba" de Brussel·les	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 104	8	Article que estudia la família Jorba a través de la "Maison Jorba", un edifici propietat d'aquesta família situat a Brussel·les	Història	Internacional	Sí
L'evolució del món ibèric a la Catalunya Central. L' <i>skyphos</i> del Museu Comarcal de Manresa	Carla Vilar Jordi Santamaria Meritxell Lladó José Andrés Martín	Nº 105	6	Article orientat a presentar un objecte arqueològic procedent del Museu Comarcal de Manresa (MCM). Es tracta d'un fragment ceràmic trobat al jaciment ibèric del Puig Cardener que conté una inscripció en alfabet ibèric, una de les inscripcions ibèriques sobre suport més antic coneguda fins al moment. A partir d'aquesta peça es vol parlar del context històric que l'envolta: la formació i consolidació de la cultura i societat ibèrica en general i, en concret, a la Catalunya Central.	Arqueologia	Manresa	Sí
Parlem del monestir de Sant Benet?	Xavier Sitjes i Molins	Nº 105	3	Anàlisi artístic de diversos elements decoratius i estructurals del monestir de Sant Benet.	Art	Bages	Sí

Sobre l'Estampa de la Confraria de la cambra angelical de la gloriosa Verge Maria de Montserrat	Marta Miralpeix Mestres	Nº 105	6	Anàlisi de l'Estampa de la Confraria de la cambra angelical de la gloriosa Verge Maria de Montserrat, realitzant per una banda un estudi històric i, per l'altre, un de caràcter més artístic.	Art	Montserrat	SÍ
Un vaixell amb denominació d'origen bagenc: la fragata <i>Nuestra Señora de los Dolores</i> àlies <i>la Manresana</i>	Jaume Plans i Maestra	Nº 105	4	Estudi d'un vaixell conegut com <i>La Manresana</i> , que durant el segle XVIII feia el trajecte fins a Amèrica.	Història	Internacional	SÍ
Sigil·lografia i heràldica de Callús	Grup Callussenc de Recerca	Nº 105	7	Estudi històric de Callús a través dels seus segells i escuts.	Història	Callús	SÍ
El <i>Poema de Nadal</i> , de Josep M. de Sagarra, a Manresa (1960-1987)	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 105	11	Article que pretén analitzar el grau d'impacte de la obra <i>El Poema de Nadal</i> sobre la ciutat de Manresa, analitzant tots els elements que li van donar forma: el paper que va jugar l'Orfeó Manresà, les audicions més significatives i un recull dels noms de tothom que va participar en l'obra.	Història	Manresa	SÍ
La fotografia en el marc de l'arxiu digital. Estratègies per a la preservació i la difusió	David Iglésias i Franch	Nº 105	3	Article que posa de manifest la necessitat d'implantar la fotografia digital com a forma de preservació dels fons dels arxius.	Arxivística	NO	SÍ
Contrapesos de premses de biga a la Catalunya Central	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 106	5	Anàlisi de diversos contrapesos de premses de biga, utilitzades tradicionalment en l'activitat vinícola i/o oleícola.	Patrimoni	Catalunya Central	SÍ
L'evolució de les tines a la Catalunya Central	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 106	6	Article a través del qual es fa un repàs a tres tipus de tines, cadascun dels quals pertanyia a un període més o menys definit. Deixant de banda les denominacions medievals que se'ls hi donava, entenem una tina com el recipient destinat a la fermentació del vi i que, a partir de cert moment, van ser construccions immobles fetes amb pedra i/o ceràmica.	Patrimoni	Catalunya Central	SÍ
El tresor ceràmic de Sallent	Xavier Sitjes i Molins	Nº 106	3	Estudi d'una acumulació de restes ceràmiques trobades en una casa de Sallent, intentant respondre diverses incògnites que apareixen en el seu entorn.	Patrimoni	Sallent	SÍ
Contracte d'un retaule: Capella de Sant Marc i Santa Susana (terme de Grevolosa)	Jaume Capdevila i Plans	Nº 106	1	Mostra d'un contracte per a la fabricació d'un retaule per a la capella de Sant Marc i Santa Susana.	Patrimoni	Grevolosa	SÍ
Els germans Picalqués, destacats militars manresans de la Guerra de Successió	Francesc Serra i Sellarés	Nº 106	11	Estudi biogràfic dels germans Picalqués, analitzant quin paper van jugar aquests militars manresans durant la Guerra de Successió.	Història	Manresa	SÍ
Campanes, campanars i campaners de Callús	Grup Callussenc de Recerca	Nº 106	12	Article que estudia les campanes, campanars i campaners de Callús, determinant la forma de les campanes i el seu so, la seva localització i quines persones n'eren responsables.	Patrimoni	Callús	SÍ

Josep Ferrer i Torras, escultor manresà	Ramon Ribera Gassol	Nº 106	5	Article a través del qual es fa una primera aproximació sobre la figura de l'escultor manresà Josep Ferrer, artista desconegut de la segona meitat del segle XIX però de notables dots escultòriques. A nivell de referències bibliogràfiques sobre l'escultor, trobem breument esbossada la seva biografia en dos Diccionaris, el de J: F. Ràfols, el qual posà erròniament el segon cognom "Cunillera", i el d'en Joan Vilaró.	Art	Manresa	Sí
Actituds filoborbòniques a la Catalunya Central: la conspiració del tinent coronel Joan de Miquel	Adrià Cases	Nº 107	4	Estudi de documentació que posseeix de manifest una conspiració portada a terme pel tinent coronel Joan de Miquel a favor dels Borbons a la Catalunya Central.	Història	Catalunya Central	Sí
La Guerra de Successió a la vila i al castell de Cardona. Recerca i il·lustracions documentals en els fons comunals: urbanisme, socioeconomia, adhesions ideològiques de l'oligarquia vilatana i conseqüències del conflicte sobre la població civil.	Andreu Galera i Pedrosa Ainhoa Pancorbo Picó	Nº 107	7	Article que repassa l'impacte de la Guerra de Successió sobre Cardona, analitzant la relació entre urbanisme i guerra, l'estructura socioeconòmica al 1700, les adhesions ideològiques de l'oligarquia catalana, l'impacte de la guerra sobre les Salines, la fortalesa i el setge, les conseqüències del conflicte sobre la població civil, la propaganda, el lliurament de la fortalesa de Cardona i la resistència armada posterior a la fi del conflicte.	Història	Cardona	Sí
La Guerra de Successió a la vila i al castell de Cardona: la recerca cartogràfica	Meritxell Gisbert i Traveria	Nº 107	6	Estudi cartogràfic de Cardona durant la Guerra de Successió, analitzant els plànols generals, els plànols dels atacs, els plànols del magatzem de pólvora, l'estat del Castell de Cardona, les reformes de baluards i muralles i posteriors ampliacions.	Història	Cardona	Sí
La indústria metal·lúrgica manresana als segles XVII i XVIII: pedrenyalers, armers, encepadors, canoners i daguers.	Jaume Plans	Nº 107	9	Article que estudia la indústria metal·lúrgica durant els segles XVII i XVIII, analitzant l'estructura tradicional de l'ofici, la producció d'aquest i a qui es venia la major part de la producció.	Història	Manresa	Sí
La batalla de Talamanca (13/14 d'agost de 1714)	Francesc Serra i Sellarés Gustau Erill i Pinyot	Nº 107	2	Anàlisi de la batalla de Talamanca (1714), a través del qual estudia els dos bàndols i el desenvolupament de la batalla.	Història	Talamanca	Sí
La crema de Manresa del 13 d'agost de 1713	Francesc Serra i Sellarés	Nº 107	6	Article a través del qual es valora l'impacte sobre la zona afectada per l'incendi de Manresa de 1713.	Història	Manresa	Sí
Castellbell i el Vilar a l'entorn dels anys 1714 i 1719	Joan Valls i Pueyo	Nº 107	4	Article que busca apropar-se a un millor coneixement sobre les conseqüències que va tenir l'anomenada Guerra de Successió en els habitants del sud de la comarca del Bages.	Història	Castellbell i el Vilar	Sí
Santpedor durant la Guerra de Successió	Mireia Vila	Nº 107	3	Estudi que recull l'evolució i l'impacte de la Guerra de Successió sobre la població de Santpedor.	Història	Santpedor	Sí

I Jornades d'Arqueologia a la Catalunya Central. Actuacions en el patrimoni arqueològic i paleontològic de l'any 2005 al 2009	Antoni Caballé Gemma Hernández	Nº 108	11	Resum de les Jornades d'Arqueologia a la Catalunya Central, en les quals es van valorar els avanços i investigacions d'aquest camp entre els anys 2005 i 2009.	Arqueologia	Catalunya Central	Sí
La prehistòria recent de la Catalunya Central: les propostes de Miquel Cura i la continuïtat de la recerca	Miquel Molist	Nº 108	7	Article a través del qual es fa una valoració de la obra de Miquel Cura i del seu impacte sobre l'arqueologia a la Catalunya Central.	Arqueologia	Catalunya Central	Sí
El pensament de Miquel Cura sobre el món ibèric a la Catalunya Central-Interior	Jordi Principal Roser Vilardell	Nº 108	12	Repàs de la obra de Miquel Cura sobre el món ibèric, treballs de gran importància per al desenvolupament arqueològic en aquest camp.	Arqueologia	Catalunya Central-Interior	Sí
La vil·la romana de Sant Amanç (Rajadell). Els materials ceràmics	Ramon Járrega	Nº 108	9	Estudi de les restes ceràmiques trobades a la vil·la romana de Sant Amanç, dividint aquestes restes cronològicament i tipològicament.	Arqueologia	Rajadell	Sí
La documentació judicial del Tribunal Industrial de Manresa com a font per a la recerca històrica	Maria Lluïsa Fernández	Nº 108	3	Article que valora la utilització de documentació judicial com a metodologia d'estudi històric.	Arxivística	Manresa	Sí
El Setge de Cardona de 1711	Francesc Serra i Sellarés	Nº 109	2	Estudi sobre el Setge de Cardona, a través del qual n'estableix la cronologia i determina el seu impacte sobre la població.	Història	Cardona	Sí
Personatges moianesencs en la Guerra de Successió	Ramon Tarter i Fonts	Nº 109	5	Repàs de les figures més importants de la comarca del Moianès durant la Guerra de Successió.	Història	Moianès	Sí
Documentació per a l'estudi del període de la Guerra de Successió conservada a l'Arxiu Comarcal del Bages	Marc Torras i Serra	Nº 109	6	Repàs i descripció del fons de l'Arxiu Comarcal del Bages útil per a l'estudi de la Guerra de Successió.	Història	Manresa	Sí
Arqueologia del conflicte. La Guerra de Successió a Catalunya	Francesc Xavier Hernández Cardona María del Carmen Rojo Ariza Xavier Rubio Campillo Maria Yubero Gómez	Nº 109	7	Estudi arqueològic del camp de batalla pròxim a Talamanca; enfrontament que va tenir lloc durant la Guerra de Successió.	Arqueologia	Catalunya Central	Sí
El monestir de Sant Benet de Bages	Carme Subiranes Fàbregas Goretta Vila Fàbregas	Nº 109	6	Recull de les intervencions arqueològiques realitzades entre els anys 2001 i 2007 al monestir de Sant Benet de Bages, incloses en el marc d'actuació del <i>Projecte de restauració del Monestir de Sant Benet de Bages</i> .	Arqueologia	Bages	Sí

Els privilegis concedits a Manresa durant la cort de 1311	Marc Torras i Serra	Nº 109	5	A inicis del segle XIV, la possibilitat de celebrar la fira va suposar una forta empenta al desenvolupament econòmic de la ciutat. Amb tot, el mateix dia que el rei concedia el privilegi de la fira, també atorgava dos documents més que havien de servir per a enfortir l'economia dels manresans i, alhora, augmentar l'incipient autogovern municipal. En aquest article comentem els tres documents i els situem en el context en què van ser generats.	Història	Manresa	SÍ
Les lluites pel control de "Minas de Potasa de Sùria S.A," durant el primer any de la Guerra Civil (1936-1937)	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 109	5	Article que estudia els diversos conflictes que hi van haver pel control de les mines de potasa de Sùria.	Història	Sùria	SÍ
Els Talamanca i el monestir de Sant Benet de Bages	Xavier Sitjes i Molins	Nº 109	3	Estudi de la relació entre la família Talamanca, una de les més influents de la zona en el seu moment, i el monestir de Sant Benet de Bages.	Patrimoni	Bages	SÍ
Josep Llimona, escultor. Obra a Manresa	Ramon Ribera Gassol	Nº 109	4	Article que fa un repàs de les diverses obres escultòriques de Josep Llimona situades a Manresa per tal d'analitzar-les tècnicament.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Jaume Desfar i Sala, un jurista i conseller reial del segle XIV	Joan Valls i Pueyo	Nº 110	8	Treball que parla del senyor Jaume Desfar i Sala, un personatge nascut a Manresa que va exercir el seu ofici de jurista arreu de Catalunya al llarg de la segona meitat del segle XIV. Va ser el pare de Jaumot Desfar, que esdevingué senyor del castell i del terme de Castellbell i el Vilar, de Joan Desfar, senyor de Vacarisses, i de Tomàs Desfar, senyor de Sant Salvador de Guardiola.	Història	Catalunya	SÍ
Postals de Manresa. Imatges per a la història. 12 - La guerra napoleònica i la cartofília manresana	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 110	3	Recull d'antigues postals manresanes que ténen un gran valor a la hora de mostrar fragments de la història de la ciutat.	Història	Manresa	SÍ
La guerra del Francès al sud de la comarca del Bages (1808-1814)	Joan Valls i Pueyo	Nº 110	6	Repàs dels diversos espais de conflicte que hi van haver repartits pel Bages durant la guerra del Francès.	Història	Bages	SÍ
El padró de Manresa de 1824 (I)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 110	8	Anàlisi detallat del padró de Manresa de 1824.	Història	Manresa	SÍ
El rellotge de la Seu de Manresa (1851-2011)	Jaume Espinalt i Sellarès	Nº 110	5	Article que tracta la història i funcionament del rellotge de la Seu de Manresa	Història	Manresa	SÍ
La descripció arxivística de la documentació de les cambres agràries del Bages conservades a l'Arxiu Comarcal del Bages	Eva Santaulària	Nº 110	5	Descripció detallada dels diferents fons de les cambres agràries del Bages.	Arxivística	Manresa	SÍ

Magí Gamisans " <i>Gamis</i> ", un home de poble. Relat històric de la vida d'un idealista com tants n'hi havia a la Catalunya del segle XX	Miquel Bacardit Gamisans	Nº 110	8	Biografia de Magí Gamisans.	Història	Catalunya	SÍ
Berenguer de Montagut i el pont nou de Manresa	Jaume Espinalt i Sellarès	Nº 111	5	Treball que té per objecte passar en relació l'obra civil i religiosa de Berenguer de Montagut.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Dades inèdites sobre artistes dels segles XIV al XVIII i llurs obres al Bages	Xavier Sitjes i Molins	Nº 111	12	Recull de diverses dades inèdites sobre artistes clàssics i les seves obres al Bages, a més de llistar i dividir aquestes obres per localització geogràfica.	Patrimoni	Bages	SÍ
Guerra i postguerra de Successió a Monistrol de Montserrat: Francesc Janer, de voluntari austricista a esquadrista borbònic	Carlos Pizarro Carrasco	Nº 111	4	Article que repassa la vida de Francesc Janer i les raons que el van portar a passar d'un bàndol a un altra.	Història	Monistrol de Montserrat	SÍ
El padró de Manresa de 1824 (II)	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 111	7	Continuació de l'article amb mateix títol publicat a Dovella	Història	Manresa	SÍ
Entorn de les colònies industrials: aspectes socials i demogràfics de Puig-reig	Josep Albert Planes i Ball	Nº 111	6	Anàlisi de l'impacte de les colònies industrials sobre la població del seu entorn a través dels aspectes socials i demogràfics.	Història	Puig-reig	SÍ
Wenceslau Dutrem i Solanich, un farmacèutic de Castellbell i el Vilar. L'entorn familiar d'un farmacèutic llibertari i les relacions del seu fill amb Trotski	Joan Valls i Pueyo	Nº 111	10	Estudi de la família Dutrem a causa de les relacions d'aquesta amb Trotski. D'aquesta forma és possible observar les relacions polítiques d'aquesta família de farmacèutics, a part de ser un punt de partida per a l'estudi de la repressió franquista sobre els farmacèutics catalans.	Història	Castellbell i el Vilar	SÍ
L'anticlinal de Mig-Món (Súria, Bages)	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 112	5	Article que presenta un anàlisi geològic de l'anticlinal de Súria, una estructura geològica de gran valor per a l'estudi d'aquesta temàtica a causa de la seva preservació i la gran varietat d'estrats que presenta.	Geologia	Súria / Bages	SÍ
Quan teixir es va convertir en alternativa. El creixement de les fàbriques de telers manuals a mitjan segle XIX	Llorenç Ferrer i Alòs	Nº 112	7	Article que analitza l'impacte que va tenir la indústria tèxtil sobre la societat catalana, observant l'evolució que va portar el canvi de filar i teixir a les cases a l'establiment de fàbriques amb l'arribada del cotó a la Catalunya Central. A més, també estudia el model de filatura de les contínues i de les mules, la crisi dels tres models de filar de 1830, la posterior reorganització de la geografia de la indústria tèxtil i l'expansió de les fàbriques de teixits a mà.	Història	Catalunya	SÍ

Dipòsits de Manresa: d'edifici industrial a centre cultural	Alba Subirana López	Nº 112	6	Article que mostra l'evolució de l'edifici del Museu de la Tècnica de Manresa, i com aquest va passar de ser un edifici industrial a un centre cultural. Per tal de dur a terme aquest objectiu, l'autora fa un repàs per la història de l'edifici i respon qüestions tals com la forma de finançament, com funcionaven els dipòsits i el seu posterior canvi de dipòsit a museu.. Finalment, acaba presentant una petita mostra de les activitats que s'hi podien trobar en aquell moment.	Patrimoni	Manresa	Sí
La protecció del patrimoni industrial manresà en el Pla Especial de Patrimoni de Manresa	Lluís Virós Pujolà	Nº 112	6	Fragment del text que el Centre d'Estudis del Bages va presentar a les jornades "Conèixer les fàbriques del Bages", celebrades a l'any 2013, i a través del qual es possa de manifest la necessitat de protecció i conservació d'aquests espais.	Patrimoni	Bages	Sí
Història del tèxtil al Mig Cardaner	Albert Fàbrega Ramon Fons Ester Llobet	Nº 112	9	Estudi històric de la indústria tèxtil a la zona del Cardener compresa entre Navàs, Sant Mateu de Bages, Súria i Callús, observant quines van ser les primeres indústries, les diferents tipologies i la seva localització.	Patrimoni	Bages	Sí
La vaga de 1946 a la Fàbrica Nova. Aproximacions	Gal·la Garcia Casarramona	Nº 112	2	Revisió històrica dels fets succeïts durant la vaga de la Fàbrica Nova a l'any 1946.	Història	Manresa	Sí
Els Comtals, la colònia industrial de Manresa	Jaume Serra Lluís Virós	Nº 112	8	Article sobre el barri dels Comtals, realitzant un estudi històric del que havia sigut aquest emplaçament industrial i un anàlisi de l'arquitectura que la forma.	Patrimoni	Manresa	Sí
Els 60 primers anys de teatre, actes i concerts al Teatre Conservatori	Marc Torras i Serra	Nº 113	7	Selecció d'esdeveniments celebrats al teatre Conservatori des de l'any de la seva inauguració, el 1878, i fins a l'inici de la guerra civil. Una petita mostra de la vitalitat d'aquest centre cultural manresà, que en un número posterior es complementa amb un nou recull de cartells i imatges del 1939 i fins a l'actualitat.	Patrimoni	Manresa	Sí
<u>Súria medieval</u>	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 113	4	Estudi de la Súria medieval, centrant-se en el castell i l'església parroquial de Sant Cristòfol, el jaciment arqueològic de Sant Pere del Puig i del "Poble Vell".	Història	Súria	Sí
Visita al Santpedor medieval: la perla amagada del Bages	Josep Mª Feixas i Sancho	Nº 113	7	Estudi històric del Santpedor medieval, fent un repàs dels elements més rellevants d'aquesta època,	Història	Santpedor	Sí
Resum de la visita a Rajadell i el seu entorn	Jordi Piñero Subirana	Nº 113	4	Article que fa un repàs de la història de Rajadell, estudiant des del nucli originari del poble, la seva església parroquial, el nucli actual, el castell, la importància del conreu de vinya i la vil·la de Sant Amanç.	Història	Rajadell	Sí
Sant Pere de Matamargó de Pinós, "la catedral" dels escultors Pujol	Joan Vilamala i Terricabres	Nº 113	7	Aproximació historicoartística a l'obra dels Pujol conservada a l'església solsonina de Matamargó, una nisaga d'escultors que al llarg de cinc generacions van intervenir en una norantena de retaules barrocs i neoclàssic a la Catalunya centra.	Patrimoni	Catalunya Central	Sí

El casal barroc dels Soler de la Plana, un capítol oblidat del segle XVIII manresà	Ramon Serra i Rial	Nº 113	7	Juntament amb els treballs de rehabilitació de l'edifici número 7 de la Plana de l'Om, catalogat com a cal Oller al Catàleg i Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric i Arquitectònic de Manresa, es va iniciar un estudi històric i estructural de l'edifici 1, del qual se'n presenten les conclusions principals.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Francesc Muns, jesuïta i escultor	Ramon Ribera Gassol	Nº 113	3	En aquest article es fa una aproximació a la vida i obra d'en Francesc Muns, jesuïta i escultor, que per la seva condició de religiós, treballà sobretot per a la seva orde, la Companyia de Jesús.	Patrimoni	Catalunya	SÍ
Visita a la fàbrica dels Carbons Elèctrics	Jaume Serra i Carné	Nº 113	3	Notes sobre la visita organitzada pel Centre d'Estudis del Bages al conjunt industrial de la fàbrica dels carbons Elèctrics de Castellgalí, emmarcada en les Jornades Europees del Patrimoni 2013.	Patrimoni	Castellgalí	SÍ
La recuperació del patrimoni industrial	Ferran Pont i Montaner	Nº 114	6	Des de l'esclat de la crisi dels anys setanta del segle passat, la reutilització dels edificis del patrimoni industrial de Catalunya per a usos diferents als productius ha estat una opció creixent. En aquest article faig un repàs cronològic breu d'aquest procés, exposant les actuacions de transformació més significatives i assenyalant un conjunt de fets que l'han condicionat. L'article és un extracte del treball més extens sobre la recuperació dels edificis gabriels que, en format llibre, sortirà aquest any.	Patrimoni	Catalunya	SÍ
El sistema de preses industrials del Cardener a Manresa	Lluís Virós i Pujolà	Nº 114	8	Aquest treball es va presentar en les jornades "Què fem amb el patrimoni industrial?" organitzades pel Centre d'Estudis del Bages. En la presentació oral es relacionava el patrimoni industrial i la història, i l'exemple que es va utilitzar fou aquest estudi sobre les característiques del sistema de preses que han convertit Manresa en una de les capitals de la Catalunya tèxtil. És un exemple de les possibles combinacions entre l'estudi de la història econòmica i del patrimoni industrial.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Tot s'hi val en la recuperació del patrimoni industrial?	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 114	5	Els béns que formen part del patrimoni cultural d'una societat són aquells que la pròpia societat valora, aprecia i considera que cal preservar per a les futures generacions.	Patrimoni	Catalunya	SÍ
Patrimoni industrial, passat i present	Pere Santamaria i Garcia	Nº 114	6	En els darrers anys, el patrimoni industrial de Catalunya ha sofert una transformació d'ús molt important fet que ha provocat en els equipaments uns usos diferenciats dels originals. A continuació, s'exposen quatre casos d'edificis obsolets i abandonats que, amb els nous usos, han revitalitzat els propis edificis i els seus entorns propers.	Patrimoni	Catalunya	SÍ
Rehabilitar: museus o noves activitats?	Joan Carles Batanés Subirana	Nº 114	3	Article que reflexiona sobre l'ús que s'hauria de donar al patrimoni industrial recuperat, ja fós en forma de museus o adaptar-los per a la realització d'altres activitats.	Patrimoni	Catalunya	SÍ

L'Ecomuseu del Moianès, la valorització del patrimoni preindustrial d'una comarca	ConSORCI del Moianès	Nº 114	4	Estudi sobre l'Ecomuseu del Moianès com a exemple de conservació del patrimoni preindustrial, mostrant com s'aprofita aquest espai a través de la seva organització i els projectes ue s'hi poden trobar.	Patrimoni	Moianès	SÍ
La preservació del patrimoni industrial des de la gestió municipal	Ramon Bacardit i Reguant	Nº 114	3	Article que posa de manifest la importància de la conservació del patrimoni industrial manresà, l'estat en què es trobava aquesta qüestió en aquell moment i una valoració de l'actuació de l'Administració Municipal.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Manresa vista per l'objectiu d'un pioner dels viatges fotogràfics ara fa 150 anys: Robert Peters Napper	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 114	7	Robert Peters Napper era un fotògraf gal·lès que el segle XIX va recórrer la Península Ibèrica per fer-ne un ampli reportatge fotogràfic. De la seva obra recuperem i comentem les cinc vistes que va fer a la ciutat de Manresa, realitzades el juliol de 1863.	Fotografies	Manresa	SÍ
L'esperó de Bolòs, una planta endèmica de Catalunya redescoberta al Bages	Joaquim Pérez i Raventós Àngel M. Hernández i Cardona	Nº 115	4	Una planta que es donava per extingida al Bages -l'esperó de Bolós, una espècie protegida a nivell estatal-, descoberta de nou dins el terme municipal de Mura per Joaquim Pérez. Parlem del descobriment i de la seva singularitat.	Natura	Bages	SÍ
Propostes d'investigació sobre els orígens del Segle d'Or manresà	Josep Bastardas	Nº 115	7	El present treball té com a punt de partida la comanda que se'm va fer sobre l'estudi documental de la història de la Confraria dels Mestres de Cases i Molers de la ciutat de Manresa i com a finalitat, la meua particular contribució a l'estudi dels orígens de l'anomenat Segle d'Or Manresà (s. XIV).	Història	Manresa	SÍ
Sepultures de la noblesa bagenca en el monestir de Sant Benet	Xavier Sitjes i Molins	Nº 115	4	Aprofundim en les obres patrocini de famílies de la noblesa de la comarca com els Calders, els Boixadors i els Rocafort, després d'haver parlat anteriorment de les obres finançades pels Talamanca, totes elles en el marc del monestir de Sant Benet.	Patrimoni	Bages	SÍ
Els orgues de la Seu de Manresa en els segles XV-XVII	Francesc Xavier Altés i Aguiló	Nº 115	7	Aproximació històrica i documental sobre els diversos orgues que ha tingut l'església de la Seu de Manresa, des del segle XV i fins el segle XVII, des de la primera notícia indirecte que coneixem (1489) fins a l'orgue de Francesc Bordons (1616-16196).	Història	Manresa	SÍ
Notícia de la construcció del primer edifici del Col·legi de Sant Ignasi de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 115	2	El ric fons dels protocols notariais ens permet, en aquesta ocasió, recuperar un document-contracte inèdit pel qual un mestre d'obres es compromet a aixecar tres murs de l'edifici del col·legi de Sant Ignasi, datat a 30 de març de 1625.	Història	Manresa	SÍ
Imatges i documents de les Enramades a Manresa a finals del segle XIX i inicis del XX	Marc Torras i Serra	Nº 115	8	Breu selecció documental de programes, impresos i fotografies de la festa de les Enramades celebrada en barris i carrers de la ciutat de Manresa i conservades a l'Arxiu Comarcal del Bages.	Història	Manresa	SÍ

Verdaguer i la Creu de la Culla. Primera part	Joan Vilamala i Terricabres	Nº 115	7	El poema més emblemàtic, per no dir únic, de temàtica manresana, que trobem en l'obra de Jacint Verdaguer, és sens dubte La Creu de la Culla; d'aquí arrenca el nostre interès. Amb la intenció d'aprofundir un xic el tema, a mesura que hem avançat hem vist que la cosa dóna per a molt; és per això que ens hem atrevit a escriure quatre consideracions relacionades no tan sols amb el breu poema verdaguerià sinó també sobre l'objecte arqueològic d'on arrenca el poema: la creu.	Patrimoni	Manresa	Sí
Cant coral a Castellbell i el Vilar. Amb motiu del centenari de la Capella de Música Burés (1914-2014)	Joan Valls i Pueyo	Nº 115	8	Notes històriques en record de la centenària tradició coral de Castellbell i el Vilar. Aproximació a les diverses societats corals, cors i orfeons que han donat veu a la història musical del poble i que enginy celebra el centenari de la Capella de Música Burés.	Història	Castellbell i el Vilar	Sí
Biografia de Xavier Sitjes i Molins	Marc Torras i Serra	Nº 115	3	L'advocat i historiador Xavier Sitjes i Molins va presentar al novembre del 2013 el seu darrer llibre titulat <i>Els castells i torres medievals del Bages</i> , editat pel Centre d'Estudis del Bages i guardonat amb el premi Antoni Esteve 2013, dels Lacetània. Aprofitant l'efemèride, publiquem la transcripció de la intervenció de Marc Torras en què se li va lliurar a l'autor la Medalla de la Ciutat al Mèrit Cultural.	Homenatge	Manresa	Sí
Patrimoni cultural i tics: Noves formes d'aplicar la Gestió Cultural al territori	Jaume Plans i Maestra	Nº 116	5	Primera de les ponències presentades a les Jornades de Gestió Cultural, a través del qual es tractaven preguntes a l'entorn de la gestió del patrimoni cultural tals com han afectat les noves tecnologies a l'hora d'escollir una destinació cultural, quines tipologies de centres patrimonials existeixen o de quina forma es poden relacionar les noves tecnologies en la difusió d'aquest patrimoni.	Patrimoni	Bages	Sí
Projecte Manresa 2022: Patrimoni immaterial i material posat en valor	Jordi Rodó Rodà	Nº 116	7	Síntesi de l'estructura i de les principals idees del Pla director Manresa 2022, un exemple de planificació en l'àmbit local d'una estratègia de valoració turística del patrimoni tangible i intangible. Tot i això, no es consideraran els aspectes interns d'organització territorial i de gestió del Pla.	Patrimoni	Manresa	Sí
La protecció del patrimoni municipal. Eines de gestió, recuperació i divulgació. El cas de Cardona (2000-2014)	Ainhoa Pancorbo Picó	Nº 116	14	Mostra de la metodologia utilitzada en els plans de protecció del patrimoni de Cardona, a través de la qual és possible observar com es van tractar i preservar diversos espais de la ciutat.	Patrimoni	Cardona	Sí
El padró de Manresa de 1828	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 116	8	El cens de la ciutat de Manresa de l'any 1828, estudiat al detall i presentat en aquest article amb taules i gràfiques que ens ajudaran a conèixer el prototipus de família manresana d'aquella època, amb detalls i anècdotes curioses.	Demografia	Manresa	Sí

Verdaguer i la Creu de la Culla. Segona part	Joan Vilamala i Terricabres	Nº 116	8	En el número 115 de Dovella, vam descriure la creu de la Culla i vam comentar el poema que en va escriure Verdaguer i la seva publicació. En aquesta segona part, recollim els textos més significatius que s'han publicat sobre el mateix tema, els comparem, i intentem argumentar perquè mossèn Cinto no va incloure l'escena final dels pans, encara avui <u>no coneguda, en el seu poema <i>La Creu de la Culla</i>.</u>	Patrimoni	Manresa	Sí
1913: les societats franceses i la potassa catalana	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 116	6	La descoberta de la potassa de Súria (1912) i les maniobres empresarials de les societats franceses de l'època, algunes pinzellades que ens ajudaran a entendre el secretisme que va envoltar totes les gestions a l'entorn del jaciment surienc.	Història	Súria	Sí
Ramon Nonat Cornet i Arboix (1925-2004)	Armand Rotllan Verdaguer	Nº 116	4	A l'octubre de 2014 es van complir deu anys de la mort de Ramon Cornet Arboix. Com a homenatge, al llarg de tot aquest any 2015, entitats i personalitats del món cultural de Manresa han programat diversos actes en la seva memòria. El present escrit n'és un.	Història	Manresa	Sí
Estudi del territori del terme municipal de Navàs: les necròpolis rurals altmedievals	Erola Bedmar Giménez	Nº 117	10	Primera aproximació al territori alt medieval del terme municipal de Navàs, al Bages, centrada en les tombes rurals excavades en la roca i no associades a edificis religiosos.	Arqueologia	Navàs	Sí
Procés de restauració del "Llibre particular del paborde de la Seu de Manresa"	Mònica Megino Vázquez	Nº 117	7	Descripció detallada dels diferents processos i etapes que s'han de dur a terme per a la restauració d'un llibre medieval, i mostrant amb imatges la recuperació d'una documentació molt desgastada pel pas del temps o altres factors externs.	Restauració	Manresa	Sí
El segon volum del llibre del paborde de la Seu (1313-1320)	Marc Torras i Serra	Nº 117	13	La restauració que durant els anys 2011-2012 l'Arxiu Comarcal del Bages ha dut a terme del Llibre 2 del paborde de la Seu, ha permès poder conèixer el contingut, relatiu a Manresa i el Bages i poder-lo estudiar, fet que, fins ara, arran del seu mal estat de conservació era impossible.	Història	Manresa	Sí
El simbolisme de la mort en l'art bagenc	Xavier Sitjes i Molins	Nº 117	2	Descripció de les primeres representacions d'esquelets dotats de vida en obres artístiques, a Sallent i a Manresa.	Patrimoni	Bages	Sí
Sepultures de la noblesa bagenca en el monestir de Sant Benet	Xavier Sitjes i Molins	Nº 117	1	Ampliació i final de l'article publicat a la revista Dovella número 115 sobre les sepultures de la noblesa bagenca en el marc del monestir bagenc de Sant Benet.	Patrimoni	Bages	Sí
Vida i obra de Joan Carles Amat: metge, músic, escriptor i polític monistrolenc (c. 1572-1642)	Carlos Pizarro Carrasco	Nº 117	6	Fragment d'un dels capítols del llibre col·lectiu de Carlos Pizarro Carrasco, Daniel Montaña Buchaca, Carles Banqué Nadal i David Blasco Planesas (2014). <i>L'empremta del monistrolenc Joan Carles Amat</i> . Editat per l'Ajuntament de Monistrol de Montserrat. El text complet, amb les corresponents notes al peu, es pot consultar íntegrament al llibre, el qual <u>es troba disponible al públic.</u>	Història	Monistrol de Montserrat	Sí
Tres obres menors de l'escultor Pau Sunyer	Josep Galobart i Soler	Nº 117	7	Recuperació de la documentació de tres obres desaparegudes de l'escultor Pau Sunyer (Manresa, 1673-1751) i que, tot i tractar-se d'obres menors, aporten novetats per a estudis futurs.	Patrimoni	Manresa	Sí

Marià Vallès i Jaumeandreu (1802-1860) i el teatre de les Piques	Cecília Vallès i Botey	Nº 117	5	Breu recorregut històric de l'aportació de Marià Vallès i Jaumeandreu a la societat manresana del segle XIX, en especial a la cultura i al teatre de la ciutat.	Història	Manresa	Sí
El castell de Rajadell	Roser Parcerisas i Colomer	Nº 118	3	Estudi sobre el castell de Rajadell, a través del qual n'analitza el seu estat de conservació i fa una valoració de les necessitats d'aquest espai per a la seva conservació.	Patrimoni	Rajadell	Sí
Patrimoni: llast o oportunitat?	Enric Masana i Botella	Nº 118	2	Article que posa de manifest la necessitat de revisar la gestió del patrimoni i de determinar si les estratègies portades a terme pels governs municipals són les més adequades per aquest objectiu.	Patrimoni	Catalunya	Sí
La conservació del patrimoni cultural	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 118	3	Diverses valoracions a l'entorn de la conservació del patrimoni, tals com la sensibilitat, la voluntat política o la cultura social.	Patrimoni	NO	Sí
Institucions, societat civil i treball en equip en la defensa del patrimoni	Magda Fernández Cervantes	Nº 118	3	Article que posa de manifest la necessitat de conèixer, valorar i difondre el valor del patrimoni a través del treball en equip, agafant com a exemple la Casa de la Barceloneta (1761).	Patrimoni	Catalunya	Sí
El patrimoni documental en perill al Bages	Marc Torras i Serra	Nº 118	10	El patrimoni documental, a Manresa, al Bages i arreu de Catalunya, sempre ha estat en perill. Per tal d'abordar el tema de quin és el patrimoni documental del Bages que actualment es troba en perill prèviament cal definir què entenem per patrimoni documental i, <u>històricament, quins perills ha viscut aquest patrimoni.</u>	Patrimoni	Bages	Sí
Patrimoni i paisatge industrial en perill al Bages	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 118	7	Article que posa de manifest l'estat de conservació de diversos espais d'interès cultural i proposa diverses metodologies per a la seva conservació.	Patrimoni	Bages	Sí
Reflexions sobre el patrimoni (del Bages) en risc	Antoni Vilanova Omedas	Nº 118	6	Diverses reflexions a l'entorn de la conservació del patrimoni, tals com els valors a preservar o la necessitat d'incrementar la seva protecció.	Patrimoni	Bages	Sí
Les colònies tèxtils del Mig Cardener: el seu estat i preservació	Albert Fàbrega Ester Llobet	Nº 118	8	Valoració de l'estat de conservació de les colònies tèxtils El Cortès, Antius, Fusteret, Palà de Torroella i Valls de Torroella.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Transformació i desaparició del convent dels Pares Predicadors Dominics de Manresa els segles XIX i XX	Mireia Barbé i Rius	Nº 118	8	Malgrat que el convent de Sant Domènec fou un dels més importants de la ciutat, al segle XIX va patir un conjunt de modificacions degut a les desamortitzacions i a les necessitats del seu temps, que van tenir com a conseqüència la seva desaparició. En aquest article, es desenvoluparan tots aquests successos que van donar lloc al que avui en dia es troba en el seu antic emplaçament, el Teatre Conservatori i la plaça de Sant Domènec.	Història	Manresa	Sí

El trogloditisme a la comarca del Solsonès. Apunts	Gener Aymamí i Domingo	Nº 119	13	Tal com diu el títol, amb aquest article es pretén posar en coneixement i donar uns breus apunts del trogloditisme a la comarca del Solsonès, des d'època històrica, ja que les coves que presenten materials anteriors a aquesta etapa, formen part del complex món arqueològic. Com a trogloditisme s'entén la utilització de les cavitats per part de l'home, ja sigui com a habitatge, refugi o amagatall o com a lloc on arrecerar el bestiar, entre altres.	Patrimoni	Solsonès	Sí
Els camins de Manresa a Barcelona, passant per Castellbell i el Vilar, i les bargues del riu Llobregat	Joan Valls i Pueyo	Nº 119	9	Recull de testimonis i documents que ens ajuden a dibuixar els antics camins i els sistemes de comunicació a l'entorn del riu Llobregat.	Història	Barcelonès	Sí
El tractament arxivístic del fons documental de l'empresa Hayes Lemmerz de Manresa	M. Lluïsa Fernández Clarés	Nº 119	3	Aquest article té com a objectiu realitzar una breu aproximació històrica a l'empresa Hayes Lemmerz de Manresa i una anàlisi del tractament arxivístic realitzat per l'Arxiu Comarcal del Bages (ACBG) a una part molt rellevant del seu fons documental, ingressat el mes d'octubre del 2010 gràcies a una donació de l'actual empresa. El fons està integrat per 1752 unitats documentals, amb un volum de 14'5 metres lineals, i abasta cronològicament del 1919 al 2009.	Arxivística	Manresa	Sí
Les primeres notícies del Pont Nou de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 119	8	Resum d'una de les ponències presentades a la xerrada "El Pont Nou des del segle XIV fins avui. Història, arquitectura i arqueologia", a través de la qual es fa un estudi del Pont Nou de Manresa i es donen respostes a l'entorn de qüestions com qui van ser els obrers i l'arquitecte, com es va finançar i com es va construir.	Història	Manresa	Sí
Intervenció arqueològica al Pont Nou de Manresa	Joan Ramon Renyer Flix	Nº 119	6	Resum d'una de les ponències presentades a la xerrada "El Pont Nou des del segle XIV fins avui. Història, arquitectura i arqueologia", a través de la qual podem conèixer el context històric i arqueològic del Pont Nou de Manresa, una descripció del jaciment, els treballs arqueològics realitzats i el seu estat actual.	Arqueologia	Manresa	Sí
Rehabilitació i reforç estructural del Pont Nou	M. Roser Caus Potroñ	Nº 119	8	Resum d'una de les ponències presentades a la xerrada "El Pont Nou des del segle XIV fins avui. Història, arquitectura i arqueologia", a través de la qual podem observar les obres de conservació dutes a terme en el Pont Nou de Manresa.	Patrimoni	Manresa	Sí
Retaules desapareguts inèdits (III)	Xavier Sitjes i Molins	Nº 119	5	Recuperació de la memòria de diversos retaules desapareguts a través de l'anàlisi de diverses fotografies. Tot i això manca documentació que completi la ressenya, principalment a causa de la crema de quasi la totalitat dels arxius parroquials.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Una llista dels efectes d'una pedregada del segle XVIII	Marc Torras i Serra	Nº 119	3	Document, transcripció i marc històric dels efectes d'una pedregada que l'estiu de l'any 1741 va afectar a diversos municipis i parròquies del corregiment de Manresa.	Història	Manresa	Sí

Esbart Dansaire Santvicentí	Aina Berenguer i Santamaria	Nº 119	4	"Set vetes per Catalunya" va ser el treball guanyador del premi Revista Dovella en l'edició del passat any 2015 dels premis Lacetània. Aina Berenguer, tutoritzada per la professora Lluïsa Batista, del col·legi La Salle de Manresa va presentar un extens recull dels orígens i la història de tres grans esbarts dansaires catalans: l'Esbart Joaquim Ruyra, l'Esbart Dansaire Santvicentí i l'Esbart de Rubí. En aquest article es presenta un resum del treball, centrat en l'Esbart de Sant Vicenç.	Història	Sant Vicenç de Castellet	Sí
El medi natural de Dosrius	Josep Galobart i Soler	Nº 120	2	Descripció del medi natural de Dosrius i de tots els elements que el conformen.	Natura	Maresme	Sí
Boades, una plana fèrtil ocupada des de l'antiguitat; El Breny, un singular monument funerari romà	Antoni Daura i Jorba	Nº 120	3	Anàlisi del Breny i les seves característiques, element de gran valor històric per a l'estudi dels romans a Catalunya.	Història	Catalunya Central	Sí
La relació entre la fàbrica Soler i el Breny, i el canvi de paisatge amb la industrialització	Jordi Suades i Marigot	Nº 120	5	Article que fa una valoració de l'impacte que van tenir els diversos processos d'industrialització sobre el Breny.	Patrimoni	Bages	Sí
Quan Sant Vicenç i Castellgalí eren al mar	Josep Girabal i Guitart	Nº 120	3	Article que ens permet observar l'evolució geològica del Bages d'ençà que l'espai en què actualment es troben Sant Vicenç i Castellgalí estava submergit fins a l'actualitat.	Geologia	Bages	Sí
Els clapers del pla de Barbelles (Sant Mateu de Bages-Súria)	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 120	5	Identificació del conjunt de clapers -massa de rocs o munts de rocs- de Sant Mateu de Bages i d'altres situats també a la Catalunya Central.	Arqueologia	Sant Mateu de Bages / Súria	Sí
El sojorn de la Diputació del General de Catalunya a Manresa de l'any 1530	Josep Galobart i Soler	Nº 120	9	En aquest article es presenten alguns detalls que les fonts primàries manuscrites conservades a l'Arxiu de la Corona d'Aragó aporten sobre el trasllat de la Diputació del General de Catalunya a Manresa entre maig i juliol de 1530. La informació fa essencialment referència als diferents indrets de la ciutat on el consistori d'aquesta institució va dur a terme la seva activitat i als manresans que van col·laborar-hi. També cal indicar que els historiadors locals s'han ocupat molt poc d'aquest tema, probablement per la manca de fonts documentals manresanes coetànies.	Història	Manresa	Sí
Crides a la plaça de Nostra Senyora de Castellet del 1701	Jordi Suades i Marigot	Nº 120	4	Hi ha pocs documents que reportin abundant informació sobre la vida quotidiana. Els inventaris i els contractes són alguns d'aquests. En aquest cas es tracta d'unes "crides", una mena de ban que prohibia alguns determinats costums o activitats. L'article recorda, a la vegada, d'altres "crides" que es tenen documentades del terme: l'anterior de l'any 1552 i la posterior de 1773.	Història	Sant Vicenç de Castellet	Sí

El padró de Manresa de 1849	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 120	7	Situació i característiques de la població de Manresa extretes de les dades recollides al cens de l'any 1849. Aproximació a la realitat històrica del moment.	Demografia	Manresa	Sí
L'acta de la sessió del Ple de l'Ajuntament de Manresa del dia 23 de març de 1892	Marc Torras i Serra	Nº 120	5	Anàlisi i transcripció de l'acta de la sessió del Ple de l'Ajuntament de Manresa del 23 de març de 1892	Document inèdit	Manresa	Sí
Els retaules de la Seu destrossats l'any 1936	Xavier Sitjes i Molins	Nº 120	7	Si la crema de diversos retaules l'any 1714, a les acaballes de la guerra de Successió, va ser un desastre per als devots, per als parroquians de la Seu de Manresa i per a l'art del nostre país, la destrucció perpetrada l'any 1936 va ser pitjor. Tots els retaules que hi havia a la Seu, amb l'excepció del del Sant Esperit i dels gòtics i renaixentistes que es guardaven al Museu, van ser trossejats i cremats davant el portal de Santa Maria i llurs restes dutes al pati d'esbarjo del Col·legi de Sant Ignasi, on foren venudes com a fusta per cremar.	Patrimoni	Manresa	Sí
El patrimoni miner. El rept de coneixement	Rosa Serra Rotés	Nº 121	9	Article que posa de manifest la necessitat de no perdre el ric patrimoni miner que es troba a Catalunya, i com les diferents institucions a tots els àmbits treballen per a la seva conservació.	Patrimoni	Catalunya	Sí
El patrimoni de la mineria de la potassa al Bages	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 121	9	Repàs del patrimoni català relacionat amb la mineria de potassa catalana i el seu estat actual. A més, l'autor fa una reflexió sobre la seva conservació, posada en valor i el seu ús social.	Patrimoni	Bages	Sí
La mineria i el patrimoni miner	Josep M. Mata-Perelló	Nº 121	7	Reflexions a l'entorn de la mineria i el seu patrimoni, valorant com ha de ser la mineria i l'estat del patrimoni miner de forma generalitzada i posteriorment, en més detall, a Catalunya.	Patrimoni	Catalunya	Sí
Un segle d'afectació ambiental de la mineria de potassa del Bages	Jordi Badia i Guitart	Nº 121	6	La mineria de potassa al Bages, ja des de l'inici, ha creat problemes ambientals, particularment la salinització de l'aigua. Els ingents residus salins generals durant els quasi 100 anys d'explotació s'acumulen al descobert als runams que transfiguren el paisatge i, malgrat obres de captació de salmorres realitzades durant el present segle XXI, segueixen salinitzant les aigües per circulació subterrània. La mineria de potassa crea una immensa hipoteca ambiental creixent a la conca del Llobregat. L'article exposa afectacions a les aigües i el rebuig d'amples sectors de la societat a aquest estat de coses. Les solucions, però, no es preveuen a curt termini.	Patrimoni	Bages	Sí

Noves dades sobre les muralles de Manresa	Xavier Sitjes i Molins	Nº 121	2	De les muralles de Manresa n'ha parlat la majoria dels historiadors locals: canyelles, Sarret, Gasol i Valdenebro, però el tema no ha quedat esgotat, ja que les excavacions que s'han fet aprofitant obres d'urbanització o bé gràcies a la descoberta de documents que fan referència a aquelles construccions defensives, ara podem donar més dades sobre el murallat que convertia la ciutat de Manresa en una plaça forta, com es va demostrar en la guerra de Separació del segle XVII, quan, per raons de seguretat, una part de la Diputació del General va venir a instal·lar-se provisionalment a Manresa.	Patrimoni	Manresa	Sí
Una factura de l'any 1820	Marc Torras i Serra	Nº 121	2	Recuperació i transcripció d'una factura de l'any 1820.	Document inèdit	Manresa	Sí
La cavalcada de Reis dels Magatzems Jorba i altres festes de Reis a la Manresa del primer terç del segle XX	Joan M. Serra Sala	Nº 121	8	Les cavalcades de Reis van ser un element festiu del cicle de Nadal que es va introduir a diverses ciutats a la segona meitat del segle XIX. A Manresa foren els Magatzems Jorba els que van saber unir la festa religiosa amb una intensa campanya comercial de venda de joguines a partir de l'any 1900. A més de la seva cavalcada, a Manresa n'hi va haver d'altres amb un vessant estrictament benèfic.	Història	Manresa	Sí
L'obrerisme catòlic a Manresa. La HOAC entre 1946 i 1966	Ignasi Perramon Carrió	Nº 121	5	L'any 1946 es repren l'obrerisme catòlic a Manresa i a tot l'estat amb la creació de la HOAC (Hermandad Obrera de Acción Católica). Aquest article explica com neix la HOAC a Manresa, i quina és la seva activitat i influència en el període 1946-1966, en què un grup de persones mogudes per la fe i per l'afany de justícia es proposen treballar en favor d'una societat més igualitària. I això en plena nit del franquisme, en un temps de repressió de les llibertats. El text intenta, al mateix temps, emmarcar aquesta activitat local dins de l'evolució de l'obrerisme catòlic a Catalunya i a l'Estat Espanyol. L'article acaba el 1966, moment en què el moviment obrer ressorgeix amb força creant les Comissions Obreres, i comença a sorgir el moviment veïnal. La vida interna de la HOAC veu desplaçar l'activitat dels seus militants cap al compromís social en altres organitzacions.	Història	Manresa	Sí
Els Andreu, prohoms de la ciutat de Manresa	Raquel Valdenebro Manrique	Nº 122	8	Aquest article vol donar a conèixer aspectes relacionats amb la nissaga manresana dels Andreu durant la primera meitat del segle XIV que de ben segur es poden extrapolar a les altres famílies de prohoms de la ciutat, que al llarg d'aquest període augmentaren considerablement la seva fortuna i acapararen sovint càrrecs públics, esdevenint una oligarquia cada cop més tancada.	Història	Manresa	Sí

De rosari i sants dominics, pintures arbòries manresanes	Francesc Agustí Vivas	Nº 122	9	El Museu Comarcal de Manresa conserva dues grans pintures provinents del desaparegut convent de Sant Pere Màrtir: l'Arbre del Roser i l'Arbre amb sants i santes de l'ordre dominic. L'estudi de les fonts literàries produïdes al si de l'orde de predicadors permet desxifrar el tema representat. L'anàlisi d'aquestes obres artístiques en el seu context de producció permet descobrir les estratègies emprades per la congregació en un horitó urbà en transformació, determinat per la competència entre les institucions religioses establertes a la ciutat.	Patrimoni	Manresa	SÍ
Notícies històriques sobre el camí de can Maçana (de Manresa al Bruc): la primera carretera del Bages	Jordi Piñero Subirana	Nº 122	6	El present article és un resum del treball "La Carretera de can Maçana. Recerca historiogràfica sobre els antics camins de l'àrea sud-oest de Manresa", encarregat l'any 2013 per l'Ajuntament de Manresa (Urbanisme, Secció de Paisatge) amb el propòsit d'aportar dades per a l'elaboració d'un pla de camins antic.	Història	Manresa	SÍ
Salut i medi ambient a la Manresa obrera de finals del segle XIX	Montserrat Perramon Augé	Nº 122	9	Aproximació a les condicions mediambientals i sanitàries de la classe treballadora de la ciutat a partir de dues topografies mèdiques dels anys 1888 i 1894.	Història	Manresa	SÍ
L'empremta de Puig i Cadafalch a Can Jorba (Santpedor). Intervencions de l'arquitecte i altres artistes del seu entorn a l'antiga casa Llissach	Mireia Vila Cortina Jordi Falip Sabartés	Nº 122	7	El present treball glossa l'evolució de la finca de can Jorba (Santpedor, el Bages), antigament propietat dels nobles Llissach. Les intervencions d'època modernista foren protagonitzades per Josep Puig i Cadafalch, arquitecte de referència de la família. Mostren noves facetes del personatge en àmbits com l'enginyeria, la jardineria i la decoració d'interiors. La torre de l'aigua de Can Jorba, única obra arquitectònica modernista del Bages atribuïble a Puig i Cadafalch, il·lustra amb elegància aquesta vocació pràctica.	Patrimoni	Santpedor	SÍ
Manresa vista com a la Covadonga catalana	Joan Vilamala i Terricabres	Nº 122	9	En aquest article, intentarem justificar el títol de la revista manresana "La Covadonga Catalana", una revista que s'autoanomenava "Revista catòlica Il·lustrada", que es va publicar a Manresa des del 16 de febrer de 1901 fins l'9 d'agost de 1902. Per què els redactors van triar aquest nom de matriu espanyola i per què els manresans es van fer seu aquest binomi més que ningú?	Història	Manresa	SÍ
Una notícia sobre la Revolució Russa	Marc Torras i Serra	Nº 122	2	Recuperació d'una notícia sobre la Revolució Russa en el diari Diario de Avisos de Manresa, de l'any 1917.	Document inèdit	Manresa	SÍ
La formació de la xarxa ferroviària catalana	Pere Pascual i Domènech	Nº 123	5	Article que ens mostra el procés de formació de la xarxa ferroviària catalana, destacant-ne les singularitats respecte els ferrocarrils espanyols, com era la xarxa ferroviària bàsica, com va quedar després de la seva ampliació l'any 1935 i el final establiment de la xarxa tal i com la coneixem avui dia.	Història	Catalunya	SÍ

La recuperació del patrimoni de l'antic Cremallera de Montserrat	David Blasco Planesas	Nº 123	9	Article que repassa les tasques de recuperació del patrimoni de l'antic Cremallera de Montserrat a través d'un estudi històric del mateix, observant com es va dur a terme el desballestament i la dispersió del material, la creació d'entitats que busquen la conservació d'aquest patrimoni i les tasques que aquestes entitats han dut a terme per a complir el seu objectiu.	Patrimoni	Montserrat	Sí
El paisatge ferroviari al Bages al segle XXI. Descoberta, reivindicació i posada en valor patrimonial	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 123	9	Article que posa de manifest les singularitats del patrimoni ferroviari bagenc, fa una classificació d'aquest patrimoni i un llistat dels elements patrimonials més destacats a la comarca.	Patrimoni	Bages	Sí
El ferrocarril a Manresa i a la Catalunya Central	Ricard Vendrell Guix	Nº 123	3	Estudi històric del ferrocarril a Manresa ni la Catalunya Central i la seva evolució fins a l'actualitat.	Història	Catalunya Central	Sí
Sant Miquel çà Roca, una capella desapareguda als peus de Montserrat	Josep Batlle i Costa	Nº 123	3	Repàs de la documentació que fa referència a la capella de Sant Miquel çà Roca, a través de la qual n'estudia la seva desaparició.	Història	Montserrat	Sí
El lliurament de la medalla de bronze de la ciutat als manresans supervivents de les guerres de Cuba i Filipines	Marc Torras i Serra	Nº 123	3	Anàlisi d'un document inèdit a través del qual s'explica l'entrega de la medalla de bronze de la ciutat als manresans supervivents de les guerres de Cuba i Filipines.	Document inèdit	Manresa	Sí
Les milícies antifeixistes de la Catalunya Central durant la Guerra Civil de 1936. Dels quadres de defensa a la Columna Terra i Llibertat	Miguel G. Gómez	Nº 123	9	Les columnes milicianes que sortien cap el front durant l'estiu de 1936 tenien un origen proletari. De les comarques del Bages, del Berguedà i del nord del Baix Llobregat partia cap el Front del Centre una gran columna organitzada per la CNT, la Columna Terra i Llibertat. No era un grup més de milicians per ser afegit a una columna superior, sinó una unitat de combat autònoma similar a les que sortien de Barcelona. En aquest article veurem els precedents revolucionaris que van fer possible aquesta unitat.	Història	Catalunya Central	Sí
D'Acadèmia Catalunya als Col·legis Catalunya	Jordi Sardans Farràs	Nº 123	10	És ben conegut que l'Escola Flama, nascuda els darrers anys del règim franquista, va constituir un model de renovació pedagògica i un referent en l'escola catalana. El que no és tan sabut és que l'edifici on s'allotja a la urbanització de Pineda de Bages, fou construït l'any 1970 per a albergar un altre centre d'ensenyament, els Col·legis Catalunya, fundat l'any 1962 com a Acadèmia Catalunya, al número 50 del carrer Saclosa de Manresa, pel farmacèutic i historiador Ramon N. Cornet i Arboix (1925-2004). Un fet que aquest article pretén rescatar de l'oblit en la memòria col·lectiva.	Història	Manresa	Sí
Josep M. Gasol i Almendros (1924-2018), arxiver	Marc Torras i Serra	Nº 124	3	Biografia i record per a la memòria de Josep M. Gasol i Almendros	Memòria	Manresa	Sí

Santa Susanna, una antiga devoció manresana	Xavier Sitjes i Molins	Nº 124	4	Article que estudia l'antiga devoció a Santa Susanna a través de l'anàlisi d'elements artístics i documentals on apareix la santa, a més de l'anàlisi dels seus reliquiaris.	Patrimoni	Manresa	Sí
Breus notícies d'artistes i d'art medieval del Bages (segles XIII-XV)	Xavier Sitjes i Molins	Nº 124	3	La recerca en el Fons Notarial de l'Arxiu Històric Comarcal del Bages de notícies referents a obres artístiques d'èpoques ja rremotes i de llurs autors ha donat lloc a un conjunt de troballes que poden tenir un cert interès local pel seu lloc d'ubicació o per a la trajectòria professional dels seus autors, per la qual cosa i a fi, no ja d'evitar-ne la seva pèrdua, perquè en queda la font, sinó per facilitar-ne la troballa a qui pugui interessar-li, he decidit publicar-les. Són una ampliació de les que ja vaig donar en el número 111 d'aquesta mateixa revista, a l'any 2012.	Patrimoni	Bages	Sí
L'alimentació de la menestralia manresana als segles XIV i XV	Adrià Mas Craviotto	Nº 124	8	Aquest article és el resultat d'una exhaustiva recerca sobre els múltiples aspectes que conformaven la vida quotidiana dels menestrals de Manresa a finals del segle XIV i XV. L'alimentació és un dels trets més importants d'aquesta vida quotidiana, i en aquest sentit, la rica i abundant documentació notarial que es conserva a l'Arxiu Comarcal del Bages aporta una infinitat de dades a escala qualitativa i quantitativa d'un valor inqüestionable. Els inventaris post mortem són sens dubte les fonts documentals més riques en informació i en tota mena de detalls ja que permeten als historiadors reconstruir i analitzar les traces d'aquella quotidianitat alimentària que envoltava diàriament els membres de les societats pretèrites, especialment la medieval, el nostre camp d'estudi.	Història	Manresa	Sí
Els vestits dels diables de la confraria de Sant Miquel de Manresa	Marc Torras i Serra	Nº 124	4	Transcripció d'un document a través del qual podem conèixer la composició i disseny dels vestits dels diables de la confraria de Sant Miquel de Manresa.	Document inèdit	Manresa	Sí
Els Valls. Cinc generacions de mercaders manresans (1326-1430)	Josep Batlle i Costa	Nº 124	7	Anàlisi de la documentació de la família Valls, una família de mercaders manresana, i a través de la qual podem conèixer la realitat econòmica de Manresa durant els segles XIV i XV.	Història	Manresa	Sí
Notícia sobre el càrrec de diputat local de la Generalitat a la col·lecta de Manresa durant el segle XVI	Josep Galobart i Soler	Nº 124	9	Presentació de diverses informacions sobre el càrrec de diputat local de la Generalitat a la col·lecta de Manresa durant el segle XVI (1497-1599). Aquest càrrec, malgrat ésser una peça clau per al cobrament efectiu dels impostos que la Generalitat de Catalunya recaptava en un territori concret, ens és encara molt desconegut. Esbrinant qui va ocupar el càrrec a la diputació local de la capital del Bages al llarg del cinc-cents i analitzant la informació que ens aporten els protocols notariais podrem treure algunes conclusions sobre el perfil econòmic i social dels homes que van ocupar-lo.	Història	Manresa	Sí

El padró de Manresa de 1857	Joan Vila-Masana i Portabella	Nº 124	6	Apunts i dades relatives al cens de Manresa de 1857 i comparativa amb els anteriors censos analitzats corresponents als anys 1828 i 1849.	Demografia	Manresa	Sí
El cable de Cardona a Súria	Albert Fàbrega i Enfedaque	Nº 124	8	S'anomena "cable aeri" o "tramvia aeri" un sistema de transport en el qual el dispositiu de tracció i les vies de circulació estàn formades per un o més cables. Entre 1929 i 1969 va circular un cable aeri per transportar la potassa de Cardona fins a l'estació de ferrocarril de Súria. En aquest article descrivim les característiques d'aquell dispositiu.	Història	Cardona / Súria	Sí
Joan Vilar Costa i Montserrat Glosa a la <i>Carta Colectiva de los obispos españoles</i>	Jaume Serra i Carné	Nº 124	6	Article que repassa el paper que el progressista Joan Vilar Costa va jugar dins de la "Carta Colectiva de los obispos españoles", i l'efecte d'aquest sobre la societat de l'època.	Història	Espanya	Sí
El Pla de Bages, una cruïlla de camins. Aproximació a l'estudi de la xarxa de vies pecuàries i la relació amb els ponts medievals	Joan Rovira Medino Josep Salvans Macià Joan Soler Gironès	Nº 125	10	Històricament, Manresa i la seva conurbació han estat un gran nus viari. Dins un entramat de camins amb múltiples funcions, trobem vies pecuàries seculares, que aprofitaven les infraestructures que tenia la ciutat per salvar els rius i rieres que la voregen. Els ponts han estat un element transcendental pels desplaçaments estacionals del bestiar.	Història	Bages	Sí
El camí ral de Manresa a Solsona	Albert Fàbrega Enfedaque	Nº 125	8	Al llarg de la segona meitat del segle XIX es va obrir la carretera de Manresa a Solsona. En molts trams el seu traçat segueix l'antic camí ral. En aquest article analitzem la terminologia dels antics camins, les normes i projectes de l'administració, a partir de la segona meitat del segle XVIII, amb l'arribada a Espanya de la Il·lustració. descrivim el traçat del camí ral de Manresa a Solsona, els seus punts estratègics, els serveis al llarg del camí i alguns fets notables i curiositats. Aquell camí era una via per on transitava sal i guix, però també tota mena de mercaderies i persones.	Història	Manresa / Solsona	Sí
El camí ral de coll de Daví	Jordi Griera-Cors	Nº 125	4	Els camins rals (contrecció de reial) eren aquells que estaven sota la protecció de les autoritats reials. El més famós i popular camí ral que comunicava Manresa amb Barcelona va ser durant molts segles el que creuava el Llobregat pel pont de Vilomara, carenejava la serra de l'Obac pel coll de Daví i davallava cap al Vallès per Matadepera, Sabadell, Barberà i després del coll de Montcada entrava a Barcelona passant per Sant Andreu i El Clot.	Història	Manresa / Barcelona	Sí

Els camins romeus de la muntanya de Montserrat	Assumpta Muset i Pons	Nº 125	8	Aquest article vol donar a conèixer la importància històrica, religiosa, simbòlica i també les particularitats i les característiques de les quatre principals vies de peregrinació que travessen la muntanya de Montserrat en direcció al monestir. De fet, van ser baules fonamentals dins de l'extensa i complexa xarxa de camins romeus que solcaren els regnes cristians des dels seus orígens i, que en aquest cas, es van mantenir vigents fins a la mecanització dels sistemes de transport.	Història	Montserrat	Sí
El camí romeu de Manresa a Montserrat per Castellgalí i Vilamarics	Jordi Suades i Marigot	Nº 125	4	Des de l'època medieval, molts romeus i pobles de Catalunya peregrinaven al monestir de Montserrat. De camins, n'hi havia varis depenent d'on es venia i del costat de la muntanya per on s'arribava. Un dels camins més concorreguts pel costat de Manresa era el que passava pel mig del poble de Castellgalí, pel costat de l'hostal. Després, el camí ral es dirigia cap a l'enclavament de Vilamarics, travessava la riera de Marganell i s'enfilava cap a Montserrat tot passant per la masia de la Calsina.	Història	Montserrat	Sí
El camí ral de can Maçana	Jordi Piñero Subirana	Nº 125	3	El present article és un resum del que ja es va publicar en aquesta mateixa revista l'any 2017 (vegeu bibliografia). En aquest cas oferim una breu panoràmica sobre l'evolució històrica del camí de can Maçana i ens estenem una mica més en la valoració dels vestigis que es conserven d'aquest i d'altres camins a la zona entorn de la torre de Santa Caterina (Manresa). És un dels indrets on els camins històrics han conservat de manera més íntegra la seva fesomia tradicional.	Història	Manresa	Sí
Viure dins les muralles. Camins i vies de la Manresa medieval	Raquel Valdenebro Manrique	Nº 125	3	L'estudi dels camins i les comunicacions durant els segles medievals presenta una sèrie de dificultats inherents que fa que historiadors i estudiosos es moguin sempre en l'àmbit de la hipòtesi. Malgrat tot, en una ciutat com Manresa, aviat s'aprecia que els autèntics eixos vertebradors de l'urbanisme medieval són precisament aquestes vies de comunicació i que el sistema defensiu de vila, amb el seu conjunt de muralles i portals d'accés, respon també a la importància de les comunicacions.	Història	Manresa	Sí

La vila de Santpedor: portals i camins	Mireia Vila Cortina	Nº 125	4	L'anàlisi dels límits del parcel·lari urbà i rural, combinat amb fonts orals i escrites, permet aproximar-nos a l'evolució dels camins del terme de Santpedor. Es distingeixen 3 fases. 1, fase prèvia a la fundació de la parròquia de Sant Pere d'Or (abans del segle X), amb diverses vies excèntriques a l'actual nucli. 2, fase medieval-moderna, en què la vila de Santpedor es consolida com a node comercial i es forma una malla radial d'enllaços amb els principals camins rals, cadascun amb el seu portal de pas a través de la muralla. 3, fase iniciada a finals del segle XIX, en què aquesta realitat secular es veu alterada per la construcció de carreteres i el carrilet Manresa-Guardiola de Berguedà.	Història	Santpedor	SÍ
Els camins com a patrimoni públic i la seva protecció	Lluís Matamala Ribó	Nº 125	3	L'ús públic d'un camí es deriva de l'ús que en fan els ciutadans, amb el convenciment que exerceixen un dret lògic i col·lectiu sobre aquest. Una altra cosa és la propietat dels camins rurals, corriols o dreces, que en molts casos és difícil d'esbrinar. Hi ha molts camins que són de propietat privada però d'ús públic i a l'Administració no li costa gaire de "posar" sobre el paper que "són seus", sense que mai els hagin comprat o expropiat. En general, es pot entendre que un camí és públic o d'ús públic quan es fa servir per tothom i connecta amb altres camins d'iguals característiques, i és importantíssima la seva protecció per conservar la xarxa de comunicacions. En canvi, els que acaben en camps o finques privades s'entén que són privats.	Història	Catalunya	SÍ
Desempenyament d'unes corones reials a Manresa a l'any 1360	Xavier Sitjes i Molins	Nº 125	2	Anàlisi històric del procés de desempenyament d'unes corones reials l'any 1360, analitzant-les i descrivint com va ser aquest procés.	Art	Manresa	SÍ
La denúncia d'un robatori al mas de les Torres de Bages, de Joncadella	Marc Torras Serra	Nº 125	3	Anàlisi i transcripció d'una denúncia d'un robatori al mas de les Torres de Bages.	Document inèdit	Joncadella	SÍ
La giratòria del dipòsit de locomotores de Sant Vicenç de Castellet	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 125	1	Breu article que repassa el dipòsit de locomotores de Sant Vicenç de Castellet i n'analitza la seva giratòria.	Patrimoni	Sant Vicenç de Castellet	SÍ
Els gegants centenaris de Cardona	Andreu Galera Pedrosa	Nº 126	9	Amb el següent treball volem donar a conèixer els gegants i d'altres figures centenàries de la vila de Cardona com ara els nans del Mercat. Per això mateix, incidirem en els seus lligams amb les tradicionals festes que les barriades de la vila celebraven per l'Octava de Corpus, en una cronologia que no va més enllà del tombant del segle XVIII a l'hora d'explicar la tradició gegantera local. Així mateix, repassem els detalls de cadascuna de les tres figures centenàries, això és, els nans del barri del Mercat i les dues parelles de gegants del carrer Major i de la Fira.	Patrimoni	Cardona	SÍ

Els gegants vells de Súria	Albert Rumbo Soler	Nº 126	11	Estrenats a la Festa Major de Sabadell l'any 1908, els actuals gegants vells de Súria han actuat en festes arreu del territori com a gegants de lloguer; han fet passos al món de l'espectacle; han servit de "gegant-anunci"; han estat pertinença, com a mínim, de quatre propietaris; han estat "empedronats" en quatre municipis; i han estat arraconats i emmagatzemats com a pas previ del desús definitiu. Un cúmul d'adversitats que segurament no ha patit cap altra parella de gegants a Catalunya.	Patrimoni	Súria	Sí
Els gegants vells de Manresa	Marc Torras Serra	Nº 126	6	Actualment la ciutat de Manresa compta amb diverses parelles de gegants. De tots ells, els més antics són els gegants vells, que es guarden al Museu Comarcal de Manresa. Si bé van ser fets l'any 1840 o poc abans, la presència dels gegants a la ciutat es remunta al 1602. Inicialment van estar directament vinculats a la processó de Corpus i a altres festes religioses, però el segle XIX van adquirir el paper de representants simbòlics de la ciutat.	Patrimoni	Manresa	Sí
De la mà dels gegants de Viserta. Del Corpus fins a la capvuitada a Monistrol: festes de carrer o enramades	Salvador Redó Martí	Nº 126	7	Els gegants de Monistrol de Montserrat són els gegants dels barris de Viserta i els propietaris en són els veïns. La parella del gegant i la geganta vells es va encarregar l'any 1913 al constructor <i>El Ingenio</i> de Barcelona i es van estrenar l'any sobre. En un principi van ser només els caps, que es van pagar amb aportacions familiars; no hi va haver diners ni per als cossos ni per a les mans, i les robes les van confeccionar cosidores, veïnes del carrer. L'any 1953 van afegir la geganta jove, a partir d'una còpia d'un motlle fet a Olot per l'artista artesà Josep Soy i Cambras probablement el 1923.	Patrimoni	Monistrol de Montserrat	Sí
Els gegants centenaris del Bages i la música	Glòria Ballús i Casòliva	Nº 126	9	Els gegants, com els altres elements de la imatgeria popular i festiva, es troben associats al seguici popular de la festa del Corpus Christi. Són figures que marxen en cercaviles i ballen una dansa popular o un ball propi. Els instrumentistes que els acompanyen poden ser des d'un senzill flabiol i un tamborí a grups més nombrosos com grups de gralles, una cobla o una banda. Els gegants centenaris de Cardona, Manresa, Monistrol de Montserrat -barri de Viserta- i Súria són característics i formen part del patrimoni festiu.	Patrimoni / Musicologia	Bages	Sí
Els Jeronis Soler, pare i fill, pintors siscentistes	Xavier Sitjes Molins	Nº 126	3	Estudi de la obra de Jeroni Soler pare i Jeroni Soler fill, dos artistes molt prolífics entre finals del segle XVI i fins ben entrat al XVII. A través d'aquest article podem observar un anàlisi de la seva obra i la seva influència dins el món artístic de l'època.	Art	Catalunya	Sí

Els incendis forestals a la Catalunya Central (1861-1987) i els incendis de les ADF	Xavier Jovés García	Nº 126	2	El present article és un resum del treball guardonat amb el premi Antoni Esteve 2018. Amb una remarcable implicació en la lluita contra els incendis forestals, l'autor ha estudiat, per una banda i a partir de publicacions periòdiques, quins han estat els grans incendis que ha patit la Catalunya Central des de la segona meitat del segle XIX, i per l'altra, també a partir de fonts publicades però també de testimonis orals, com van ser els orígens i la creació de les Agrupacions de Defensa Forestals. Tant pel seu interès històric com social, aquest estudi va ser mereixedor de l'edició de 2018 del premi Antoni Esteve.	Ecologia	Catalunya Central	Sí
Una exempció del pagament del cadastre borbònic (1790)	Marc Torras Serra	Nº 126	3	Anàlisi i transcripció d'una exempció del pagament del cadastre borbònic de 1790. A través d'aquest article podem observar com es duia a terme aquest pagament i els motius que van dur que en aquest cas no s'hagués de pagar.	Document inèdit	Catalunya	Sí
Emblemàtica i patrimonial. Campanya publicitària de Xocolates Torras	Jaume Perarnau i Llorens	Nº 126	1	Breu estudi sobre l'empresa Xocolates Torras a través de la publicitat de la mateixa, determinant el grau d'incidència que aquesta va aconseguir dins la comarca del Bages.	Patrimoni	Bages	Sí